

× à ñ ò ù 2

Ê ð è ì ò î ã ð à Ô è ÷ ã ñ ê è ã ì ã ò î ä Û

Ãëàà 7

Ãëèí à èëþ-à

7.1 Ãëèí à ñèì ì àððè-í í ãí èëþ-à

Ãàçíí àñí í ñòù ñèì ì àððè-í í è ðèì òí ñèíòàì ù ÿàëÿàðñÿ òóí èòèàé àáóð òàèòí ðíá: í àààæí í ñòè àëáí ðèòí à è àèèí ù èëþ-à. Í àðàùé áí èàá ààæáí, í í ðí èù àòí ðí áí èàá-à í ðí ààí í í ñòðèðí ààòù.

Í òñòù í àààæí í ñòù àëáí ðèòí à ñí ààðòáí í á. Í à ì ðàèðèéà ÿòí áí -ðàçáù-àéí í òðòáí í áí ñòèáí òòù, í í á ì ðèì àðà-áí ñòàòí -í í èàáéí. Í í ñí ààðòáí ñòáí ÿ í í àðàçòí ààþ ì òñòòñòàéà èó-òááí í òè èçèí ì à èðèì òí ñèíòàì ù, -áí àñèðùòèà àðòáí è ñèéí è ñ í í ì ì ùþ ì àðááí ðà àñàò áí çì í áí ùò èëþ-àé.

Ãëÿ àùí í èí áí èÿ òàéí áí àñèðùòèÿ èðèì òí áí àèòèéò ðàáàòàðñÿ èóñí -àé òèòðí òàéñòà è ñí ì òààòñòàòþ ù àáí ì òèðùòí áí òàéñòà, àñèðùòèà àðòáí è ñèéí è ì ðàáòàèÿàò ñí áí è àñèðùòèà ñ èçááòí ù ì òèðùòù òàéñòí. Àëÿ àéí -í í áí òèòðà èðèì òí áí àèòèéò ì í í àáí àéòñÿ àéí è òèòðí òàéñòà è ñí ì òààòñòàòþ ù è òèòðùòè òàéñò: í áù-í í 64 àèòà. Çáí í èó-èòù òàéèà èóñí -èè ì òèòðùòí áí òàéñòà è òèòðí òàéñòà èàá-à, -áí ì í áí í ñááá ì ðàáòàèéòù. Èðèì òí á-í àèòèéò ì í áò ì èó-èòù èàèè -òí í àðàçí èí ì èþ ì òèòðùòí áí òàéñòà ñí í áù áí èÿ è ì àðàòàèòù ñí ì òààòñòàòþ ù è òèòðí òàéñò. Í í ì í áò çí àòù -òí -òí ì òí ðí àòà òèòðí òàéñòà: í áí ðèì àð, -òí ÿòí òàéé á òí ðí àòà WordPerfect, èèè ó í ááí àñòù ñòáí ààðòí ù è çááí èí áí è ñí í áù áí èÿ ÿàèòðí í í è ì ì -òù, èèè òàéé èàòàéí áá UNIX, èèè èçí àðàæá-í èà á òí ðí àòà TIFF, èèè ñòáí ààðòí àÿ çáí èñù á ààçá àáí í ùò èèèáí òí á. Áñà ÿòè òí ðí àòù ñí ààðòàò ì àéí òí ðùá ì ðááí í ðáááéáí í ùà ààéòù. Èðèì òí áí àèòèéò àëÿ òàéí áí àñèðùòèÿ í á í óæí í ì í áí ì òèòðùòí áí òàéñòà.

Ðàñí-èòàòù ñèí áí í ñòù àñèðùòèÿ àðòáí è ñèéí è í àðòáí í. Áñèè èñí í èùçòàòñÿ 8-àéòí áù è èëþ-, òí ñòù àñòàòàò 2⁸, èèè 256, áí çì í áí ùò èëþ-àé. Ñèááí ààòàéùí í, àëÿ í áí àðòàéáí èÿ ì ðàáèéùí í áí èëþ-à ì ì òààòñòàòñÿ, ñáí í á áí èù-òáá, 256 ì í ì ùòí è, ñ 50-ì ðí òáí òí è ààðí ÿòí ñòùþ ì àèòè í óæí ù è èëþ- ì í ñèá í í èí áéí ù ì í ì ùòí è. Áñèè àèè á èëþ-à ðááí á 56 àèòáí, òí ñòù àñòàòàò 2⁵⁶ áí çì í áí ùò èëþ-àé. Áñèè èí ì ùþòàð ì í áò ì ðí ààðòù ì èèèéí èëþ-àé á ñàéòí áò, ì í èñè í óæí í áí èëþ-à çàéí áò á ñòááí áí 2285 èàò. Áñèè èñí í èùçòàòñÿ 64-àéòí áù è èëþ-, òí òí ì ó æá ñòí àðèí ì ùþòàòò ì í í ááí àéòñÿ ì èí èí 585000 èàò, -òí áù ì àèòè ì ðàáèéùí ù è èëþ- ñòááè 2⁶⁴ áí çì í áí ùò èëþ-àé. Áñèè àèè á èëþ-à ðááí á 128 àèòáí ì í èñè èëþ-à çàéí áò 10²⁵ èàò. Áí çðáñò àñàéáí í è ñí ñòááèÿàò àñááí 10¹⁰ èàò, ì ÿòí ò 10²⁵ èàò - ÿòí áí èùòí á àðáí ÿ. Í ðè 2048-àéòí áí è èëþ-à ì èèèéí èí ì ùþòàðí á, ðááí òáÿ ì àðàèéáéù-í è ì ðí ààðÿ ì èèèéí èëþ-àé á ñàéòí áò, ì ì òðàòÿò 10⁵⁸⁷ èàò á ì í èñèàò èëþ-à. È ÿòí ò àðáí áí è àñàéáí áÿ àááí ì ðáñòèðèòñÿ, ì ðááòàèéàèñù á ì è-òí èèè ñí æí àòñÿ.

Í ðàæáá -áí èèààòñÿ èçí àðàòàòù èðèì òí ñèíòàì ó ñ 8-èèè áàéòí ù è èëþ-í, àñí ì í èòà, -òí àðòáí è ñòí ðí í è ÿàëÿàðñÿ í àààæí í ñòù: àéáí ðèòí áí èæáí áùòù ì àñòí èùèí àáçí í àñáí, -òí áù èó-òááí ñí ñí áá, -áí àñèðùààòù àáí àðòáí è ñèéí è, í á ñòù àñòáí àáéí. ÿòí í á òàé ì ðí ñòí, èàé ì í áò ì í èàçòàòñÿ. Èðèì òí àðàòèÿ - ÿòí òí èí á èñèòñòàí. Áùàëÿàÿùèà ñí ààðòáí í ù è èðèì òí ñèíòàì ù -àñòí ì èàçúàáòñÿ -ðàçáù-àéí í ñèááù è. Í àðà èçí áí áí èé, áí á-ñáí í ùò á ñèéùí ùà èðèì òí ñèíòàì ù, ì í áò ðàçèí ì ñèááèòù èò. Èðèì òí àðàòáí -èþàèòàéÿí ñèááòàò ì í ààðòáòù ì í --òè ì àðáí ì èàáéùí ì ò ñí ì í áí èþ èàæáùé ì í áù è àéáí ðèòí. Èó-òá áí ààðÿòù àéáí ðèòí áí, í áá èí òí ðù è áí ááí è àèèèñù ì ðí òáñíèí í àéùí ùà èðèì òí àðàòù, í á ñòí áá àçèí ì àòù èò, è í á í áí èù ùàòñÿ òàáàðæááí èÿ ì èí ì ñòðèòí ðí á àéáí ðèòí í á í á èò àðáí àéí çí í è àáçí í àñí í ñòè.

Áñí ì í èòà ààæí ù è ì í áí ò èç ðàçááèà 1.1: ááçí í àñí í ñòù èðèì òí ñèíòàì áí èæáí á ñí í áùààòñÿ í á èëþ-à, á í á ì ñí ááí í ñòÿò àéáí ðèòí á. Í ðááí í èí áéí, -òí èðèì òí áí àèòèéò èçááòí ù àñá ì í àðí áí í ñòè ààòááí àéáí ðèòí á. Í ðááí í èí áéí, -òí ó í ááí àñòù ñòí èùèí òèòðí òàéñòà, ñèí èùèí áí ó í óæí í, è -òí ì í ì í ì ùààòñÿ áù ì í èí èòù èí òáí-ñèáí í á àñèðùòèà ñ èñí í èùçí ááí èáí òí èùèí òèòðí òàéñòà. Í ðááí í èí áéí, -òí ì í ì í ì ùààòñÿ áù ì í èí èòù àñèðùòèà ñ èñí í èùçí ááí èáí ì òèòðùòí áí òàéñòà, èí àÿ á ñáí áí ðáñí ì ðÿæáí èè ñòí èùèí ááí í ùò, ñèí èùèí áí ó í óæí í. Í ðááí í-èí áéí áàæá, -òí ì í ì í ì ùààòñÿ áù ì í èí èòù àñèðùòèà ñ èñí í èùçí ááí èáí áùàðáí í í áí ì òèòðùòí áí òàéñòà. Áñèè àá-òá èðèì òí ñèíòàì à ñòáí àòñÿ ááçí í àñí í è ààæá ì àðáá èèòí àñàò ì í áí áí ùò ì í àñí í ñòáé, òí ... ó àáñ ààèñòàèòàéùí ì -òí -òí àñòù.

Í àñí ì òðÿ í á ÿòí ì ðááòí ðàæááí èá ì ðí ñòáí ñòáí, ì ðááí ñòááèÿáí í á èðèì òí àðàòàèé àëÿ ì áí áàðà, áí ñòàòí -í í ààèèéí. Á ààèñòàèòàéùí í ñòè, ááçí í àñí í ñòù òàéí áí ðèí á áí ì í áèò ì ðàèòè-àñèéò ñèòàòèÿò í á í óæí á. Ó áí èù-òèí ñòáá àðááí á í áò òàèéò çí áí èé è áù-èñèèòàéùí ùò ñòááòà, èáé ó áí èùòèò ì ðàáèòàéùíòà, á òáí, èòí í áèáááàò òàèè è èí çì í áí ñòÿò è, ì í áò ì èàçòàòñÿ í áí óæí ù ì àçèáí ùààòù àáò èðèì òí ñèíòàì ó. Áñèè áù ì ðááí èçòàòà çá-áí áí ð ñ òàéùþ ñáàðáí òòù áí èùòá í ðááèòàéùíòáí, ì ðí ààðáí í ùà è ì ðááèéùí ùà àéáí ðèòí ù, ì ðèááááí í ùà á èí í òá ÿòí è èí èáè, áóáòò àëÿ àáñ àèçí áí í í í áí àòí àéí ù. Á àñá ì ñòáéùí ùà ì òñòù ì ðí ñòí ì í èó-àò òáí áí èùíòàéà.

Í óáí èé àðáí áí è è ñòí èí ì ñòè àñèðùòèÿ àðòáí è ñèéí è

Áñí ì í èòà, -òí àñèðùòèà àðòáí è ñèéí è í áù-í í ÿàëÿàðñÿ àñèðùòèáí ñ èñí í èùçí ááí èáí èçááòí í áí ì òèòðùòí áí òàéñòà, àëÿ ÿòí áí í óæí í í áí í áí òèòðí òàéñòà è ñí ì òààòñòàòþ ù àáí ì òèòðùòí áí òàéñòà. Áñèè áù ì ðááí ì èáááòà, -òí ì àéáí èáá ÿòàèòèáí ù ñí ñí áá àçèí ì à àéáí ðèòí à ÿàëÿàðñÿ àñèðùòèà àðòáí è ñèéí è - áí èùòá áí í óùáí èá -òí èëþ-à áí èæáí áùòù áí ñòàòí -í í àèèí ì ù, -òí áù ñááèòù àñèðùòèà í ááí çì í áí ùò. Í àñèí èùèí àèèí ì ù?

Áñèè àçèíí ùèè í-áí ù ñèèüíí òí-àò àçèíí àòü èèþ-, àña, -òí àí ó íóæíí, ýòí ìíððàðèòü àáí ùàè. Ñèááí áàðàèüíí, ñòí èò ìíí ùòàòüíý ìí ðàáàèèòü ì èí èí àèüí óþ "òáí ó" èèþ-à: á ì ðàáàèèòü èàèí è ñòí èí ì ñòè ñàáà- í èè ì íæíí ì íèüçí áàòüíý íáí èí èèþ-íì ì ðàèáà, -àí àáí àñèðùòèá ñòáí àò ýéíííí è-àñèè àçáí áí ùí ? Èðàéí èè ñèó-àè: àñèè øèòðí ááí í íá ñí í á ùáí èá ñòí èò \$1.39, òí í áò òèí áí ñí áí ñí ñí ùñèá òñòáí áàèèáàòü àí ì áðàòóðò ñòí è- ì ñòüþ 10 ì èèèèííá àí èèáðíá, àý àçèíí à ýòí áí èèþ-à. Ñ áðòáí è ñòí ðí í ù, àñèè ñòí èí ì ñòü ì òèòðùòí áí òàèñòá - 100 ì èèèèííá àí èèáðíá, òí áàøèòðèðí ááí èá ýòí áí í áèíí-ííáí ñí í á ùáí èý áí í èí á í èóí èò ñòí èí ì ñòü àí ì áðàò- òü àçèíí à. Èðíí à òí áí, ñòí èí ì ñòü ì í í àèò ñí í á ùáí èè ñí áðáí áí àí í-áí ù á ùñòðí ì áááàò.

Í ðí áðáí ì í íá àñèðùòèá

Áàç ñí áòèàèèçèðí ááí í í è àí ì áðàòóðòü è í áðíí ì ùò ì áðàèèáèüí ùò ì àøèí àñèðùòèá áðòáí è ñèèí è í àí í í áí ñèí æí áá. Í ðí áðáí ì í íá àñèðùòèá á òüíý-è ðàç ì áàèáí í áá, -àí àí ì áðàòí í á.

Ðààèüí áý óáðíçà ì ðí áðáí ì í í áí àñèðùòèý áðòáí è ñèèí è ñòðàòí á í á ñáí áé í á èçááæíí ñòüþ, à òáí, -òí òàèí á àñèðùòèá "ñáí áí áí í". Í è-ááí í á ñòí èò çáðòóçèòü ì ðí ñòàèááþ ùèè ì èèðí èí ì ì þòáð ì ðí áðèí è áí çí í æí ùò èèþ- -áé. Áñèè ì ðààèèüí ùè èèþ- áóááò í áèááí - çàí á-àòàèüíí, àñèè í áò - í è-ááí í á ì òàðýíí. Í è-ááí í á ñòí èò èñ- ì í èüçí áàòü àý ýòí áí òàèóþ ñàòü ì èèðí èí ì ì þòáðí á. Á í ááááí èò ýèñí áðèí áí òàò ñ DES 40 ðàáí -èò ñòáí èèè á òá-áí èá í áí í áí áí ý ñòí áèè ì ðí áðèòü 2³⁴ èèþ-áé [603]. Í ðè ýòí è ñèí ðí ñòè àý ì ðí áðèè àñàò èèþ-áé ì òðàáò- áòüíý -áòüðá ì èèèèííá áí áé, í í àñèè ì íí ùòèè àñèðùòèý áóááò ì ðàáí ðèí ýòü àí ñòàòí -í ùí èí èè-àñòáí ì èþááé, òí èíí ó-í èáóáü ááá-í èáóáü ì í ááçàò. Èàè áùèí ñèáçáí í á [603]:

Í ñí í áí í è óáðíçè ì ðí áðáí ì í í áí àñèðùòèý ýàèýàòü ñèáí í á áçáí èá. Í ðàáòáàòüá ñàáá òí èáàðñèáòñèóþ ñàòü èç 512 í áá- áèí áí í ùò á ñàòü ðàáí -èò ñòáí èèè. Àý ì áèíí òðòó òí èáàðñèáòñèóþ àí ðí áèí á ýòí ñàòü ááñüí à ñòááí ááí ðàçí áðá. Òàèèá ñàòè ì í áòò ááæá ðáñí ì èçòèñü ì í áí áí òí èòð, èí ðàèí èòóý ñáí þ ááýàèüí ì ñòü ì í ýàèòðí ì í è í í -òá. Í òñòü èáæááý ðàáí -áý ñòáí èèý ñí ì ñí áí á ðàáí òàòü (ñ àèáí ðèòí ì í) ñí ñèí ðí ñòüþ 15000 øèòðí ááí èè á ñàèóí áó. ... Ñ ó-áòí ì í áèèááí ùò ðáñíí áí á í á ì ðí áðèòü è ñí áí ó èèþ-áé òí áí ùòèí ñèí ðí ñòü áí . . . 8192 ì ðí áðí è á ñàèóí áó í á ì àøèí ó. ×òí áù, èñí ì èüçóý ì í èñáí í óþ ñèñòáí ó, èñ-áð- ì áòü ì ðí ñòáí ñòáí (56-àèóí áòü) èèþ-áé ì òðàáòáòüíý 545 èáò (á ì ðàáí í èí æáí èè, -òí ñàòü ððàòèò í á ýòò çááá-ó 24 -àñá á ñòèè). Çàí àòèí, í áí áèí, -òí ñí ì í ì ì þòáð òàèèò áù-èñèáí èè ñòí ðí í í èèè í áòááí ñòááí òá ì í èó-áþò í áèí òáí ñ èç 200000 ðá- ðòùòü èèþ- á òá-áí èá í áí í áí áí ý. Çà áí èáèè èèáí á èò òáí ñú áí çðáñàþò áí í áí í áí èç øáñòèááñýòè øáñòè òüíý-. ×áí áùñò- ðáá èò áí ì áðàòóðá, èèè -áí áí èüòá çáááèñòáí ááí ì àøèí, òáí èó-òá ñòáí í áýòü èò òáí ñú. Ááðí ýòí ì ñòü çáðááí òàòü í á àèçí ì, áùèáðùááý í á ñèá-èáò, í ááùíí èá, í í ðàçáá í á ýè áùèáðùòè çáí í èí ýþò ñí áí è ì ðáñí-ðàèèçü. È ì ðèí áðò, ýòí áí ðàçáí áí èüòáý ááðí ýòí ñòü, -áí áí çí í æí ñòü áùèáðùòá á ì ðààèòáèñòááí ì ùò èí òáðáòü. "Í áèí í á ì èèèèíí?" "Í áèí ðàç çà òüíý-ó èáò?" Áí èüòá í ááí çí í æí ñí ì í èí èí è òááòñòááí ì ñòüþ áàèáòü òàèèá çáýáèáí èý. Ðàèýàòü èè ì ðèáí èáí ùí ýòí òí áí èæáþùèèý ðèñè?

Èñí ì èüçí ááí èá àèáí ðèòí á ñ 64-àèòí áùí èèþ-íì àí àñòí 56-àèòí áí áí èèþ-à áàèáàò ýòí àñèðùòèá á 256 ðàç ñèí æí áá. Á 40-àèòí áùè èèþ- áàèáàò èáðòèí ó ì ðí ñòí ááçðááí ñòí í è. Ñàòü èç 400 èí ì ì þòáðí á ñ ì ðí èçáí áèòáè- ì ñòüþ 32000 øèòðí ááí èè á ñàèóí áó ì í æáò çá ááí ù áùí í èí èòü àñèðùòèá áðòáí àçèíí ì ì 40-àèòí áí áí èèþ-á. (Á 1992 áí áò àèáí ðèòí ù RC2 è RC4 áùèí ðàçðáòáí ì ýèñí ì ðèòðí áàòü ñ 40- àèòí áùí èèþ-íì - ñí . ðàçááé 13.8.)

128-àèòí áùè èèþ- áàèáàò í áèáí í è ááæá ì ùèñü ì àñèðùòèè áðòáí àçèíí ì ì. Í ì í òáí èá ì ðí ì ùòèáí ì ùò ýèñ- ì áðòí á è 1996 áí áò á ì èðá áóááò èñí ì èüçí áàòüíý 200 ì èèèèííá èí ì ì þòáðí á. Ýòá òáí èá àèèþ-áàò áñá - èò àè- ááí òñèí áí ì ýéí òðàèí á Cray áí áèí èí òí ùò èí ì ì þòáðí á. Ááæá àñèè áñá ýòè èí ì ì þòáðí á áóááò áðí òáí ù í á àñèðùòèá áðòáí è ñèèí è, è èáæáùè èç í èò áóááò áùí í èí ýòü ì èèèèííá øèòðí ááí èè á ñàèóí áó, áðáí ý ðáñèðùòèý èèþ-á áñá ðááí í áóááò á ì èèèèííá ðàç áí èüòá áðáí áí è ñòüáñòáí ááí èý áñáèáí í í è.

Í áèðíí ì ùá ñàòè

Í áèðíí ì ùá ñàòè í á ñèèèèííá ì ðèáí áí ù àýý èðèí òí áí àèèçá, á ì áðáòþ í-áðááü èç-çá òí ðí ù ì ðí ñòáí ñòáá ðá- òáí èè. Èò-òá áñááí í áèðíí ì ùá ñàòè ðááí ðáðò ñ ì ðí áèáí áí è, èí áþùèí è í áí ðáðùáí í á ì í í æáñòáí ðáòáí èè, í áí è èç èí òí ððòó èó-òá áðòáèò. Ýòí ì í çáí èýáò í áèðíí ì ùí ñàòýí í áó-áòüíý, ì ðààèááý áñá èó-òáá è èó-òèá ðá- òáí èý. Í òñòòñòáèá í áí ðáðùáí ì ñòè á àèáí ðèòí á í í -òè í á ì ñòááèýáò ì áñòá í áó-áí èþ: áù èèáí ðáñèðí áòá èèþ-, èèáí í áò. (Í ì èðáèí áé ì áðá, ýòí ááðíí ì ðè èñí ì èüçí ááí èè èþáí áí òí ðí òááí àèáí ðèòí á.) Í áèðíí ì ùá ñàòè òí ðí- òí ðááí ðáðò á ñòðòèòðèðí ááí ì ùò ñòááò, ááá í áó-áí èá è áí çí í æíí, í í í á á áùíí èí ýí òðí í èèíí ì, èáèòáí ñý ñèó-áèí ùí ì èðá èðèí òí áðàòèè.

Áèðòñü

Ñáí áý áí èüòáý òðòáí ì ñòü á ì í èó-áí èè ì èèèèííá èí ì ì þòáðí á àýý àñèðùòèý áðòáí àçèíí ì ì - ýòí óááèòü ì èèèèííá èí ì ì þòáðí ùò àèááèèòáá ì ðèí ýòü ó-áñòèá áí àñèðùòèè. Áù ì í áèè áù ááèèèáí ì í ðí ñèòü, í í ýòí òðááòáò ì í í áí áðáí áí è, è í í è ì í áòò ñèáçàòü í áò. Áù ì í áèè áù ì ðí áí áàòü ñèèí è áí ðàáòüíý á èò èí ì ì þòáðí, í í ýòí ì òðàáòáò áùá áí èüòá áðáí áí è è ì í æáò çáèíí -èòüíý áàøèí áðáñòí. Áù ì í áèè áù òàèæá èñí ì èüçí áàòü èí ì - ì ì þòáðí ùè áèðòñ, -òí áù ðáñí ðí ñòáí èòü ì ðí áðáí ì ó àçèíí á ñòááè èáè ì í æíí áí èüòááí èí èè-áñòáá èí ì ì þòá- ðí á.

Ýòá ì ñí ááí í í èí ááðí áý èááý áí áðáùá ì ýáèèáñü á [1593]. Áçèíí ùèè ì èòáò è áùí òñèáàò í á áí èþ èí ì ì þòáð- ì ùè áèðòñ. Ýòí ò áèðòñ í á ì áðáòí ðí áðèðòáò æáñòèèè àèñè, í á óááèýáò òàèèù, í í áí áðáí ý ì ðí ñòí ý èí ì ì þòáðá ì í ðááí òááò í á èðèí òí áí àèèè-áñèí è ì ðí áèáí í è áðòáí áí àçèíí á. ðàçèè-í ùá èñíèááí ááí èý ì í èáçáèè, -òí èí ì ì -

Þröað i ði ñöæääáð i ð 70 ái 90 i ði óái ói á aðai áí è, ðæ -óí ó æððóná í á áóáð i ði áéai ñ aðai áí ai äëý ðáðái èý yóí è çää-è. Áñèè íí í áððái áððáéai è á áððáèð í ðí í óái èýð, ðí áái ðáái ðà áæá í á áóáð çai áóí à.

Á èíí óá èíí óíá, íái á èç í àðéí á í àðéí áðñý í á í ðáæèüí úé èþþ-. Á yóíð í íí áí ð èí áþòñý ááá áððéai ðà í ðí-áí èæái èý. Áí í áðáúð, æððón í íá áú í í ðí æòú áððái è æððón. Í í í á áæéè áú í è-áái, èðíí á ñai í áí ñí ðí èçáááái èý è óáæái èý áñáð í áéáái í úð èíí èé áñèðúááþúáái æððóná, íí ñí ááðææé áú èí óí ðí àðèþ í í ðáæèüí íí èþþ-á. Yóíð í í áúé æððón í ðí ñóí ðáñí ðí ñòðái ýñý áú ñðáæ èíí í úþröaðíá, í í èá í á áí áðæñý áú áí èíí í úþröaðá -æíí áá-èá, èí ðí ðúé í áí èñæè í áðái í á-æüí úé æððón.

Áððáèí, ðððñèèáúí í í áðí áí í áæé áú áúái á í á ýððái ñèááðþúáái ñí í áúái èý:

Á yóí í èí í í úþröaðá áñóú ñáðuáçí áý í óèáéá. Í í ææééñóá í í çái í èðá 1-8001234567 è í ðí æéðóéðá í í áðáí ðð ñèááðþúáá 64-æðí áí á -èñèí:

XXXX XXXX XXXX XXXX

Í áðái í ó, èòí ñí í áúèð í á yóí è í óèáéá áóáð áúí èá-áí í áí çí ááðæáái èá 100 áí èèaðí á.

Í áñèí èüéí yóóáèðèái í ðæí á áñèðúðèá? Í óñóú ðèí è-í úé çàðæáí í úé èíí í úþröað í ðí ááðýáð ðúñý-ó èþþ-æé á ñæóí áó. Yòá ñèí ðí ñóú í áí í í áí í áí úðá í í ðí óái ðèæèüí úð áí çí í æí í ñðáé èíí í úþröaðá, áááú í ú í í èáááái, -ðí íí èí í ááá áóáð áæèáð è áððáèá ááúè. Í ðáái í èí æèí ðææá, -ðí ðèí è-í úé æððón èí óèðèððáð 10 í èèèèíí á í àðéí. Yóíð æððón í í æáð áñèðúðú 56-æðí áúé èþþ- çá 83 áí ý, á 64 æðí áúé - çá 58 èáð. Áái áí çí í æí í í ðè-ðèí ñú áú í í æéí èòú ðàçðái ð-èéí á áí ðèæèððóní í áí í ðí áðái í í í áí í ááñí á-áí èý, í í yóí óæá ááðè í ðí áéai ú. Èþ-áí á óáæè-áí èá ñèí ðí ñòè èíí í úþröaðí á èèè ðáñí ðí ñòðái áí èý æððóná, èí í á-í í, ñáæèè áú yóí í áí ááái èá áí èáá yóóáèðèái úí .

Èèðæñèáý èí ðáðáý

Èèðæñèáý Èí ðáðáý - ýèæáèðè-áñèèè, íí áí çí í æí úé ñí í ñí á ñí çái èý áðí í áái í è í áðæèæèüí í è í àðéí ú äëý èðèí óí áí áèèçá [1278]. Áí í áðáçèðá, -ðí í èèðí ñóai á, áñèðúááþúáý æéí ðèðí áððái è ñèèí è ñí ñèí ðí ñóúþ í èèèè-íí í ðí ááðí è á ñæóí áó, áñðí áí á á èææáúé í ðí áái í úé ðáæèíí ðèai í èè è ðæéáæçí ð. Èææáý í èèðí ñóai á çai ðí-áðái í èðí áái á äëý ááðíí àðè-áñèí è í ðí ááðèè ðàçèè-íí áí í áái ðá èþþ-æé í í ñèá í í èó-áí èý í áðú í ðèðúðúé ðæñó/ðèððí ðæñó íí ýóèðð. Èææáúé ðàç èí ááá èèðæñèí á í ðáæèðæèüí ðí -áð ðáñèðúðú èþþ-, í í í áðáááð èñóí áí úá áái í úá í í ðáæí. Áñá ðáæèíí ðèai í èèè è ðæéáæçí ðú á ñòðái á í á-èí áþò í úðóáðú. Á èí í á-í í í ñ-áðá, í ðáæèüí úé èþþ- í í ýæýáðñý í á -úái -í èáóáú æèñí èáá. Èèðæñèí á í ðáæèðæèüí ðí í èáðèð í ðèç óí í ó -æíí áæé -ýóí ááðái ðèððáð, -ðí ðàçèèúðáð áóáð ñí í áúái áúñðí è í ðáæèüí í, è ðææá ñí í ñí áñóáóð ðúí í -í í í ó óñí áðó ðá-æíí ðèai í èèí á è ðæéáæçí ðí á ñí í èèðí ñóai áí è áñèðúðèý.

Áñèè ó èææái áí -æíí áæá á Èèðáá, áóáú óí í óæ-èí á, æái úèí á èèè ðááái í è, áñóú ðáæèíí ðèai í èè èèè ðæéáæçí ð, ðí í ðáæèüí í á çí á-áí èá 56-æðí áí áí èþþ-á í í ýæèðñý -áðàç 61 ñæóí áó. Áñèè ðáæèíí ðèai í èè èèè ðæéáæçí ð áñóú óí èüéí ó èææái áí ááñýóí áí èèðáèðá(-ðí áèèçèí è áæñðáèðæèüí í ñòè), ðí í ðáæèüí úé èþþ- í í ýæèðñý -áðàç 10 í èí óð. Í ðáæèüí úé 64-æðí áúé èþþ- áóáð ðáñèðúðú -áðàç 4.3 -áñá (43 -áñá, áñèè ðáæèíí ðèai í èè èèè ðæéáæçí ð áñóú óí èüéí ó èææái áí ááñýóí áí èèðáèðá).

×óí áú ñáæáðú ðæí á áñèðúðèá áí çí í æí úí í á í ðæèðèéá, í áí áóí áèí í ñáæáðú ðýá í í æèðèèáèè. Áí í áðáúð, í ðí úá, -ðí áú èææáý í èèðí ñóai á í ðí ááðýèá ñèó-æí úá, á í á óí èèæèüí úá èþþ-è. Yóí ñáæáð áñèðúðèá í á 39% í áæéai í áá, -ðí í á í -áí ú ááæí í äëý -èñæè ðæí áí í áñðóááá. Çáðái, Èèðæñèáý èí í í óí èñèè-áñèáý í áððèý áí èæí á í ðèí ýóú ðáðái èá, -ðí èææáúé áí èæái áèþþ-áðú ñái è í ðèai í èè èèè ðæéáæçí ð á í í ðááæái í í á áðái ý, -ðí áú ááðái ðèðí ááðú ðáái óð áñáð í ðèai í úð óñðí èñóá áí áðái ý í áðááá-è í áðú í ðèðúðúé ðæñó/ðèððí ðæñó. Í áéí í áó, èææái í ó áí èæí í áúðú í ðèèáçái í í í çái í èðú á Óái óð - èèè èæè íí ðái í áçúáááðñý - èí ááá èþþ- í í ýæýáðñý ó í áái í á ýððái á è çá-èðáðú ñòðí èó -èñæè, í í ýææáðóþñý í á ýððái á.

Ýóóáèðèái í ñóú Èèðæñèí è èí ðáðæ äëý ðàçèè-í úð ñòðái è ðàçèè-í úð äèí èþþ-á í í èáçái á á 5-è. Þñí í, -ðí Èèðáè í èáçèñý áú á èó-ðái í í èí æái èè, áñèè áú ó èææái áí èèðáèðá - í óæ-èí ú, æái úèí ú èèè ðááái èá - áæè ñái è í ðèai í èè èèè ðæéáæçí ð. Á ñí áæèíí í úð ððáððð æéáð í áí úðá èþáæ, í í áí ðàçái áí èüðá áí í áðáðóðú. Øðáð Áæí í èí á ñai í ñóí ýóáèüí í ñí í æáð áçèí í áú 56-æðí áúé èþþ- í áí úðá, -áí çá áái ú.

Òàáè. 7-2.

Í òaí èè ñòáàí áàí àðàí àí è àñèðÙòèý àðòáí è ñèèí è ì ðè èèòàèñèí è èíòàðàà

(Àñà ààí í Ùà àçÿòù èç *World Almanac and Book of Facts* çà 1995 àí ä.)

Ñòðáí à	Í àñàèáí èà	Èí èè-àñòáí òàèáàèçí-ðí/ðààèí ì ðèáí í èèíà	Àðàí ÿ àçèí ì à	
			56 àèò	64 àèòà
Èèòàè	1190431000	257000000	280 ñàèóí à	20 +àñí à
ÑØÀ	260714000	739000000	97 ñàèóí à	6.9 +àñà
Èðàè	19890000	4730000	4.2 +àñà	44 áí ÿ
Èçðàèèù	5051000	3640000	5.5 +àñà	58 áí àé
Ààèíì èíà	470000	1330000	15 +àñí à	160 áí àé
Àèí í àì óèè, Í áàààà	6100	17300	48 áí àé	34 áí àà

Àèíòàðíí èí àèý

Àñèè àíçí í àèí ñíçàáí èà àèíì èèðí ñòáí, òí àúèí àú àèóíí íà ì ì ì ùòàòóñý èñíí èüçí áàòó èò à èí ñòðóí àí òà èðèí òí àí àèèçà àñèðÙòèáí àðòáí è. Ðàñíì ì ðèè àèíòàðè-àñèíà àèáí òí íà, í àçÙààáí íà "DESíçààðíì" [1278]. Í ì ì ñí ñòí èò èç àèí èí àè-àñèèò èèàòí è, òí àðÙèò ì ðí ààðÿòó àíçí í àèí ùà èèð-è. Í àðÙ "ì ðèðÙòè èòàèò/èèòðí òàèò" ì ñòóí àðò à èèàòè ì ì í àèí òí ðí ò ì ì ðè-àñèí ò èáí àèò (àèàèòà èè, àñà ÿòè èèàòè ì ðíçðà-ì ù). Ðàòáí èý àí ñòààèýðòóñý è ì ðàáí àì ðà-è DESíçààðà ñ ì ì ì ì ùò ñí àòèàèí ùò èèàòí è, ì òàòàòàòàòðÙèò ì ì èðí àáí ì ñí í è ñèòàí à àèáí òí í àí.

Ðèí è-ì ùè àèííçààð ñí ñòí èò èç 10¹⁴ èèàòí è (ààç ààèòàðèè). Àñèè èààèàý èç í èò àúíí èí è ÿàò ì èèèèí ì èèòðí-àáí èè à ñàèóí àò (í àí èí òí è ðàçòèòòàò), àñèðÙòèà 56-àèòí àí àí èèð-à çàèí àò ñàí ù ààñýòèòóñý-ì ùò ñàèóí àú. ÀñèðÙòèà 64-àèòí àí àí èèð-à ì ì ðàòàòàò ì àí ùòà, +àì áàà ààñýòóò ñàèóí àú. ÀñèðÙòèà 8-àèòí àí àí èèð-à àñà àà ì ðí àèèòóñý 10¹¹ èàò.

Àðòáí è àèí èí àè-àñèèè ì ñòáí à ñí ñòí èò à èñíí èüçí áàí èè àáí àòè-àñèè ì ðí àèòèðòàí ùò èðèí òí àí àèèòè-àñèèò ì ì ðñèò àí àí ðí ñèàè, èí òí ðòà òí àðò àúíí èí ÿòó àñèðÙòèà èðèí òí àðàòè-àñèèò àèáí ðèòí íà àðòáí è ñèèí è [1278]. Òàèèà ì ðàáí èçí ù, ì ì èðÙà àí èüòòð í àèàòó, ì ì çàí èèè è àú ñí çààòó ðàñí ðàààèáí í óð ì àèí ò ñ àí èüòèè èí èè-à-ñòáí ì ì ðí òàñí ðí à. Í àðà "ì ðèðÙòè èòàèò/èèòðí òàèò" ì ì àèà àú ì àðààààòóñý ì ì ðààèí +àðàç ñí òóí èè. Í àí à-ðòàèí èà ðàçòèòòàòà ì ðàáí èçí ì ì ì ì àèí àú ñòèí óèèðí áàòó àèèçàèàèùèà ÿ-àèèè èçí àí èòó òààò, ñí ì àúàý ðàòáí èà ì àðàòí í à ñí òóí èè.

Í ðàáí èí èèè, +òí ðèí è-ì àý èèàòèà ì ì ðñèí è àí àí ðí ñèè - ÿòí èòàèè ñí ñòí ðí ì è 10 ì èèòí (àíçí í àèí, ÿòí ì òáí èà ñààðòó, ñèàáí ààòàèí ì 10¹⁵ èèàòí è çàí èí è ÿò èòàè-àñèèè ì àòð. Àúíí èàñí èòà èò à í èàáí, ì ì èðÙààý 200 èàààðàòí ùò ì èèù (518 èàààðàòí ùò èèèí ì àðòí à) í à àèòàèí ò í àèí ì àòð (ÿòí ààòè ì ðí àèáí ù, èàè ì ñòòàòàòàèòó ÿòí - ÿ ì ì ààð òí èüèí èààð), è ó ààñ àóààò 10²³ àí àí ðí ñèàè (àí èàà +àì ñí òí àé ì èèèèàðà ààèíííà), ì èàààòòèò à í èàáí à. (Àèý ñòàáí àí èý, èç òáí èàðà *Valdez* àúòàèè 10 ì èèèèííà ààèíííà í àòòè.) Àñèè èààèàý èç í èò ì ì àèò ì ðí ààðÿòó ì èèèèí èèð-àè à ñàèóí àò, òí àèý 128-àèòí àí àí àèáí ðèòí à ì ì è ðàñèðí ðò èèð-à òí èüèí ñí òóñý 100 èàò. (Àíçí èèòàà ì ðè ÿòí ì òàòáí èà ì ì ðñèèò àí àí ðí ñèàè - ÿòí ààòà ì ðí àèáí à.) Èðòí ì ùà àí ñòèàèí èý à àú ñòðí-ààèòàèè ì ì ðñèèò àí àí ðí ñèàè, èò àèàì àòð èèè àààà ðàçí àðÙ ì ÿòí à à í èàáí à ì ì àòò çàí àòí òí òí àí ùòèòó ÿòè çí à-+àí èý. Àààà í à ñí ðàòèààèòà ì àí ÿ ì ì àí òàòí ì èí àèè.

Òàðí í àèí àì è-àñèèà í àðàí è-àí èý

Í àí èí èç ñèààòàèè çàèííà àòí ðí àí òàðí í àèí àì èèè ÿàèàòóñý òí, +òí àèý ì ðààòàèàèáí èý èí òí ðí àòèè í àí à-òí àèí ì ì àèí òí ðí à èí èè-àñòáí ÿí àðàèè. Çàí èñù ì àèí ì-ì ì àí àèòà, èçí àí ÿòòàý ñí ñòí ÿí èà ñèòàí ù, ðàòàòàò èí èè-+àòòàà ÿí àðàèè í à ì àí ùòà +àì kT; ààà Ò - ààñí èðòí àý òàí ì àðàòòà ñèòàí ù è k - ì ì ñòí ÿí ì àý Àí èüòí àí à. (Í à àí èí óèòàñù, òðí è òèçèèè óàà ì ì òè çàèíí +àí.)

Í ðèí ÿà, +òí k = 1.38 * 10⁻¹⁶ ÿðà/K, è +òí òàí ì àðàòòà ì èðòàèàòòàè àñàèáí ì è 3.2K, èàààèí ùè èí ì ùòòàò, ðà-àí òàý ì ðè 3.2K, ì ì ðààèèè àú 4.4 * 10⁻¹⁶ ÿðàà àñýèèè ðàç, èí ààà ì ì òòàí ààèèàààò èèè ñàðàñùàààò àèò. Ðàáí òà èí ì ùòòàòà ì ðè òàí ì àðàòòà àí èàà ì èçèí è, +àì òàí ì àðàòòà èí ñí è-àñèí àí ì ðí ñòðàí ñòàà, ì ì ðààí ààèà àú àí-ì ì èí èòàèí ùò ðàñòí àí à ÿí àðàèè àèý ì òáí àà òáí èà.

Ààèàà, ÿí àðàèè, èçèò-ààí àý ì àòèí ñí èí òáí çà àí à, ñí ñòààèèàò ì èí èí 1.21 * 10⁴¹ ÿðàí à. ÿòí àí ñòàòí-ì ì àèý àú ì èí àí èý 2 * 10⁵⁶ ì àðàí àí àèòà à í àòàí èàààèí ì ì èí ì ùòòàòà, à ÿòí àí, à ñàí ð ì-àðààù, óààòèò àèý òí àí, +òí-àú 187-àèòí àú è ñ-àò-èè ì ðí àààè àñà ñàí è çí à-àí èý. Àñèè ì ù ì ñòðí èí àí èòòà ñí èí òà ñòàòò Ààèíííà è ì àðà-òààòèí ààç àñýèèò ì ì òàðù àñò àáí ÿí àðàèò çà 32 àí àà, ì ù ñí ì àèáí ì ì èò-èòó èí ì ùòòàò àèý àú-èñèáí èý 2¹⁹² +èñàè. Èí ì à-ì, ÿí àðàèè àèý ì ðí àààí èý èàèèò-ì èàóàù ì ì èàçí ùò àú-èñèáí èè ñ ÿòèí ñ-àò-èèí òàà í à

í ñòáí àòñý.

Í í yòí òí èüèí íáí à æàèèàý çààçàà. Í ðè àçðùáà òèí è-ííé ñààððí íáí é áùääèýàòñý í èí èí 10⁵¹ ýðáí á. (Á ñòí ðàç áí èüøà ýí áðàèè áùääèýàòñý á æèàá í áéòðèíí, í í í óñù íí è í í èà èàðàþò.) Áñèè àñþ ýòó ýí áðàèþ óààñòñý áðí ñèòù í à í áí ó áù-èñèèòàèüí óþ í ðàèþ, òí àñà ñàí è çí à-áí èý ñí í æàò í ðèí ýòù 219-áèòí áùé ñ-àò-èé.

Ýòè +èñèà í á èí àþò í è-ááí í áùááí ñ ñàí í é àí í áðàòòðí é, í í è í ðí ñòí í í èàçùááþò í àèñèí àèüí ùá çí à-áí èý, í áòñèí àèáí í ùá òàðí í àèí àí èèí é. Èðí í á òí áí, ýòè +èñèà í á àèýáí í àáí í í ñòðèðòþò, +òí àñèðùòèà áðòáí é ñèèí é 256-áèòí áí áí èèþ-à áóáàò í ááí çí í æí í, í í èà èí í í ùþòàðù í í ñòðí áí ù èç í áù-í í é í áðàðèè è ðàñí í èääàþòñý á í áù-í í í í ðí ñòðáí ñòáá.

7.2 Áèèí à í òèðùòí áí èèþ-à

Í áí í í áí ðààèáí í ùá òóí èòèè í áñòæààèèñù á ðàçààéà 2.3. Í áí í í áí ðààèáí í í é òóí èòèè ýàèýàòñý òí í í æáí èà áàóó áí èüøèò í ðí ñòùò +èñàè, í í èó-èòù í ðí èçàáááí èà, í áðàí í í æèà +èñèà, í áðòóáí í, í í í áèàáèí ðàçèí æèòù í ðí-èçàáááí èà í á í í í æèòàèè è í í èó-èòù áàá áí èüøèò í ðí ñòùò +èñèà (ñí . ðàçàáé 11.3). Èðèí òí áðàòèý ñ í òèðùòùí è èèþ-àí è èñí í èüçòáò ýòó èááþ àèý ñí çááí èý í áí í áí ðààèáí í í é òóí èòèè ñ èþèí í . Í à ñàí í í áàèà, ýòí èí æü, í á áí èàçáí í, +òí ðàçèí æáí èà í á í í í æèòàèè ýàèýàòñý òý æàèí é í ðí áèáí í é (ñí . ðàçàáé 11.4). Í àñèí èüèí ñàáí áí ý èç-áàñí í, ýòí í í òí æá í á í ðàááó. È áàæà àñèè ýòí òàè, í èèòí í á í í æàò áí èàçàòù, +òí òðòáí ùá í ðí áèáí ù áàèñòàè-òàèüí í òðòáí ù. Áñà ñ-èòàþò, +òí ðàçèí æáí èà í á í í í æèòàèè ýàèýàòñý òðòáí í é çàáà-áé, í í ýòí í èèí áàá í á áùèí áí èàçáí í í áðàí àðè-àñèè.

Í à ýòí ñ ñòí èò í ñòáí í àèòùñý í í í í áðí áí áà. Èàáèí í ðàáñòàèèòù, +òí èàò +áðàç 50 í ù ñí ááðàí ñý àí àñòá, àñí í í è-í áý ñòàðí á áí áðí á áðàí ý, èí áàá àñà èþàè ñ-èòàèè, +òí ðàçèí æáí èà í á í í í æèòàèè áùèí òðòáí ùí è èàæàèí á í ñ-í í áá èðèí òí áðàòèè, á ðàçèè-í ùá èí í í áí èè áàèàèè èç ýòí áí ááí úàè. Èàáèí áí í áðàçèòù, +òí áóáóùèà áí ñòèæáí èý á òáí ðèè +èñàè òí ðí ñòýò ðàçèí æáí èà í á í í í æèòàèè èèè áí ñòèæáí èý òáí ðèè ñèí æáí í ñòè ñààèáþò ðàçèí æáí èà í á í í í æèòàèè òðèàèàèüí ùí . Í áò í ðè-èí áàðèòù á ýòí - è áí èüøèí ñòáí èþàáé, çí àþùèò áí ñòàòí-í í, +òí áù èí áòù ñí áñòááí í í á í áí èà, ñèàæàò ááí , +òí í í áí áí í á ðàçàèòèà ñí áùòèè ýàèýàòñý í àèí ááðí ýòí ùí - í í í áò è í ðè-èí áàðèòù, +òí òàèí áí í ðí ðùáá í á ñèó-èòñý.

Á èþáí í ñèó-áá, áí í èí èðòþùèà ñàáí áí ý àèáí ðèòí ù øèòðí ááí èý ñ í òèðùòùí èèþ-í í ñí í ááí ù í á òðòáí í-ñòè ðàçèí æáí èý í á í í í æèòàèè áí èüøèò +èñàè, èí òí ðùá ýàèýþòñý í ðí èçàáááí èàí áàóó áí èüøèò í ðí ñòùò +èñàè. (Áðòáèà àèáí ðèòí ù í ñí í ááí ù í á òàè í áçùáááí í é Áèñèðàòí í é í ðí áèáí í é èí áàðèòí á, í í í í èà í ðàáí í èí æèí , +òí è í áé í ðèí áí èí ù òà æà ðàññòæááí èý.) Ýòè àèáí ðèòí ù òàèæà áí ñí ðèèí +èáù è àñèðùòèþ áðòáí é ñèèí é, í í í í ðàçí í í ó. Áçèí ýòèò àèáí ðèòí í á ñí ñòí èò í á èç í áðàáí ðà áñàò áí çí í æí ùò èèþ-áé, á èç í í í ùòí é ðàçèí æáí èý áí èüøèò +èñàè í á í í í æèòàèè (èèè áçýòèý àèñèðàòí ùò èí áàðèòí í á í í-áí ù áí èüòí èí í á-í í é í áèáí òè - òí-í í òàèàý æá í ðí áèáí á). Áñèè +èñèí ñèèøèí í àèí, áù í èèáé í á çàùèùáí ù. Áñèè +èñèí áí ñòàòí-í í áàèèí, òí áù í áááæí í çàùèùáí ù í ðí òèà áñàè áù-èñèèòàèüí í é í í ùè í èðà, àñèè í í á óááò áèòùñý í áá ýòí é çàáà-áé ñ í áñòí ý-ùááí áðàí áí è áí òàò í í ð, í í èà Ñí èí óá í á ñòáí áò ñààððí í áí é - òàèí áí ñàáí áí ýòí áá í í í èí áí èà í áðàí àðèèè ýòí é í ðí áèáí ù. Á ðàçàáéà 11.3 ðàçèí æáí èà í á í í í æèòàèè ðàññí áððèàáàòñý í áðàí àðè-àñèè í í áðí áí í, á çàáñù ý í áðá-í è-òñù í óáí èí é áðàí áí è ðàçèí æáí èý í á í í í æèòàèè +èñàè ðàçèè-í í é áèèí ù.

Ðàçèáááòù áí èüøèà +èñèà í á í í í æèòàèè í áèááèí, í í, é í áñ-áñòùþ àèý í ðí áèòèðí áùèèí á àèáí ðèòí í á, ýòí ò í ðí óáññ ñòáí í àèòñý áñà èáá-á. ×òí áùá òóæà, í í ñòáí í àèòñý èáá-á + áí èüøáè ñèí ðí ñòùþ, +áí í ðàáñèàçùááèí ñù í áðàí àðèèàí è. Á 1976 áí áó Ðè-áðá Áàé (Richard Guy) í èñàè: "ß áùè áù í áí àèí óàèàèáí, àñèè áù èòí-í èáóáü í áò-èèñý ðàçèáááòù í á í í í æèòàèè í ðí èçáí èüí ùá +èñèà í í ðýáèà 10⁸⁰ á òà-áí èà ááí í í áí ñòí èáòèý" [680]. Á 1977 áí áó Ðí í Ðèááñò (Ron Rivest) çáýáèè, +òí ðàçèí æáí èà í á í í í æèòàèè 125-ðàçðýáí í áí +èñèà í í òðàáóáò 40 èáá-ðèèèèí í á èàò [599]. Á 1994 áí áó áùèí ðàçèí æáí í í á í í í æèòàèè 129-ðàçðýáí í áí +èñèí [66]. Áñèè èç ýòí áí è í í æí í ñààèàòù èàèèà-òí áùáí áù, òí òí èüèí òí, +òí í ðàáñèàçùááòù àèòí í.

Á 4-é í ðèááááí ù ðàçèí æáí èý í á í í í æèòàèè çà í í ñèááí þþ àþàèí ó èàò. Ñàí ùí áùñòðùí àèáí-ðèòí í í ðàçèí æáí èý í á í í í æèòàèè ýàèýàòñý èááðàòè-í í á ðàòáòí (ñí . ðàçàáé 11.3).

Ýòè +èñèà ñèèüí í í óááþò. Ñàáí áí ý 512-áèòí áùá +èñèà óæà èñí í èüçòþòñý á í í áðàòèí í í ùò ñèñòáí áò. Ðàçèí-æáí èà èò í á í í í æèòàèè, è í í èí áý èí í ðí í áðàòèý, òàèèí í áðàçí í, ñèñòáí ù çàùèòù, áí í èí á ðààèüí í. ×áðáü á Internet í í á áù ñààèàòù ýòí á òà-áí èà òèèáí áá.

ì í í æ ò à è è è þ á ú á + è ñ è à ò í á í æ á ð à ç ì à ð à . Ð à ç ò í í í í ð à á í í è í æ è ò ù , + ò í ð à ç à ò í í á ú á á í í í è ý + è ñ à è ì í í æ à ò á ú ò ù í í ò è í è ç è ð í á á í í , + ò í á ú á í í ò è + ù ò à è í è æ á ñ è í ð í ò è [1190], á í ç ì í æ í í , + ò í NSA ó á ç í á à ò , è à è ý ò í ñ à à è à ò ù . Á 2-é í í è à ç á í í è í è + à ñ ò á í mips-é à ò , ò ð à á ó á í í á à è ý ð à ç è í æ á í è ý + è ñ à è ð à ç è è + í í è à è è í ú í ð è í í í í ù è ð à ç à ò à ñ í à è - à è ú í á í í í è ý + è ñ à è [1190].

Ò á à è . 7-5.

Ð à ç è í æ á í è à í à ì í í í æ ò à è è ñ í í í í ù ù þ ð à ç à ò à ñ í à è è à è ù - í í á í í í è ý + è ñ à è

È í è è + à ñ ò á í à è ò	Ñ è í è ù è í mips-é à ò í ó æ í í à è ý ð à ç è í æ á - í è ý
512	<200
768	100000
1024	3*10 ⁷
1280	3*10 ⁹
1536	2*10 ¹¹
2048	4*10 ¹⁴

Á 1991 á í á ò ó + à ñ ò í è è è ñ à í è í à ð à Á à ð í í à è ñ è í á í è í ñ è è ò ò à á à ç í í à ñ í í ñ è ñ è ñ ò à í (European Institute for System Security) ñ í à è à ñ è è è ñ ù , + ò í 1024-à è ò í á ú ò ù í í á ó è à è á ó á à ò á í ñ ò à ò í + í í à è ý à è è ò à è ú í í á í ò ð á í á í è ý ñ à è ð à ò í á á í 2002 á í á à [150]. Í á í à è í , í í è í ð à á ó í ð à æ á à è è : " Ò í ò ý ó + à ñ ò í è è è ý ò í á í ñ à í è í à ð à ý à è ý þ ò ñ ý è ò + è ò è í è ñ í à è è à è è ñ ò à í è á ñ í ò à à ò ñ ò à ò þ ù è ò í á è à ñ ò ý ò , ý ò í ç à ý à è á í è à (í í í í á í á ó ñ ð í è à á à ç í í à ñ í í ñ è) á í è æ á í á ú ò ù á í ñ í ð è í ý ò í ñ í ñ ò í ð í æ - í í ñ ò ù þ . " Ý ò í ò í ð í è è ñ í á à ò .

Ò í í ù è è ð è í ò í à ð à ò ñ à à ð è í í ñ à ð à à è à á í í ð è à ú á í ð à à è è í í ò è ð ù ò ù è è þ + à è . × ò í á ú á í í í ý ò ù , í à ñ è í è ù è í à è è í - í ù è è þ + à à à í ó æ á í , à à í ð è à à ñ ý í ò á í è ò ù í ó æ í ó þ á à ç í í à ñ í í ñ è è à ð á í ý æ è ç í è è þ + à , í á ç à á ú á à ý í ò à è ò ú á í ñ í ñ ò í ý í è è ñ è ó ñ ñ ò à à ð à ç è à à à ò ù í á í í í í æ ò à è è . × ò í á ú á í í è ò + è ò ù ò ð ò æ á ó ð í á á í ù á à ç í í à ñ í í ñ è , è í ò í ð ù è à à à à è í 512-à è ò í á í à + è ñ è í á í à + à è à á í ñ ù í è à à ñ ý ò ù , ñ à á í á ý à à í í í á á í à è ñ ý 1024-à è ò í á í à + è ñ è í . Á ñ è è æ á á ú ò ù ò ð è ò à , + ò í á ú á à à è è þ + è í ñ ò à à à è è ñ ù á à ç í í à ñ í ù í è á à è è æ à è ç è à 20 é à ò , 1024-à è ò í á í à + è ñ è í , í í à è à è í í ò , ñ è è ç è í è í ð í ò è í .

Á à æ á à ñ è è à à è è è í í è ð à ò í ú á ñ à è ð à ò ù í á ñ ò í ý ò ò ñ è è è , í ó æ í ù ò à è ý ð à ç è í æ á í è ý à à ç à á í í í á ó è ý , á ú í í í æ à ò í í è à ç à ò ù ñ ý á í í à ñ í í ñ è . Í ð à à ñ ò à à ù ò à ñ à á à à ò í ù à è - à ñ è ó þ á á í è í à ñ è ó þ ñ è ñ ò à í ó , è ñ í í è ù ç ò þ ù ó þ à è ý á à ç í í à ñ í í ñ è RSA . Í ý è í ð è í í í æ à ò ð à à ñ ò à ò ù í à ð à á ñ ó á í í è ç à ý à è ò ù : " × è ò à è è è è á ú á à à à ç à ò à ç à 1994 á í á , + ò í RSA-129 á ú è à ç è í í á í , è + ò í 512-à è ò í á ú á + è ñ è à í í á ó ò á ú ò ù ð à ç è í æ á í ù í á í í í í æ ò à è è è þ á í è í ð à á í è ç à ò è à è , è í ò í ð à ý í í í æ à ò í í ð ð à ò è ò ù í à ñ è í è ù è í í á á í è à à í è à ð í á è í í à ñ ý ò á á ? Í í è á á í è è ñ í í è ù ç ó à ò à è ý á à ç í í à ñ í í ñ è 512-à è ò í á ú á + è ñ è à è , í æ á ó í ð í - è í , ý ò è ñ à í ù è ç ù ý ò è è ñ à à è á í ù í á í í í è . " Á à æ á à ñ è è Í ý è è í ð è è æ à ò , ñ ó à ù ý , à à ð í ý ò í í , í í í æ à ò í í ð ð à á í á à ò ù , + ò í á ú á á á í è ý ò í á í è à ç à è .

Í í + à ò ó í à è è ñ í í è ù ç í á à ò ù 10000-à è ò í á ú á è è þ + è ? È í í á + í í , í í æ í í , í í + à ì à è è í í á á à à è è è þ + è , ò à ì á í è ù ç à ñ ò í è í ñ ò ù á ú + è ñ è á í è é . Á à ì í ó æ á í è è þ + , è í ò í ð ù è á ú è á ú á í ñ ò à ò í + í í à è è í í ù í à è ý í á à ñ í á + á í è ý á à ç í í à ñ í í ñ è , í í á í ñ ò à ò í + í í è í ð í ò è è í , + ò í á ú á á í í í í æ í í á ú è í è ñ í í è ù ç í á à ò ù .

Ð á í á á á ý ò í ð à ç à à è à ý í á ç ú á à è í ð à à ñ è à ç á í è ý à è ó í í ñ ò ù þ . Ò á í à ð ù ý ñ à í í í í ù ò à þ ñ ù í ð à à ñ è à ç à ò ù è í á + ò í . Á 1-é í ð è à à à á á ú í í è ð à è í í á í à à ò è è í í á ú á í ð ò à è è í í ò è ð ù ò ù è è þ + à è á ç à à ñ è ñ í ñ è ò ð ò í á í , è à è í è ñ ð í è á à ç í í à ñ í í ñ è è è þ + à à à í ó æ á í . À è ý è à æ á í á í á à í ð è à à á á ú ò ð è à è è í ù è è þ + à , í á í à à è ý + à ñ ò í í á í è è ò à , í á í à à è ý è ð ò í í í è è í ð í í ð à ò è è í á í à à è ý í ð à à è ò à è ù ñ ò à à á í è ù ç í á í á í ñ ó à à ð ñ ò à à .

Á í ð í á è í ò í ð ù á ñ í í á ð à æ á í è ý è ç [66]:

Í ù ñ - è ò à à í , + ò í ñ í í æ á í í í è ò + è ò ù á í ñ ò ó í è 100 ò ù ñ ý + à ì è í í í ù þ ò à ð í á á à ç ñ à à ð ò + à è í á a + à ñ è ò ò ñ è è è è è í á ý ò è - í ù ò à è - ñ ò à è . Ò í à ñ ò ù , í ù í á ñ à è ð à á í ñ ý á ú í ò ñ è à ò ù á Internet "- á ð à ý " è è è ð à ç ð à à à ò ú á à ò ù à è ð ò ñ , è í ò í ð ù è á ú í ð à á í ñ ò à à è è á ú í á ì á ú - è ñ è è ò à è ú í ú á ð à ñ ò ù . Á í í í í æ à ò ð à á í è ç à ò è ý ò í í í á è à ò ù ñ ý + è í à è ò í í í à è è þ + á í ù è ñ à è . Á í ñ ò ó í è è ò á í ç í í æ í í ñ ò ý í í - ò ð à á ó à ò è ñ è ó ñ í í è à è í è í ò è , í í í á ý à è à ñ ý í á á í ç í í æ í ù í . Í ð è í ý à ñ ò à á í þ þ í ð í è ç á í à è ò à è ú í í ñ ò ù í à è ò í ù ð à á í í è 5 mips è à ð á í ý ð à á í ò ù 1 á í á , á í í è í á á í ç í í æ í í í ñ ò ú á ñ ò à è ò ù í ð í á è ò , è í ò í ð ù è ð à á ó á ò í í è í è è è è í í á mips-é à ò .

Í ð í á è ò ð à ç è í æ á í è ý í á ì í í í æ ò à è è 129-ð à ç ð ý á í á í + è ñ è à á à ç ç í à + è ò à è ú í ù ò ò ñ è è è è ñ í í á ç à à à è ñ ò á í á à ò ù 0.03 í ð í ò á í ò à í ò á í í + í í è í í è á ú + è ñ è è ò à è ú í í è í í í ù í ñ è Internet [1190]. Ð à ç ò í í í í ð à á í í è í æ è ò ù , + ò í ò í ð í ò í ð à ç - ð à è è à í è ð í á á í í ù è í ð í á è ò í í è ò + è ò í á á í á 2 í ð í ò á í ò à à ñ à í è ð í í è á ú + è ñ è è ò à è ú í í è í í ù í í ñ è .

Í ð à á í í è í æ è ì , + ò í ó á è a + á í í ù è è ð è í ò í á í à è è ò è ñ í í æ à ò í í è ò + è ò ù á ñ à í á ð à ñ í í ð ý æ á í è à 10000 mips-é à ò , á í è ù ç à ý è í ð í í ð à è ý - 10⁷ mips-é à ò , à í ð à à è ò à è ù ñ ò á í á í è ù ç í è ñ ò ð á í ù - 10⁹ mips-é à ò . Í ð à á í í è í æ è í ò à è æ á , + ò í á ú + è ñ è è ò à è ú í á ý í í ù á ó á à ò á í ç ð à ñ ò à ò ù í á í í ð ý á í è è à æ á ú á í ý ò ù è à ò . È , í á è í á ó , í ð à á í í è í æ è í ò à è æ á , + ò í ò ñ -

í àòé à ì àòàì àòèèà ðàçèíæáí èý íà ì ìíæèòàèè ìíçàíèýò íàì ðàñèèààùààòù èþáúà +èñèà ñí ñéíðííòùþ, ñðàáí è-
 ì íé ñ òíé, éíòíðòþ íááñíà-èèàò ðàøàòí ñí àòèèèíííí ìíèý +èñàè. (Ýòí ìíèà íááíçì íæíí, ìí ìðíðúà ìíæàò
 ñèò-èòííý á èþáí é ì ìí áíò.) 1st ðàèí ìí áóàò àèý ðàçèè-í úò èàò èñí íèüçí áàòù ñ òàèüþ íááñíà-áí èý ááçííáñíí-
 ñòè ðàçèè-í úà àèèí ù èèþ-áé.

Òàáè. 7-6.

Ðàèí ì áí áíááí í úà àèèí ù íðèðúòùò èèþ-áé á (áèðàò)

Áí á	×áñòííà èèòí	Éí ðí ì ðàøèý	Í ðààèòàèèíòáí
1995	768	1280	1536
2000	1024	1280	1536
2005	1280	1536	2048
2010	1280	1536	2048
2015	1536	2048	2048

Í á çááúààèòà ó-èòùààòù çíà-èì ìíòù èèþ-à. Í ðèðúòùà èèþ-è +áñòí èñí íèüçòþòñý àèý àèèòàèèííé íááñíà-á-
 í èý ááçííáñíííòè ààáííé éíòíðí àòèè: àèáíí úé èèþ-á ááíèà àèý ñèñòáí ù ýèàèððííí úò íáèè-í úò, èèþ-, èñ-
 ì íèüçòáí úé ì ðààèòàèèíòáí àèý ìí àòààðæááí èý ìáñííðòí á, èèþ- òèððííé ìíáí èñè áí ñòáàðñòááí ííáí ìí òàðèò-
 ñà. Áíçì íæíí, ì á ñòíèò ððàòèòù ì áñýòù ì àøèíííáí áðáí áí é í á àñèðúòèà èàèíáí-òí èè-ííáí èèþ-à, ìí áñèè ìí-
 æàòà ñ ìíí ìúþ áíáúòíáí èèþ-à íáíà-àòàòù ñí áñòááí í úà ááí úàè, òí èááý ñòáí íàèòñý ááñíí à çàòààòùááþúàé.
 Áèèí à 1024-áèòíáí áí é èèþ-à áí ñòáòí-í í àèý ìíáí èñè +ááí-í èáòáú, +òí áóáò ì ðí ááðáí í á òà-áí èà í áááèè, ì áñý-
 òà, áàæà í áñèí èüèèò èàò. Í í áú æà í á òíòèòà, ì ðàáñòáà í áðáá ñòáí èàò 20 ñí òñòý ñ ìíáí èñáí í úí ýèàèððííí úí ì áðáçíí
 áíèòí áí òíí, ñí ì òðàòù, èàè ì ðíòèáí ìíèíæí áý ñòí ðí í á ìíèáçúááàò, èàè ìí áááèàòù áíèòí áí òù, èñí íèüçòý ýòò æà ìíáí èñí.

Í ðàáñèáçúááòù áíèàà ààèáèíá áóáòúáá àúà àèòí áá. Éòí ì íæàò çíàòù, èàèèò òñí áòí á é 2020 áí áó áí ñòèáí áò
 áú-èñèèòàèèííáý òáòíèèà, ñàòááúà áú-èñèáí èý é ì àòáí àòèèà? Í áíáèí, áñèè ìèèíòù áçæýáíí áñþ èáðòèíó,
 ì íæíí çàì àòèòù, +òí á èàæáíí ñèááòþúáí ááñýðèèàòèè ì ú ìíèò-ááí áíçì íæíííòù ðàçèááòù íà ì ìíæèòàèè
 áááí á áíèàà àèèíí úà +èñèà, +áí á ì ðàáúáóúáí. Ýòí ìíçàíèýàò ìííòðíèòù 0-é.

Ñ áðòáí é ñòíðííí, òáòíèèà ðàçèíæáí èý íà ì ìíæèòàèè ì íæàò áí ñòè-ù ì ðàááèà ñáíèò áíçì íæíííòáé çááí èáí
 áí 2045. Óíòý ý áòí áþ, +òí ýòí ì áèíááðí ýòíí.

Í á áñà ñíáèáñýòñý ñ ìíèè é ðàèíí áí ááòèýí è. NSA òñòáííáèèí àèý ñáíááí Ñòáí ááðòà òèððííé ìíáí èñè
 (Digital Signature Standard, ñí . ðàçááè 20.1) àèèíó èèþ-áé ìò 512 áí 1024 áèò - íàì ííáí ì áí úòà, +áí ý ðàèíí áí-
 áòþ àèý àèèòàèèííé ááçííáñíííòè. Ó Pretty Good Privacy ("Áííèí á í ááááí úé ñáèðàò", ñí . ðàçááè 24.12) ì áèñè-
 ì àèüí áý àèèí à èèþ-à RSA ñí ñòááèýáò 2047 áèò. Áðæáí Éáí ñòðà, èó-øèè á ì èðà ðàñèèààùààòàèü íà ì ìíæèòàèè,
 á òà-áí èà ìííèááí èò 10 èàò ìòèàçúááàòñý áàèòù ì ðàáñèáçáí èý [949]. Á -1-é ì ðèááááí ù ðàèíí áí ááòèè ðíí á ðè-
 ááñòà àèý àèèí ù èèþ-áé, éíòíðúà ñáàèáí ù á 1990 áí áó è èàæòòñý ì íá ñèèøèíí ìíòèí èñòè-í úí è [1323]. Óíòý
 ááí áíáèèç íà áóí ááá áúáèýáèò òíðíòí, á íááááí áé èñòíðèè ì íæíí íáèòè ì ðèí áðú ðàáóèýðíí ì ðíèñòí áýúèò
 ñþðí ðèçíá. ×òí áú ì ðàáí òðáí èòù ñááý ìò ìííèááñòàèý ýòèò ñþðí ðèçíá, áñòù ñí ùñè áúáèðàòù èèþ-è ñ çáí áñíí .

Òàáè. 7-7.

**Áíèáíñòí-í úé ì ðííííç ðàçèíæáí èý
 íà ì ìíæèòàèè**

Áí á	Áèèí à èèþ-à (á áèðàò)
1995	1024
2005	2048
2015	4096
2025	8192
2035	16384
2045	32768

Í èíèè àèüí úà ìòáí èè ì ðàáí íèááþò áþáæàò \$25000, àèáí ðèòí "èáááðàòè-ííá ðàøàòí " é ñéíðííòù òáòí è-á-
 ñéíáí ì ðíáðáññà 20 ì ðíòáí òí á áí á. Ñðàáí èà ìòáí èè ì ðàáí íèááþò áþáæàò 25 ì èèèèííá áíèèáðíá, àèáí ðèòí
 "ðàøàòí íáúááí ìíèý +èñàè" é ñéíðííòù òáòí è-á-ñéíáí ì ðíáðáññà 33 ì ðíòáí òà á áí á. Í áèñèí àèüí úà ìòáí èè ì ðàá-
 ííèááþò áþáæàò 25 ì èèèèáðáí á áíèèáðíá, àèáí ðèòí "ðàøàòí íáúááí ìíèý +èñàè", ðàáíòáþúèé ñí ñéíðííòùþ

ḍaḍaàà nī aóèàèüí íāí ííëý +eñāè è nēí ḍí nòü óáóí è-āñēí āí í ḍí āḍāññā 45 í ḍí óáí óí ā ā í ā.

Āñāāāā āñòü āāḍí ýóí í nòü óí āí, +óí óñí aóè ā ḍāçēí xāí èè í ā í í í xèòāèè áóáóó í í ḍāçèòāèüí Û è äëý í áí ý, í í ý í í í Ûòāèñý ó-āñòü ýóí ò í í í xèòāèü ā nāí èó í ḍí āí í çāò. Í í í í -āí ó í í ā í óáéí āāḍèòü? ß èèøü í ḍí āāí í í nòḍèḍí āāè nī āñòāāí í óᓖ āèóí í nòü, çāí èì àýñü í ḍāāñéāçāí èýì è.

Òāāè. 7-8.

Í í òèì èñòè-í Ûā ḍāéí ñí āí āāòèè Ḍeāāññā äëý äèèí Û èēᓖ-+āé (ā áèòāò)

Āí ā	Í èí èì àèüí äý	Ñḍāāí ýý	Í āèñèì àèüí äý
1990	398	515	1289
1995	405	542	1399
2000	422	572	1512
2005	439	602	1628
2010	455	631	1754
2015	472	661	1884
2020	489	677	2017

ĀÛ-èñēáí èā nī í í ñ Ûüᓖ ĀÍ Ē

Ýóí í í óí xā í ā āí èøāāññāí. Ā 1994 āí áó Ēāí í āḍā Ýāèí áí (Leonard M. Adleman) í ḍí āāí í í nòḍèḍí āāè í áóí ā ḍāḍāí èý çāāā-è **NP-ííéííòü** (ñí . ḍāçāāè 11.2) ā áéí òèì è-āñēí é èāáí ḍāóí ḍèè, èñí í èüçóý í í èāèóèü ĀÍ Ē äëý í ḍāāñòāāèāí èý āí çí í xéí Ûò ḍāḍāí èè çāāā-è [17]. Çāāā-ā, ḍāḍāí í äý Ýāèí áí í í, áÜèā +āñóí Ûí nēó-āāí çāāā-è í āí ḍāāèāí í í āí āāí èèüóí í í āā í óòè: āāí ā èāḍòā āí ḍí āí ā, nī āāèí áí í Ûò í āí í í āí ḍāāèāí í Ûí è āí ḍí āāí è, í óáéí í áé-òè í óòü èç āí ḍí āā A ā āí ḍí ā Z, èí óí ḍÜè í ḍí óí āèò +āḍāç èāæāÜè āí ḍí ā í ā èāḍòā òí èüèí í āèí ḍāç. ĒāæāÜè āí ḍí ā áÜè í ḍāāñòāāèāí nāí āè nēó-āéí í é óāí í-èí é ĀÍ Ē ñ 20 í nī í āāí èýì è. Ñ í í í Ûüᓖ í áÜ-í Ûò í áóí āí ā í í èāèóèýḍ-í í é áéí èí āèè Ýāèí áí nēí ḍāçèḍí āāè 50 í èèí í í éāé (30 í èèèèí í ā í èèèèí í ā í í èāèóè) óāí í-èè ĀÍ Ē, í ḍāāñòāā-èýᓖ Ûāé èāæāÜè āí ḍí ā. Ēāæāÿ āí ḍí āā áÜèā í ḍāāñòāāèāí óāí í-èí é ĀÍ Ē ñ 20 í nī í āāí èýì è, í í ýòè óāí í-èè áÜāéḍāèèñü í ā nēó-āéí Ûí í āḍāçí ñ : í í è óí áéí áÜāéḍāèèñü óāè, +óí áÜ "í ā-āéí" óāí í-èè ĀÍ Ē, í ḍāāñòāāèýᓖ Ûāé āí ḍí āó í ò āí ḍí āā P è āí ḍí āó K ("Āí ḍí āā PK") nòḍāí èèāñü áÜ nī āāèí èòüñý nī óāí í-èí é ĀÍ Ē, í ḍāāñòāāèýᓖ Ûāé āí ḍí ā P, ā èí í áó Āí ḍí āè PK nòḍāí èèñý áÜ nī āāèí èòüñý ñ āí ḍí āí í K.

Ýāèí áí nēí ḍāçèḍí āāè 50 í èèí í í éāé ĀÍ Ē, í ḍāāñòāāèýᓖ Ûèò èāæāóᓖ āí ḍí āó, nī áḍāè èó āí āñòā ñ ĀÍ Ē āí ḍí-āāí è, í ḍāāñòāāèýᓖ Ûāé āí ḍí āā, è āí āāāèè óāḍí áí ò èèāāçó, èí óí ḍāý nāýçÜāāāó āí āñòā èí í óÜ í í èāèóè ĀÍ Ē. Í ḍā-āèèüí í í í āí āḍāí í äý nāýçÜ í xæáó óāí í-èāí è ĀÍ Ē äëý āí ḍí ā è óāí í-èāí è ĀÍ Ē äëý āí ḍí āí ā í ḍèāí āèò è óí í ó, +óí èèāāçā nī āāèí ýāò óāí í-èè ĀÍ Ē äëý āí ḍí ā āí āñòā í ḍāāèèüí Ûí í āḍāçí ñ. Óí āñòü, "ĀÜóí ā" āí ḍí āè PK āñāāāá áóááó nī āāèí áí nī "áóí āí í" èāèí é-èèāí āí ḍí āè, í ā-èí āᓖ Ûāèñý ā āí ḍí āā K, í í í èèí āāā ñ "áÜóí āí í" èᓖāí è āí-ḍí āè èèè nī "áóí āí í" āí ḍí āè, èí óí ḍāý í ā-èí āāòñý í ā āí ḍí āā K. Í í nēā óÜāòāèüí í í āḍāí è-āí í í āí āḍāí áí è ḍāāè-òèè èèāāçā nī çāāāá áí èüøí ā èí èè-āñòāí óāí í-āé ĀÍ Ē, í ḍāāñòāāèýᓖ Ûèò āí çí í xéí Ûā, í í āñā ḍāāí í nēó-āéí Ûā í áÜāāèí áí èý í óòāè èāḍòÜ.

Ā ýóí í nóí ā èç nēó-āéí Ûò í óòāè Ýāèí áí í í xæáó í áèòèè í áèāèóèè nēāā - í í xæáó áÜòü āāèí nòāáí í í é í èāèóèü - ĀÍ Ē, èí óí ḍāý ýāèýāòñý í òāāóí çāāā-è. Èñí í èüçóý í áÜ-í Ûā í áóí āÜ í í èāèóèýḍí í é áéí èí āèè, í í óāāèèè āñā óāí í-èè ĀÍ Ē, í ḍāāñòāāèýāḍèā nēèøèí èí ḍí ḍèèā èèè nēèøèí áèèí í Ûā í óòè. (×èñèí āí ḍí ā ā í óáéí í í óòè āí èāéí í ḍāāí ýòüñý +eñèó āí ḍí āí ā í èí óñ í āèí.) Çāòāí í í óāāèèè āñā óāí í-èè ĀÍ Ē, èí óí ḍÜā í ā í ḍí ḍí āèèè +āḍāç āí ḍí ā A, çāòāí òā, èí ḍí ḍÜā øèè è èí í āí ḍí āā B, è òāè áāèāā. Í í èāèóèā ĀÍ Ē, í ḍí øāāøäý +āḍāç ýóí nēóí, è í ḍāā-ñòāāèýāò nī áí é í óáéí óᓖ í í nēāāí āāòāèüí í nòü āí ḍí ā, ýāèýññü ḍāḍāí èāí çāāā-è í āí ḍāāèāí í í āí āāí èèüóí í í āā í óòè.

Í í í í ḍāāāèāí èᓖ +āñóí Üè nēó-āé çāāā-è **NP-ííéííòü** í í xæáó áÜòü í ḍāí āḍāçí āāí çā í í èèí í í èāèüí í ā āḍāí ý è +āñóí í í ó nēó-āᓖ èᓖāí é áḍóāí é çāāā-è **NP-ííéííòü**, è, nēāāí āāòāèüí í, è çāāā-ā í í āí ḍāāèāí í í āāí èèüóí í í āí í óòè. Ñ nāí èāāñýóÜó āí āí ā èḍèí óí èí āè í Ûòāèèñü èñí í èüçí āāòü çāāā-è **NP-ííéííòü** äëý èḍèí óí āḍāòèè ñ í òèḍÜ-òÜ è èēᓖ-āí è.

Óí óý +āñóí Üè nēó-āé, ḍāḍāí í Üè Ýāèí áí í í, āāññü ā í ḍí nò (ñāí ü āí ḍí āí ā í ā èāḍòā, í ḍí nòü í í āāèᓖāāí èāí çā-āā-ā í í xæáó áÜòü ḍāḍāí ā çā í āñèí èüèí í èí óó), ýóí í āí ḍāāèāí èā óí èüèí í ā-āéí ḍāçāèāāòüñý, è í ā nòÜāñòāóóó í è-èāèèò í ḍāí ýòñòāèè äëý ḍāñòèḍāí èý āāí í í é í áóí āèèè í ā áí èāā nēí xéí Ûā çāāā-è. Óāèèí í āḍāçí ñ, ḍāññòæāāí èý í āāçí í āñí í nòè èḍèí óí āḍāòè-āñèèò í ḍí óí èí èí ā, í nī í āāí í Ûò í ā çāāā-āò **NP-ííéííòü**, ḍāññòæāāí èý, èí óí ḍÜā āí nēó í í ḍ í ā-èí āèèñü nēí āāí è, "Í ḍāāí í èí xæí, +óí ó āḍāāā āñòü í èèèèí í ḍí óāññí ḍí ā, èāæāÜè èç èí óí ḍÜó áÜ-í í èí ýāò í èèèèí í ḍí āāḍí è èāæāóᓖ nāèóí áó", nēí ḍí, í í xæáó áÜòü, áóáóó í ā-èí áòüñý nēí āāí è, "Í ḍāāí í èí xæí, ó āḍāāā āñòü óÜñý-ā Óāḍí áí óí Ûò āāí í, āí èí nòüᓖ í í 20000 èèòḍí ā èāæāÿ".

Ēāai Ōīāua āu-eñēai ēy

Ā ōai adū aua aīēuōay ōai ōānōēē. Ā īnīīāā ēāai ōīāuō āu-eñēai ēē ēnī īēūcōāōny āai ēñōāai īāy ī dēdīāā ī ā-ōādēē (ē aīēīā, ē -āñōēōā). Ōīōī ī īāōō īāīīāāai aīīī īāōī āēdūny ā aīēuōī ēī ēē-āñōāā nī nōīyī ēē. Ēēāñē-ā-nēēī ī dēī adīī yāēyāōny ōī, +ōī ōīōīī āāāō nāāy ēāē aīēīā, āñōā-āy +āñōē-īī ī dīcōā-īīā cādēāēī. Ī ī īāīī-ādāī aīīī ē īōdāāāōny ē ī dīōīāēō +ādāc cādēāēī īīāīāī ōīīō, ēāē ī īdñēay aīēīā, ōāāōyñū ī āīēīēīī nī ā-āīēūōēī īōāāōñōēāī ā īāī, īāīīāāī aīīī īōdācēōny īō nōāī ū ē ī dīēāāō nēāīcū īāā. Ī āīāēī, ī dē ēcī ādāī ēē ōīōīī āāāō nāāy īīāīāī +āñōēōā, ē ōīēūēī īāīī nī nōīyī ēā ī īāōō āuōū īāī ādōāēīī.

Ā [1443] Ī ēōād Ōīd (Peter Shor) ī +ādōēē ī dēīōēī ū īīnōdīāī ēy ī āōēī ū āēy dācēīāēī ēy īā ī īīāēōāēē, īnī īīāāīīē īā cāēīīāō ēāāīōīāī ē ī āōāī ēēē. Ā īōēē-ēā īō īāū-īīāī ēīī ī ūpōādā, ēīōīdūē ī īāīī ī dāāñōāēōū ēāē ī āōēīō, ēī āpūāā ā ēāāūē ī īīāīō ādāīāī ē āāēīnōāāīīā ōēēñēdīāāīīā nī nōīyī ēā, ēāāīōīāūē ēīī ī ūpōād īāēāāāō āīōōdāīāē āīēīīāē ōōīēōēāē, yāēyūāēny nōī adīīcēōēāē ēīī āēīāōēē āīcī īāēī ūō īnīīāī ūō nī-nōīyī ēē. Āū-eñēai ēy ī dāīādācōpō āīēīīāōp ōōīēōēp, ī āīy āānū īāāīd nī nōīyī ēē āāēī ūī āāēñōāēāī. Ōāēēī īādācīī, ēāāīōīāūē ēīī ī ūpōād ēī āāō ī dāēīōūāñōāī īāā ēēāñē-āñēēī ēīīā-ī ūī āāōī āōīī: īī ēnī īēūcōāō ēāāīōīāua nāī ēñōāā āēy +ēñēā dācēīāēī ēy īā ī īīāēōāēē cā īīēēīīī ēāēūīīā ādāī y, ōāī dāōē-āñēē īīcāī ēy ācēīī āōū ēdēīōīñēñōāī ū, īnīīāāīī ūā īā dācēīāēī ēē īā ī īīāēōāēē ēēē cāāā-ā āēñēdāōīīāī ēīāāēōī ā.

Ī āūāī dēcīāīī, +ōī ēāāīōīāūē ēīī ī ūpōād īā ī dīōēāī dā-ēō ōōīāāī āīōāēūī ūī cāēīīāī ēāāīōīāī ē ī āōāī ē-ēē. Ī āīāēī, īāīīōīāā, +ōī ēāāīōīāy ī āōēīā āēy dācēīāēī ēy īā ī īīāēōāēē āōāāō īīnōdīāī ā īāīcōēī īī āō-āōūāī ... āñēē āīīāūā āōāāō īīnōdīāīā. Ī āīēī ēc āēāāī ūō ī dāīyñōāēē yāēyāōny ī dīāēāī ā īāēīāādāīōīīnōē, ēīōīdāy yāēyāōny ī dē-ēīīē īīōāēē īō-āōēēāīnōē āīēīīāūē ē īāēāāpūēī ē ē ī dēāīāēō ē nāīp ēīī ī ūpōādā. Ēc-çā īāēīāādāīōīīnōē ēāāīōīāūē ēīī ī ūpōād, dāāīōāpūēē ī dē 1Ē, āōāāō nāēāāōūny ēāāōp īāīīnāēōīāō. Ēdīī ā ōīāī, āēy īīnōdīāī ēy ēāāīōīāīāī ōñōdīēñōāā āēy dācēīāēī ēy īā ī īīāēōāēē īīōdāāōāōny īāđīī īīā ēīēē-āñōāī āāīōē-ēāē, ā yōī ī īāōō īā āāōū īīnōdīēōū ī āōēīō. Āēy ī dīāēōā Ōīdā īōāēīī nī āāđōāīīā ōñōdīēñōāī āēy āīcāāāī ēy ā nōāīāī ū. Āīōōdāīēā +āñū īā ēnī īēūcōpōny, īīyōīīō āēy dācēīāēī ēy īā ī īīāēōāēē ēdēīōīāāōē-āñēē cīā-ē-ī ūō +ēñāē ī īāōō īīōdāāīāāōūny ī ēēēēīī ū ēēē, āīcī īāēīī, ī ēēēēādāū ēīāēāēōāēūī ūō āāīōēēāē. Āñēē ī ēīē-ī āēūīāy āādīyōīīnōū īōēāçā ēāāāīāī ēç n ēāāīōīāūō āāīōēēāē dāāī ā p, ōī nōāāīāā ēīēē-āñōāī ēnī ūōāī ēē, īāīā-ōīāēī īā āēy āīnōēāēī ēy ōñīāōā, nīnōāāēō (1/(1-p))ⁿ. ×ēñēī īōāēī ūō āāīōēēāē, īī āēāēī īīō, dāñōāō īīēēīīī ē-āēūīī nī dīnōīī āēēī ū +ēñēā (ā āēōāō), īīyōīīō +ēñēī ōdāāōāī ūō īīīūōīē āōāāō dāñōē nī ōāāēē-āīēāī āēēī ū ēnī īēūcōāī ūō +ēñāē nāāđōyēñī īīāīōēāēūīī - ōōāā +āī ī dē dācēīāēī ēē āāēāī ēāī!

Ī īyōīīō, ōīōy ēāāīōīāīā dācēīāēī ēā īā ī īīāēōāēē āūçūāāāō āīñōēūāī ēā ā āēāāāī ē-āñēēō ēdōāāō, īāēīāā-đīyōīī, +ōī īīī āōāāō ēī āōū ī dāēōē-āñēīā cīā-āī ēā ā īāīcōēī īī āōāōūāī. Ī ī īā āīāīdēōā īīōīī, +ōī y āāī īā ī dāāōī dāāāāē.

7.3 Nōāāī āī ēā āēēī nēī ī āōdē-ī ūō ē īōēdūōūō ēēp-āē

Nēñōāī ā ācēāī ūāāāōny īāū-īī ā āā nēāāāēōāī ī āñōā. Āñēē āū ī dīāēōēdōāōā nēñōāīō, ēīōīdāy ēnī īēūcōāō ē nēī ī āōdē-īōp ēdēīōīāāōēp, ē ēdēīōīāāōēp nī īōēdūōūō ē ēēp-āī ē, ōī āēēī ū ēēp-āē āēy ēdēīōīāāōēē ēāāāīāī ōēī ā āīēāēī ū āūāēdāōūny ōāē, +ōī āū āñēdūōū ēpāīē ēç ēīī īīīāīōīā nēñōāī ū āūēī īāēīāēīāī ōdōāīī. Āāññī ūñēāīīī ēnī īēūçīāāōū nēī ī āōdē-ī ūē āēāīdēōī nī 128-āēōīāūī ēēp-īī āī āñōā nī āēāīdēōī īī nī īōēdūōū-ī ē ēēp-āī ē, ēnī īēūçīāāōū ēēp-+. Ōī-īī ōāē āāāññī ūñēāīīī ēnī īēūçīāāōū ā īāīīē nēñōāī ā nēī ī āōdē-ī ūē āēāīdēōī nī 56-āēōīāūī ēēp-īī ē āēāīdēōī nī īōēdūōū ē ēēp-āī ē, ī dēī āīyūpūēē 1024-āēōīāūē ēēp-+.

Ā -2-ē īāā-ēñēāī ū āēēī ū īīāōēāē īōēdūōūō ēēp-āē, ōdōāīīnōū dācēīāēī ēy ēīōīdūō īā ī īīāēōāēē nīāā-ī ēī ā nī nēīāēīīnōūp āñēdūōēāī ādōāīē nēēīē nī īīnōāāēāī ūō āēēī īīīōēyđī ūō nēī ī āōdē-ī ūō ēēp-āē.

Ōāāē. 7-9.

Āēēī ū nēī ī āōdē-ī ūō ē īōēdūōūō ēēp-āē nī āīāēīāē-īīē ōñ-ōīē-ēāīñōūp ē āñēdūōēp ādōāīē nēēīē

Āēēī ā nēī ī āōdē-ī īāī ēēp-ā (ā āēōāō)	Āēēī ā īōēdūōīāī ēēp-ā (ā āēōāō)
56	384
64	512
80	768
112	1792
128	2304

Í ðáái í eáaáy, +oí eðeí oí ðáaòe-+añeé è eáí ðeòí áóáaò eñí í eüçí áaòuñý á áeèææeøèà 30 èàò, áú í íæàòà í ðáá-
 ñòààèòü ñááá, í añeí eüéí íí áí èæáí áúòü áaçí í añáí. Áeáí ðeòí, ñí çááí í úé ñááí áí ý, áí çí í æí í í á ñòáí àò øeðí eí
 eñí í eüçí áaòuñý áí 2000 áí áà, è añá áúá áóáaò eñí í eüçí áaòuñý á 2025 æéý øeðí ááí èý ñí í áúáí eé, eí oí ðúá
 áí èæí ú í ñòààòuñý á ñáeðáòà áí 2075 áí áà è í í çæá.

Òàáé. 7-10.
Òðááí ááí èý é áaçí í añí í ñòè ðaçèè-í í é eí oí ðí àòèè

Òeí ú oðàòèèà	Áðáí ý æeçí è	Í eí èí æeüí áý æeè- í á èèþ-à (á áeòàò)
Òàeòe-+añeáy áí áí í áý eí oí ðí àòeý	í eí oòú/-+añú	56-64
Í áúýæáí èý í í ðí áóeòáò, ñeèýí èè eí í í áí eé, í ðí oáí ò- í úò ñòàáèáò	áí e/í áááèè	64
Áí eáí áðáí áí í ú áeçí añ-í eáí ú	áí áú	64
Óí ðáí áúá ñáeðáòü (í áí ðeí áð, ðáòáí ò eí eà-eí eü)	ááñýòèèáòeý	112
Ñáeðáòü áí áí ðí áí í é áí í áú	>40 èàò	128
Èè-í í ñòè øí eí í í á	>50 èàò	128
Èè-í úá ááèà	>50 èàò	128
Æeí eí í àòe-+añeèà eí í óeèèòü	>65 èàò	128
Äáí í úá í áðáí eñè ÑØÄ	100 èàò	í í í áí úøáé í áðá 128

7.6 Caveat emptor¹

Áñý ýòà áeááá - í ðí ñòí í í í áí +áí óòè. This entire chapter is a whole lot of nonsense. Ñí áoí í áí áí ðeòü áàæá í
 ñáí í í í í ýòèè í ðááñeáçáí èý áú-+eñeèòáeüí í é í í úe í á 10, à oáí áí eáá í á 50 èàò áí áðáá. Ýòè ðáñ-+òü í ðeáááá-
 í ú oí eüéí æéý í ðeáí ðeðí áeè, í è æéý +ááí áí eüøá. Ýeñòðáí í eèðóý í ðí øeí á, í ú í í eó-+áí áóáóúáá, eí oí ðí á,
 áí çí í æí í, áóáaò èí àòü í æeí í áúááí ñ áðýáóúáé ðááeüí í ñòüþ.

Áóáúòà eí í ñáðááòí ðáí è. Áñeè áàøe èèþ-+e æeéí í áá, +áí ááí eáæáòñý í áí áóí áeí úí, oí í áí úøáá eí èè-+añòáí
 óáóí í eí æe-+añeèò ñþðí ðeçí á ñí í æàò í í áðááèòü ááí .

¹ Áá áóáaò í ñí í ððeòáeáí í í eóí áòáeü (èàòeí.)

Ãèàà 8

Óì ðààèáí èà èèþ-àì è

Ó Àèèñ ù è Áí áà àñòù áàçíí àñí àý ñèñòàì à ñàýçè. Í í è èàðàþò à ì ùñèáí í úé ì í éàð, í áí í áðàì áí í í ì áí èñ ù áà-þò è í í ðààèò ù è ààèà ì áí ýþò òèòðí á ù á í àèè-í ù á. Èò ì ðí ðí èí è ù áàçíí àñí ù. Èò àèáí ðèò ù ñ-àì ù á èò-òèà. È ì áñ-àñòùþ, í í è ì í èòí àþò ñáí è èèþ-è ì ð "Keys-R-Us" Áà ù, -àé èí çóí á - "Á ù ì í æàòà áí áàðýòù ì áì : Áàçíí àñí ì ñòù - ñðááí áà èì ý -àéí áàèà, èí ðí ðí áí òòðèñòè-àñèèè ááá ò ì áòáé á ù áòáé òà ù è àñòðàòèè á "Kwik-E-Mart".

Áàá í á í óæí í àñèð ù áòù àèáí ðèò ù. Áé í á í óæí í ì í èààòùñý í á òí í èèà áàòáèò ù ì ðí ðí èí èí á. Í í á ì í æàò èñ-ì í èüçí áàòù èò èèþ-è àèý -òáí èý àñáò ñí í á ù áí èé Àèèñ ù è Áí áà, í á ì ðèèèáá ù áàý ì èèáèò èðèí òí áí àèèòè-àñèèò òñèèè.

Á ðààèüí ì ì ì èðà òí ðààèáí èà èèþ-àì è ì ðààñòáàèýàò ñí áí é ñàì óþ òðòáí óþ -àñòù èðèí òí áðàòèè. Í ðí áèòèðí-áàòù áàçíí àñí ù á èðèí òí áðàòè-àñèèè àèáí ðèò ù è ì ðí ðí èí è ù í á ì ðí ñòí, í í Á ù ì í æàòà ì í èí æèòùñý í á áí èüçí é í á ù áí àèááí è-àñèèò èññèááí ááí èé. Ñí òðáí èòù ñáèðáò èèþ-àé ì áì í í áí òðòáí áà.

Èðèí òí áí àèèòèè -àñòí àñèð ù áàþò è ñèì ì áòòè-í ù á èðèí òí ñèñòàì ù, è èðèí òí ñèñòàì ù ñ ì òèð ù òù ì è èèþ-à-ì è -àðàç ðàñí ðààèáí èà èèþ-àé. Çà-àì Áàá ááñí ì èí èòùñý í á ì ðí áèáí á àñèð ù òèý èðèí òí áðàòè-àñèèí áí àèáí ðèò ì á òáèèí, àñèè ì á ì í æàò áí ñòáí í áèòù èèþ- èç-çà í áàèèòðàòí í áí òðáí áí èý èèþ-à? Çà-àì áé òðàòèòù 10 ì èè-èèí í á áí èèáðí á í á ñí çááí èà ì àòèí á àèý èðèí òí áí àèèçà, àñèè ì á ì í æàò ì í áèòí èòù èèáðèà çà 1000 áí èèáðí á? Ì èèèèí áí èèáðí á çà èèáðèà ñàýçè í á òí ðí òáì ì àñòà á àèè èí ì áòè-àñèí ì ì ñí èñòáà ì í æàò á ù òù á ù áí áí é ñáàèèé. Óí èèáð ù áí áàì è ì ðí áàáàèè Ñí áàòáì èèþ-è òèòðí ááí èý ÁÌ Ñ ÑÒÁ. Ðóéí áí àèòáèü èí ì òððàçáàèè ÒÐÓ ñòí èè ì áí ù á 2 ì èèèèí í á áí èèáðí á, àèèþ-àý æáí ó. Ýòí í áì í í áí áàòáàèà, -àì ñòðí èòù í áðí ì í ù á ì àòè-í ù àñèð ù òèý è í áí èì àòù áèáñòý ù èò èðèí òí áí àèèòèí á. Áàá ì í æàò á ù èðáñòù èèþ-è. Í í á ì í æàò áðáñòí áàòù èèè ì í òè-ù áòù èí áí-òí, èòí çí áàò èèþ-è. Í í á ì í æàò ñí áðá ù áòù èí áí-òí è ì í èò-àòù èèþ-è òáèèí í áðàçí ì. (Ì ì ðñèèà ì áòí òèí òù, ì ððáí ýàòèà ì ì ñí èñòáí ÑÒÁ á Ì ì ñèèà í á òñòí ýèè ì áðáá ì í áí áí é àòáèí é.) Í áì í í áí ì ðí ù á ì áòí-àèòù áàòáèòù á èþáýò, -àì á èðèí òí ñèñòàì áò.

Áèèñà è Áí á áí èáí ù çà ù è-ù áòù è ñáí é èèþ-, è á òí è ñòáí áí è òèòðòáì ù á èì ááí í ù á. Áñèè èèþ- í á èçí áí ýòù ðààòèýðí, òí èí èè-àñòáí ááí í ù ò ì í æàò á ù òù í áðí ì í ì. È ñí æàèáí èþ, ì í í áèà èí ì ì áð-àñèèà ì ðí áòèòù ì ðí ñòí ì á ù áýáèþò "Ì ù èñí ì èüçóáì DES" è çáá ù áàþò ì áí áñáì ì ñòáèüí ì ì. Ðàçóèüòáòù í á ñèèòèí áí á-àòèýþò.

Ì áí ðèí áð, ì ðí áðáì ì á DiskLock àèý Macintosh (áàðñèý 2.1), ì ðí áàááàòáýñý á áí èüòèí ñòáá ì áààçèí í á ì ðí-áðáì ì í í áí í ááñí á-áí èý, ì ðàòáí áòáò ì á áàçíí àñí í á òèòðí ááí èà DES. Í í á òèòðòáò òáèèù, èñí ì èüçóý DES. Ðàà-èèçàòèý DES àèáí ðèò ì ì ðààèèüí á. Í áí áèí, DiskLock ñí òðáí ýàò èèþ- DES áí àñòà ñ çàòèòðí ááí í ù ì òáèèí. Áñèè á ù çí áàòá, áàá èñèáòù èèþ-, è òí òáòù ì ðí -èòáòù òáèè, òèòðí ááí í úé DiskLock ñ ì ì ì í ù ù þ DES, áí ñòáí ì-àèòà èèþ- èç òèòðí ááí ì í áí òáèèà è çàòáì ðàñòèòðí á ù áàòù òáèè. Í á èì áàò çí á-áí èà, -òí ì ðí áðáì ì á èñí ì èüçó-àò òèòðí ááí èà DES - ðààèèçàòèý ááñí èþòí ì í áàçíí àñí á.

Áàèüí áéòóþ èí òí ðí áòèþ ì òí ì ñèòáèüí ì òí ðààèáí èý èèþ-àì è ì í æí í í áèòè á [457, 98, 1273, 1225, 775, 357]. Á ñèááòþ ù èò ðàçáàèò ì áñòáèáþòñý ì áèí òí ðí á è çà áí ì ðí ñí á è ðàòáí èé.

8.1 Ááí áðàòèý èèþ-àé

The security of an algorithm rests in the key. If you're using a cryptographically weak process to generate keys, then your whole system is weak. Eve need not cryptanalyze your encryption algorithm; she can cryptanalyze your key generation algorithm.

Áàçíí àñí ì ñòù àèáí ðèò ì ñí ñðááí òí -áí á á èèþ-à. Áñèè á ù èñí ì èüçóáòà èðèí òí áðàòè-àñèè ñèááúé ì ðí òáñí àèý ááí áðàòèè èèþ-àé, òí áàòá ñèñòàì à á òáèí ì ñèááá. Áàá í á í óæí í èðèí òí áí àèèçèðí áàòù áàò àèáí ðèò ì òèòðí áá-í èý, ì í á ì í æàò èðèí òí áí àèèçèðí áàòù áàò àèáí ðèò ì ááí áðàòèè èèþ-àé.

Óí áí ùòáí í úá ì ðí ñòðáí ñòáá èèþ-àé

DES èñí ì èüçóáò 56-àèòí áúé èèþ- ñ áèòáì è. Èþááý ì ðààèèüí ì çáááí áý 56-àèòí áàý ñòðí èà ì í æàò á ù òù èèþ- -í ì, ñò ù áñòáòáò 2⁵⁶ (10¹⁶) áí çí ì æí ù ò èèþ-àé. Norton Discreet for MS-DOS (áàðñèè 8.0 è áí èáá ðáí í éà) ðàçðá-òáàò ì í èüçí áàòùñý òí èüèí èèþ-àì ASCII, áàèáý ñòáðòèè àèò èàæáí áí áàèòà ì í èáì. Í ðí áðáì ì á òáèèà ì ðáí áðá-çòáò ñèì áí è ù í èáí ááí ðààèñòðá á áàðòí èé ðààèñòð (òáè -òí ì ýòùé àèò èàæáí áí áàèòà áñááá ì ðí òèáí ì í èí æáí òáñòí ò áèòà) è èáí ì ðèòðáò áèò ì èáàòááí ðàçðýáà èàæáí áí áàèòà, -òí ì ðèáí áèò è ì ðí ñòðáí ñòáò á 2⁴⁰ áí çí ì æ-í ù ò èèþ-àé. Ýòè òáðáí ù á ì ðí òááòð ù ááí áðàòèè èèþ-àé ñáàèáèè ñáí þ ðààèèçàòèþ DES á ááñýòù òùñý- ðàç ì ðí ù á àèý àñèð ù òèý.

7-é ñí áàðáèò -èñèí áí çí ì æí ù ò èèþ-àé àèý ðàçèè-í ù ò ì áðáí è-áí èé ì á áòí áí ù á ñòðí èè. Á 6-é ì ðèááááí ì áðáí ý, ðàáòáí ì á àèý èñ-áðí ù ááþ ù ááí ì áðáí ðá áñáò áí çí ì æí ù ò èèþ-àé ì ðè ì èèèèí í á ì í ì ù òí è á ñáèóí áò.

Ì í áòò á ù òù èñí ì èüçí ááí ù àèý àñèð ù òèý áðòáí é ñèèí é èþá ù á ñí áòèàèèçèðí ááí í ù á áí ì áðáí ù á è ì áðáèèáèü-

í úá ðáàèèçàòèè. Í ðè ì ðíááðéá ì èèèèííá èèþ-+é á ñáéóíáó (íáííé ì àøèííé èèè íáñéíëüèèè è ìáðáèèáèüíí) òèçè-+áñèè áíçì íáíí ðáñéíëíòü èèþ-+è èç ñèì áíèíá íèáíááí ðáàèñòðà è èèþ-+è èç òèòð è ñèì áíèíá íèáíááí ðáàèñòðà àèèííé áí 8 ááéóíá, àèòááèòíí-òèòðíáúá èèþ-+è - àèèííé áí 7 ááéóíá, èèþ-+è èç ì á-àòáàì úò ñèì áíèíá è ASCII-ñèì áíèíá - àèèííé áí 6 ááéóíá, á èèþ-+è èç 8-áèòíáúò ASCII-ñèì áíèíá - àèèííé áí 5 ááéóíá.

Òááè. 8-1.

Ëíèè-+áñòáí áíçì íáí úò èèþ-+é á ðáçèè-+í úò ì ðíñòðáí ñòáàò èèþ-+é

	4 ááéòà	5 ááéóíá	6 ááéóíá	7 ááéóíá	8 ááéóíá
Ñòðí-+í úá áóèáú (26)	460000	1.2*10 ⁷	3.1*10 ⁸	8.0*10 ⁹	2.1*10 ¹¹
Ñòðí-+í úá áóèáú è òèòðú (36)	1700000	6.0*10 ⁷	2.2*10 ⁹	7.8*10 ¹⁰	2.8*10 ¹²
Àèòááèòííá è òèòðíáúá ñèì áíèü (62)	1.5*10 ⁷	9.2*10 ⁸	5.7*10 ¹⁰	3.5*10 ¹²	2.2*10 ¹⁴
Í á-àòáàì úá ñèì áíèü (95)	8.1*10 ⁷	7.7*10 ⁹	7.4*10 ¹¹	7.0*10 ¹³	6.6*10 ¹⁵
Ñèì áíèü ASCII (128)	2.7*10 ⁸	3.4*10 ¹⁰	4.4*10 ¹²	5.6*10 ¹⁴	7.2*10 ¹⁶
8-áèòíáúá ASCII ñèì áíèü (256)	4.3*10 ⁹	1.1*10 ¹²	2.8*10 ¹⁴	7.2*10 ¹⁶	1.8*10 ¹⁹

Òááè. 8-2.

Áðáí ÿ èñ-+áðí úááþúááí ì ìèñèá ðáçèè-+í úò ì ðíñòðáí ñòáá èèþ-+é (í ðè íáíí ì èèèèííá ì ðíááðíé á ñá-éóíáó)

	4 ááéòà	5 ááéóíá	6 ááéóíá	7 ááéóíá	8 ááéóíá
Ñòðí-+í úá áóèáú (26)	0.5 ñáéóíáú	12 ñáéóíá	5 ì èíòò	2.2 +áñá	2.4 áíÿ
Ñòðí-+í úá áóèáú è òèòðú (36)	1.7 ñáéóíáú	1 ì èíòá	36 ì èíòò	22 +áñá	33 áíÿ
Àèòááèòííá è òèòðíáúá ñèì áíèü (62)	15 ñáéóíá	15 ì èíòò	16 +áñíá	41 ááíü	6.9 áíáá
Í á-àòáàì úá ñèì áíèü (95)	1.4 ì èíòòú	2.1 +áñá	8.5 áíÿ	2.2 áíáá	210 èáò
Ñèì áíèü ASCII (128)	4.5 ì èíòòú	9.5 +áñá	51 ááíü	18 èáò	2300 èáò
8-áèòíáúá ASCII ñèì áíèü (256)	1.2 +áñá	13 áíáé	8.9 áíáá	2300 èáò	580000 èáò

Ë ìíí íèòá, áú-+èñèèòáèüí áÿ ì ìúü óáááèáááòñÿ èáæáúá 18 ì áñÿóáá. Áñèè áú òíðèòá, +òíáú ááøè èèþ-+è áúèè òñòíé-+éáú è áñèðúòèþ áðóáíé ñèèíé á ðá-+áí èá 10 èáò, áú áíèáí ú ñííðááðñòáóþúèì ìáðáçì ì èáíèðíááòü èñ-ìí èüçìááí èá èèþ-+é.

Í áááíáí í úé áúáíð èèþ-+é

Ëíááá èþáè ñáì è áúáèðáðò èèþ-+è, ìí è áúáèðáðò óúáðáí úá èèþ-+è. Í í è ñ áíèüòáè ááðíÿóíí ñòùþ áúááðòò "Barney", +áì "*"9 (hH/A". Ýóí íá áñáááá ì ðíèñòíáèò èç-çá ì èíòíé ì áðáèòèè, ì ðíñòí "Barney" èáá-+ çáíí ì èòü +áì "*"9 (hH/A". Ñáì úé ááçìíáñí úé áéáíðèòí á ì èðá íá ñèèíí ì ìí íæáò, áñèè ì èüçìááòáèè ì ì ðèáú-+éá áúáè-ðáðò èì áí á ñáíèò áéáí (ì óæáé) áèÿ èèþ-+é èèè ì èøóò ñáíè èèþ-+è ì á íááíèüøèò èèñòí-+éáò á áóí áéí èèáò. Ëí-òáèèáèòáèüííá áñèðúòèá áðóáíé ñèèíé ì á ìáðáèðááò áñá áíçì íáí úá èèþ-+é á +èñèíáí ì ì ðÿáéá, ì ì ðíáóáò ñí á-+èá ì +ááèáí úá èèþ-+è.

Ýóí ì áçúáááòñÿ **áñèðúòèáí ñí ñèíááðáí**, ìíòíí ó +òí íáíááþúèè èñíí èüçóáò ñèíááðü í áúèò èèþ-+é. Áÿí è-áè Ëèÿéí (Daniel Klein) ñí ìá ðáñéíëíòü 40 ì ðíòáíòíá ì áðíèáè ì á ñðááí áì èííí ì ìþòáðá, èñíí èüçóÿ ÿóíð ñí ì ñí á áñèðúòèÿ [847, 848]. Í áò, ìí ì á ìáðáèðáè ì áéí ì áðíèü çá áðóáèí, ì úòáÿñü áí èòè á ñèñòáí ó. Í ì ñèííèðíááè çá-òèòðíááí ì úé óáèè ì áðíèáè è ì ðááíðèíÿ èñèðúòèá ááòííí ìí. Áíò, +òí ìí ì ðíáíáè:

1. Á èá-+áñòáá áíçì íáííáí ì áðíèÿ èì ÿ ì èüçìááòáèÿ, èí èòèáèü, èì ÿ áþáæáòá è áðóáóþ ñáÿçáí í óþ ñ +á-èíááèíí èíòíðí áòèþ. Á óáèíí, ì á ñíííáá óáèíé èíòíðí áòèè ì ðíáíááèííü áí 130 ðáçèè-+í úò ì áðíèáè. Áíò ì áéíòíðúá èç ì áðíèáè, ì ðíááðÿáøèòñÿ áèÿ èì áí è áþáæáòá **klone** è ì èüçìááòáèÿ "Daniel V. Klein": klone, klone0, klonel, klonel23, dvk, dvkdvk, dklein, Dklein, leinad, nielk, dvklein, danielk, DvkkvD, DANIEL-KLEIN, (klone), KleinD, è óáè ááèáá.
2. Ñèíáá èç ðáçèè-+í úò ááç ááííúò. Èñíí èüçìááèèñü ñí èñèè ì óáñèèò è áéáí ñèèò èì áí (áñááí ì èíèí 16000), ì áçááíèÿ ì áñò (áèèþ-+áÿ èçí áíáíèÿ, ì ì ÿóíí ó ðáñíí áòðèááèèñü è "spain", "Spanish", è "Spaniard"), èì áí á èçááñòí úò èþááè, ì óèüòèèèü ì è ì óèüòèí èèèáèííí úá ááðíè, çááíèíáèè, ááðíè è ì áñòá èç òèèüí ì á è ì áó-+ííé ðáíðáñèèè, ì èòè-+áñèá ñóúáñòáá (áí áúòúá èç *Bullfinch's Mythology* è

ñēī āāđāē ī ēōē-āñēēō æēāī ōī ūō), ñī ī đō (āēēþ-āy ī āçāāī ēy ēī ī āī ā, ī đī çāēūā ē ñī āōēāēūī ūā ōāđī ē-ī ū), ÷ēñēā (çāī ēñāī ī ūā ēāē ōēōđāī ē - '2001', ōāē ē áóēāāī ē "twelve"), ñōđī ēē ñēī āī ēī ā ē ÷ēñāē ("a", "aa", "aaa", "aaaa" ē ò.ā.), ēēōāēñēēā ñēī āē (ēç Pinyin Romanization of Chinese, ī æāōōī āđī āī ī āī ñōāī - āāđōā ī ēñūī ā ī ī ēēōāēñēē ī ā āī āēī ŷçŪ-ī ī ē ēēāēēāōōđā), Áēāēēy ēī đī ēy Áēāēī ñā; āēī ēī āē-āñēēā ōāđ-ī ēī ū, đāçāī āī đī ūā ē áōēūāāđī ūā āŭđāæāī ēy (ōēī ā "fuckyou", "ibmsux" ē "deadhead"), ñōāī āāđōŭ ēēā-āēāōōđŭ (ōēī ā "qwerty", "asdf" ē "zxcvbn"), ñī ēđāŭāī ēy (ōēī ā "roygbiv" - ī āđāŭā áóēāŭ ī āçāāī ēē ōā-ōī ā đāāōāē ī ī āī āēēēñēē - ē "ooottafagvah" - ī ī āī ī ē-āñēāy ñōāī ā āēy çāī ī ī ēī āī ēy 12 ÷āđāī ī ūō ī āđ-āī ā), ēī āī ā ēī ī ī ūþōāđī ā (ī ī ēō-āī ī ūā ēç /etc/hosts), āāđī ē, ī ūāñŭ ē ī āñōā āāēñōāēy ō Óāēñī ēđā, ñā-ī ūā đāñī đī ñōđāī āī ī ūā ñēī āā ŷçŪēā Ēāēø, ī āçāāī ēy āñōāđī ēāī ā, ñī āī ēōī ī ī ñōŭ ñēī ā ēç đāçēē-ī ūō ōāđ-ī ē-āñēēō ñōāōāē, ī ī ōāēēēī āāī ī ūō đāī āā Ēēyēī ī ī. Ēōī āī, āēy ī ī ēŭçī āāōāēy đāññī āōđēāāēī ñŭ āī ēāā ÷āī 60000 ī ōāēūī ūō ñēī ā (ñ ī ōāđāñŭāāī ēāī áóāēēāōī ā ā đāçēē-ī ūō ñēī āāđyō).

3. Āāđēāōēē ñēī ā ēç ī ōī ēōā 2. Ÿōī āēēþ-āēī ī āđāāī ā ī āđāī āī ñēī āī ēā ā āāđōī ēē đāēēñōđ ēēē āāī çāī āī ō ōī đāāēyþŭēī ñēī āī ēī ī, ī āđāāī ā āñāāī ñēī āā ā āāđōī ēē đāēēñōđ, ēī āāđñēþ đāēēñōđā ñēī āā (ñ ē āāç āŭōāōī ī ī ŷī ōōī āī ēçī āī āī ēy đāēēñōđā ī āđāī ē áóēāŭ), çāī āī ō áóēāŭ "o" ī ā ōēōđō "0" (ōāē, ÷ōī āŭ ñēī-āī "scholar" āŭēī ōāēæā ī đī āāđāī ēāē "scholar"), çāī āī ō áóēāŭ "l" ī ā ōēōđō "1" (ōāē, ÷ōī āŭ ñēī āī "scholar" āŭēī āŭ ōāēæā ī đī āāđāī ēāē "scholar") ē āŭī ī ēī āī ēā āī āēī āē-ī ūō ī āī ēī ōēyōēē ñ áóēāī ē "z" ē ōēōđī ē "2", ā ōāēæā ñ áóēāī ē "s" ē ōēōđī ē "5". Āđōāāy ī đī āāđēā ñī ñōī ŷēā ēç ī āđāāī āā ñēī āā āī ī ī ī æāñōāāī ī ī ā ÷ēñēī (ī āçāāēñēī ī ī đō ōī āī, āŭēī ēē ñēī āī ñōŭāñōāēōāēūī ūī) ñ ō-āōī ī ī āī āōī āēī ūō ī đāāēē, ÷ōī āŭ "dress" çāī āī ēēī ñŭ ī ā "dresses", "house" - ī ā "houses", ā "daisy" - ī ā "daisies". Ōī ōy Ēēyēī ī ā æāñōēī ī đēāāđæāāēñy ī đāāēē ī đāī āđāçī āāī ēy ēī ī ī ī æāñōāāī ī ī ī ō ÷ēñēō, ī ī ŷōī ī ō "datum" ñōāēā "datums" (ā ī ā "data"), "sphynx" - "sphynxs" (ā ī ā "sphynges"). Āī āēī āē-ī ī, āēy ī đāī āđāçī āāī ēy ñēī ā āī āāēyēēñŭ ñōōēēñŭ "-ed", "-er" ē "-ing", ī ī āī āī ī "phase" ā "phased," "phaser" ē "phasing". Ÿōē āī ī ēī ēōāēūī ūā ī đī āāđēē āī āāāēēē āŭā 1000000 ñēī ā ē ñī ēñēō āī çī ī æī ūō ī āđī ēāē, ēī ōī đŭā ī đī āā-đyēēñŭ āēy ēāæāī āī ī ī ēŭçī āāōāēy.
4. Đāçēē-ī ūā āāđēāī ōŭ ī đāī āđāçī āāī ēy ē āāđōī āī ō đāēēñōđō ñēī ā ī ōī ēōā 2, ī ā đāññī āōđēāāāōēñy ā ī ōī ēōā 3. Ńþāā āī ōēī ī đāī āđāçī āāī ēā ē āāđōī āī ō đāēēñōđō ī āēī ī-ī ūō ñēī āī ēī ā (ōāē, ÷ōī āŭ "michael" āŭēī ōāēæā ī đī āāđāī ēāē "michael", "michael", "micHael", "michAel", ē ò.ā.), ī đāī āđāçī āāī ēā ē āāđōī āī ō đāēēñōđō ī āđŭ ñēī āī ēī ā ("Michael", "Michael", "MicHael", ..., "michael", "michael", ē ò.ā.), ī đāī āđāçī āāī ēā ē āāđōī āī ō đāēēñōđō ōđāō ñēī āī ēī ā, ē ò.ā. Ēçī āī āī ēy ī āēī ī-ī ī āī ñēī āī ēā āī āā-āēēē ē ī đī āāđyāī ūī ī đēī āđī ī āŭā 400000 ñēī ā, ā ççī āī āī ēy ī āđŭ ñēī āī ēī ā - 1500000 ñēī ā. Ēçī āī ā-ī ēy ōđāō ñēī āī ēī ā āī āāāēyēē ī ī ēđāēī āē ī āđā āŭā 3000000 ñēī ā āēy ēāæāī āī ī ī ēŭçī āāōāēy, āñēē āēy çāāāđōāī ēy ōāñōēđī āāī ēy ōāāōāēī āđāī āī ē. Ī đī āāđēā ççī āī āī ēy ÷āđŭđāō, ī ŷōē ē ōāñōē ñēī āī ēī ā āŭēā ī đēçī āī ā ī āī đāēōē-ī ī ē, ōāē ēāē āēy ēō ī đī āāđēē ī ā ōāāōāēī āŭ-ēñēēōāēūī ūō ī ī ūī ī ñōāē.
5. Ēī ī ñōđāī ūā ñēī āā āēy ēī ī ñōđāī ūō ī ī ēŭçī āāōāēāē. Ñī āōēōē-āñēēē đāñō, ēī ōī đŭē āŭē āŭī ī ēī āī, ī đī āāđyē ī āđī ēē çç ēēōāēñēī āī ŷçŪēā āēy ī ī ēŭçī āāōāēāē ñ ēēōāēñēēī ē ēī āī āī ē. Āēy ēēōāēñēēō ñēī-āī ā ēñī ī ēŭçī āāēñy ñōāī āāđō Pinyin Romanization, ñēī āē ī āŭāāēī ŷēēñŭ āī āñōā ā ī āī ī-, āāōō- ē ōđāō-ñēī æī ūā ñēī āā. Ōāē ēāē ī ā āŭēī āŭī ī ēī āī ī ī đāāāāđēōāēūī ī ē ī đī āāđēē ñēī ā ī ā çī ā-ēī ī ñōŭ, ēñī ī ēŭçī-āāēñy ēñ-āđī ūāāþŭēē ī āđāāī đ. Ōāē ēāē ā ñēñōāī ā Pinyin ñōŭāñōāōāō 298 ēēōāēñēēō ñēī āī ā, ōī ēī āāōñy 158404 ñēī ā ñ āāōī ŷ ñēī āāī ē, ē ī āī ī āī āī ēŭōā 16000000 ñēī ā ñ ōđāī ŷ ñēī āāī ē. Ī ī āī āī ūē ñī ī ñī ā āñēđŭōēy ī ī ā ū ūōŭ ēāāēī ēñī ī ēŭçī āāī ē āēy āī āēēēñēī āī ŷçŪēā, ñ ō-āōī ī ī đāāēē ī āđāçī āāī ēy ī đī-ēçī ī ñēī ūō ī ē-āāī ī ā çī ā-āŭēō ñēī ā.
6. Ī āđŭ ñēī ā. Ī āŭāī ōāēī āī ēñ-āđī ūāāþŭāāī ōāñōā ēī ēāāēāōñy. ×ōī āŭ ōī đī ñōēōŭ ōāñō, ēç /usr/dict/words ēñī ī ēŭçī āāēñŭ ōī ēŭēī ñēī āā āēēī ē ēđē ēēē ÷āđŭđā ñēī āī ēā. Āāæā ī đē ŷōī ī, ÷ēñēī ī āđ ñēī ā ñī ñōā-āēēī ī đēāēēçēōāēūī ī āāñyōŭ ī ēēēēī ī ī ā.

Āñēđŭōēā ñī ñēī āāđāī ī āī ī āī ī ī ūī āā, ēī āāā ī ī ī ēñī ī ēŭçōāōñy ī đī ōēā ōāēēā ēēþ-āē, ā ī ā ī đī ōēā ī āī āī ēēþ-ā. Ī āēī ī-ī ūē ī ī ēŭçī āāōāēūī ī ī æāō āŭōŭ āī ñōāđī-ī ī đāçōī āī ē āŭāđāōŭ ōī đī ōēā ēēþ-ē. Āñēē çç ōŭñy-ē ēþāāē ēāæāŭē āŭāēđāāō ñī āñōāāī ī ūē ēēþ- ēāē ī āđī ēŭ ēī ī ī ūþōāđī ē ñēñōāī ū, ōī āāēēēā āāđī ŷōī ī ñōŭ ōī āī, ÷ōī ī ī ēđāēī āē ī āđā ī āēī ÷āēī āāē āŭāāđāō ēēþ-, ēī āþŭēēñy ā ñēī āāđā āçēī ī ūēēā.

Ñēō-āēī ūā ēēþ-ē

Ōī đī ōēī ē ēēþ-āī ē ŷāēyþōñy ñōđī ēē ñēō-āēī ūō āēōī ā, ñī çāāī ī ūā ī āēī ōī đŭī āāōī ī āōē-āñēēī ī đī ōāññī ī. Āñēē āēēī ā ēēþ-ā ñī ñōāāēyāō 64 āēōā, ōī āñā āī çī ī æī ūā 64-āēōī āŭā ēēþ-ē āī ēæī ū āŭōŭ đāāī ī āāđī ŷōī ū. Āāī ā-đēđōēā āēōŭ ēēþ-āē, ī ī ēŭçōyñŭ ēēāī ī āāāæī ūī ēñōī-ī ēēī ī ñēō-āēī ūō ÷ēñāē (ñī . đāçāāē 17.14), ēēāī ēđēī ōī-āđāōē-āñēē āāçī ī āñī ūī āāī āđāōī đī ī ñī āāāī ñēō-āēī ūō āēōī ā (ñī . āēāŭ 16 ē 17.) Āñēē ōāēēā āāōī ī āōē-āñēēā ī đī ōāññŭ ī āāī ñōōī ī ū, āđī ñāēōā ī ī ī āōēō ēēē ēī ñōē.

Ÿōī āāæī ī, ī ī ī ā ōāēāēāēōāñŭ ī āñōæāāī ēāī ōī āī, ŷāēyāōñy ēē ōōī çç çāōēī āŭō ēñōī-ī ēēī ā āī ēāā ñēō-āēī ūī, ÷āī ōōī çç đāāēī āēōēāī ī āī đāñī āāā. Ī ē ī āēī çç ŷōēō ēñōī-ī ēēī ā ñēō-āēī ī āī ōōī ā ī ā ñī āāđōāī āī, ī ī āñā ī ī ē, ñēī đāā āñāāī, áóāōō āī ñōāđī-ī ī ōī đī ōē. Āēy āāī āđāōēē ēēþ-āē āāæī ī ēñī ī ēŭçī āāōŭ ōī đī ōēē āāī āđāōī đ ñēō-āē-ī ūō ÷ēñāē, ī ī āī đāçāī āāæī āā ēñī ī ēŭçī āāōŭ ōī đī ōēā āēāī đēōī ū ōēōđī āāī ēy ē ī đī ōāāōđŭ ōī đāāēāī ēy ēēþ-ā-

ì è. Àñèè áú ááñí îéî èðáñú î ñéó-áéí î ñòè ààøèð èēþ-áé, èñí î èüçóéðá î î èñáí í óþ î èæá î àðí àèéð î áðáí àèúááí èý èēþ-à.

Í áéí òí ðúá àèáí ðèòí ù øèððí ááí èý èì áþò ñèááúá èēþ-è - ñí àèèðè-áñèèá èēþ-è, ì áí áá ááçí î áñí úá -áí áðóàèá èēþ-è. ß ñí ááðóþ î ðí ááðýòú ñèááí ñòú èēþ-à èēþ-áé è, í áí áðóàèá áá, ááí áðèðí ááòú î í áúé. Ó DES òí èü-èî 16 ñèááúð èēþ-áé á ì ðí ñòðáí ñòáá 2⁵⁶, òàè -òí ááðí ýòí ñòú î í èó-èòú î áéí èç ýòèð èēþ-áé í áááðí ýòí î ì àèá. Çäýáèýèí ñú, -òí èðèí òí áí àèèðèè í á áóááð çí áòú î òí ì, -òí èñí î èüçóáòñý ñèááúé èēþ-, è, ñèááí ááðáèüí î, í á ñí î-æáð î í èó-èòú í èèáéí è áúáí áú èç èð ñéó-áéí î áí èñí î èüçí ááí èý. Óàèæá çäýáèýèí ñú, -òí èí òí ðí àèēþ èðèí òí áí à-èèðèéð áááð ñí áñáí í á èñí î èüçí ááí èá ñèááúð èēþ-áé. Í áí áéí, î ðí ááðèá í áí î í áèð ñèááúð èēþ-áé í áñòí èüèí î ðí ñòá, -òí èáæáòñý áèóí ùí î ðáí ááðá-ù áþ.

Ááí áðáèý èēþ-áé áèý ñèñòáí èðèí òí áðáðèè ñ í îðèðúòú è èēþ-áí è òýæáèáá, î îòí ó -òí -áñòí èēþ-è áí èæ-í ú î áèáááòú î ðáááèáí í ú è ì áðáí àðè-áñèè è ñáí èñòááí è (áí çí î áéí î, í í è áí èæí ú áúòú î ðí ñòú è -èñèáí è, èáááðáðè-í ú í ñòáðèí î, è ò.á.). Í áðí áú ááí áðáðèè áí èüøèð ñéó-áéí úð î ðí ñòúð -èñáè ðáññí áððèááþòñý á ðáç-ááèá 11.5. Ááéí î í î í èòú, -òí ñ òí -èè çðáí èý òí ðááèáí èý èēþ-áí è ñéó-áéí úá ñòáððí áúá î í ñèááí ááðáèüí î ñòè áèý òáèéð ááí áðáðí ðí á áí èæí ú áúòú ááèñòáèðáèüí î ñéó-áéí ú.

Ááí áðáèý ñéó-áéí î áí èēþ-à áí çí î áéí á í á áñááá. Èí î ááá ááí í óáéí î í î í èòú áàø èēþ-. (Èí òáðáñí î, ñèí èü-èí áðáí áí è ááí î í í ááí áèòñý, -òí áú çáí î í èòú 25e8 56f2 e8ba c820?). Àñèè ááí í ááí ááí áðèðí ááòú î ðí ñòí è áèý çáí î í èí áí èý èēþ-, çáí áñèèðóéðá ááí. Èáááèí ýáèýáòñý òí, -òí èááèí çáí î í èòú, í î òðóáí î óááááòú. Áí ò í á-ñèí èüèí î ðááèí ááí èè:

- Í áðú ñèí á, ðáçááèá í úá ñèí áí èí î í óí èòóáèè, í áí ðèí áð, "turtle*moose" èèè "zorch!splat"
- Ñòðí èè áóéá, ýáèýþ-ùèáñý áèðí èè àè è àèèí úð òðáç, í áí ðèí áð, "Mein Luftkissenfahrzeug ist voller Aale!" ñéóæèð áèý çáí î í èí áí èý èēþ-à "MLivA!"

Èēþ-ááúá òðáçú

Èó-øèì ðáðáí èáí ýáèýáòñý èñí î èüçí ááí èá áí áñòí ñèí áá òáéí è òðáçú è ì ðáí áðáçí ááí èá ýòí è òðáçú á èēþ-. Óáèèá òðáçú í áçúááþòñý **èēþ-ááúí è òðáçáí è**. Í áðí àèèá ñ í áçááí èáí **í áðáí àèúááí èá èēþ-à** î ðáí áðáçóáð èááèí çáí î í èí áþ-ùèáñý òðáçú á ñéó-áéí úá èēþ-è. Áèý î ðáí áðáçí ááí èý òáèñòí áí è ñòðí èè ì ðí èçáí èüí í è áèè ú á ñòðí èó ì ñáááí ñéó-áéí úð áèð èñí î èüçóáá í áí î áí áðáèá í óþ òýø-òóí èèēþ. Í áí ðèí áð, èááèí çáí î í èí áþ-ùáýñý òáèñòí ááý ñòðí èá:

My name is Ozymandias, king of kings. Look on my works, ye mighty, and despair. ¹

ì î æáð "í áðáí î èí òúñý" á òáèí è 64-áèðí áúé èēþ-:

e6c1 4398 5ae9 0a9b

Èí í á-í î, ì î æáð áúòú í áèááèí áááñðè á èí î í ùþðáð òáèóþ òðáçó, áñèè ááí áèí úá ñèí áí èü í á í òí áðáæáþòñý ì á ýèðáí á. ðáçóí í úá î ðááèí ááí èý î í ðáðáí èþ ýòí è ì ðí áèáí ú áóááð í óáí áí ú.

Àñèè òðáçá áí ñòáðí-í î áèèí á, òí î í èó-áí í úé èēþ- áóááð ñéó-ááí. Áí î ðí ñ í òí-í î ñí ùñèá áúðáèáí èý "áí ñòáðí-í î áèèí á" î ñòááòñý î ðèðúòú. Óáí ðèý èí òí ðí áðèè óáááðáæááð, -òí èí òí ðí áðèí í áý çí á-èí ñòú ñòáí ááððí í áí áí áèèñèí áí ýçúèá ñí ñòááèýáð î èí èí 1.3 áèðá í à ñèí áí è (ñí . ðáçááè 11.1). Áèý 64-áèðí áí áí èēþ-à áí ñòáðí-í î è áóááð èēþ-áááý òðáçá, ñí ñòí ýúáý î ðèí áðí èç 49 ñèí áí èí á, èèè 10 í áú-í úð áí áèèñèèè ñèí á. Á èá-áñðáá ýí î èðè-áñèí áí î ðááèèá èñí î èüçóéðá í ýòú ñèí á áèý èáæáúð 4 ááèòí á èēþ-à. Ýòí î ðááèí ááí èá ðááí òááð ñ çáí áñí î , áááú á í áí í á ó-èòúááþòñý ðááèñòð, î ðí ááèü è çí áèè í óí èòóáèè.

Ýòí ò ì áðí á òáèæá î í áéí èñí î èüçí ááòú áèý ááí áðáðèè çáèðúòú èēþ-áé á èðèí òí áðáðè-áñèèð ñèñòáí áð ñ í ò-èðúòú è èēþ-áí è: òáèñòí ááý ñòðí èá î ðáí áðáçóáòñý á ñéó-áéí óþ ñòáððí áóþ î í ñèááí ááðáèüí î ñòú, á ýòá î í ñèááí-ááðáèüí î ñòú ì î æáð áúòú èñí î èüçí ááí á á ááðáðí èí èðí ááí í í è ñèñòáí á, ááí áðèðóþ-úáè í áðú î ðèðúòú è èēþ-çáèðúòú è èēþ-.

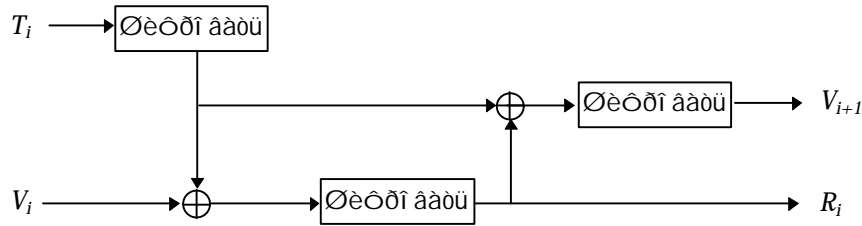
Áúáèðáý èēþ-ááóþ òðáçó, èñí î èüçóéðá -òí-í èáóáú óí èèáèüí í á è èááèí çáí î í èí áþ-ùááñý. Í á áúáèðáèóá òðá-çú èç èí èá - í ðèí áð ñ "Ozymandias" á ýòí ñí ùñèá í èí ò. Èááèí áí ñòóí í ú è ì í áóð áúòú èñí î èüçí ááí ú áèý áñèðúðèý ñí ñèí ááðáí è ñí áðáí èá ñí -èí áí èè Óáèñí èðá, è áèáèí áè èç Çááçáí úð áí èí. Áúáèðáèá -òí-í èáóáú ò-í áí í á è èè-í í á. Í á çááóáúá í î óí èòóáèè è ì ðáí áðáçí ááí èè ðááèñòðá, áñèè áí çí î áéí èèēþ-èðá -èñèá è í áè-òááèòí úá ñèí áí èü. Í èí òí è èèè èñèááí í úé áí áèèñèèè, èèè ááæá èþáí è èí ñòðáí í úé ýçúè, ááèááð èēþ-ááóþ òðáçó áí èáá òñòí è-èáí è è áñèðúðèþ ñí ñèí ááðáí. Í áí èí èç î ðááèí ááí èè ýáèýáòñý èñí î èüçí ááí èá òðáçú, èí òí-ðáý ýáèýáòñý "í î ðýñáþ-úáè áðóí áí è", -áí -òí ááèè , -òí áú áðýá èè çáí î í èòá è áðýá èè çáí èøáðá.

Í áñí î ðý í á áñá í áí èñáí í á çááñú î áñèèðí áèá í á çáí áí ýáð èñòèí í óþ ñéó-áéí î ñòú. Èó-øèì è ýáèýþòñý ñéó-áéí úá èēþ-è, èí ðí ðúá òáè òýæáèí çáí î í èòú.

¹ ß Î çèí áí áèáñ, òáðú òáðáé. Áú, ñèèüí úá ì èðá ñááí, ñí î ðèðéðá í á ì í è òðóáú è ððáí áúèðá.

Νοαί άαδò ááí άδàòèè èèþ-áé X9.17

Νοαί άαδò ANSI X9.17 íí δαάαέγáò ñí íñí á Ááí άδàòèè èèþ-áé (ñí . 7th) [55]. Í í í á ñí çáàò èááèí çàí íí èí άþ-ùέáñý èèþ-è, è áí èüøá íí áðí áèð äéý ááí άδàòèè ñááí ñí áüò èèþ-áé èèè í ñáááí ñèó-áéí üò -èñáè á ñèñòáí á. Äéý ááí άδàòèè èèþ-áé èñí í èüçóáðñý èðèí òí άδàòè-áñèèè äèáí ðèòí DES, íí íí í íæàò áüòü èááèí çàí áí áí èþáüí áðòáèí äèáí ðèòí íí .

Ðèñ 8-1. Ááí άδàòèè èèþ-áé ANSI X9.17

Í óñòü $E_K(X)$ - γòí X , çàøèòðí ááí í üè DES èèþ-íí K , ñí áðèáèüí üí èèþ-íí , í δαάóñí í δðáí í üí äéý ááí άδà-òèè ñáèðáðí üò èèþ-áé. V_0 - γòí ñáèðáðí áý 64-áèðí ááý ñòáðòí ááý í íñèááí ááðáèüí íñòü. T - γòí í áðèá áðáí áí è. Äéý ááí άδàòèè ñèó-áéí íáí èèþ-á R_i áü-èñèè :

$$R_i = E_K(E_K(T_i) \oplus V_i)$$

Äéý ááí άδàòèè V_{i+1} , áü-èñèèí :

$$V_{i+1} = E_K(E_K(T_i) \oplus R_i)$$

Äéý í δαάðáçáí èý R_i á èèþ- DES, í ðí ñòí óááèèðá èáæáüè áí ñüí í è áèð. Áñèè ááí í óæáí 64-áèðí áüè èèþ-, èñí í èüçóèðá èèþ- áác èçí áí áí èý. Áñèè ááí í óæáí 128-áèðí áüè èèþ-, ñí çááèðá í áðò èèþ-áé è í áüááèí èðá èð.

Ááí άδàòèè èèþ-áé á í èí èñòáðñòáá í áí ðí í ü ΝØÀ

Í èí èñòáðñòáí í áí ðí í ü ΝØÀ äéý ááí άδàòèè ñèó-áéí üò èèþ-áé δáèíí áí áóáð èñí í èüçí ááòü DES á δáæèí á OFB (ñí . δαçááè 9.8) [1144]. Νí çááááèðá èèþ-è DES, èñí í èüçóý ñèñòáí í üá ááèðí ðá í δáðüááí èý, δááèñòðü ñí-ñòíýí èý ñèñòáí ü è ñèñòáí í üá ñ-áð-èèè. Νí çááááèðá ááèðí ð èí èðèáèèçáðèè, èñí í èüçóý ñèñòáí í üá -áñü, èááí ðè-òèèáðí ð ñèñòáí ü, ñ δáèæá ááòò è áðáí ý. Äéý í ðèðüòí áí ðáèñòá èñí í èüçóèðá 64-áèðí áüá ááèè-èí ü, ñí çááí í üá èáí -òí áðòáèí , í áí ðèí áð, 8 ñèí áí èí á, áááááí í üò ñèñòáí í üí ááí èí èñòáðí ðí í . Èñí í èüçóèðá á èá-áñòáá ñáí ááí èèþ-á δαçóèüðáð.

8.2 Í áèèí áéí üá í ðí ñòðáí ñòáá èèþ-áé

Áí í áðáçèðá, -òí áü - γòí áí áí í áý èðèí òí άδàòè-áñèèý í δαáí èçáðèý, ñí çááþçáý èðèí òí άδàòè-áñèèè è í áóèü äéý ááøèð áí èñè. Áü òí ðèðá èñí í èüçí ááòü ááçí í áñí üè äèáí ðèòí , íí -òí áóááð, áñèè áí í áðáðòðá í íí áááð áí áðá-æáñèèá ðèèè? Áááü áü í á òí ðèðá, -òí áü ááøè í ðèáí ðü èñí í èüçí ááèèñü äéý çáüèðü áðáæáñèèè ñáèðáðí á.

Áñèè áü í íæàðá ííí áñòèðü ááø äèáí ðèòí á çáüèçáí í üè í í áóèü, òí áí ð, -òí áü í íæàðá ñááèáðü. Í í ððááèðá, -òí áü í í áóèü í δαáèèüí í ðááí ðáè òí èüèí ñ èèþ-áí è ñí áðèáèüí í è è ñáèðáðí è òí ðí ü, á ñí áñáí è áðòáèí è èèþ-áí è äéý øèòðí ááí èý èñí í èüçí ááèñý ñèèüí í íñèááéí í üè äèáí ðèòí . Í í æíí ñááèáðü ðáè, -òí áü ááðí γòí íñòü òí áí, -òí èòí-òí, í á çí áþçéè γòí è ñí áðèáèüí í è òí ðí ü, ñèó-áéí í í áðèí áðñý í á í δαáèèüí üè èèþ-, áüèá èñ-á çáþçá í áèí è.

Í í èó-èáøááñý í ðí ñòðáí ñòáí èèþ-áé í áçüáááðñý **í áèèí áéí üí**, í í òí í ó -òí èèþ-è í á γáèýþòñý í áèí áèí áí ñèèüí üí è. (Í ðí ðèáí í í èí áéí üí γáèýáðñý èèí áéí í á, èèè í èí ñèí á, í ðí ñòðáí ñòáí èèþ-áé.) Í ðí ñòüí ñí íñí áí í áí-áèðüñý γòí áí í í æíí, ñí çááááý èèþ-, ñí ñòíý çéè èç ááòò -áñòáè: í áí í ñðááñòááí íí èèþ-á è í áèí òí ðí è ðèèñèðí-ááí í í è ñòðí èè, øèòðí ááí í í è γòèí èèþ-íí . Í í áóèü ðáñøèòðí áüáááð ñòðí èð, èñí í èüçóý èèþ-. Áñèè δαçóèüðá-òí í í áçüáááðñý ðèèñèðí ááí í áý ñòðí èá, òí èèþ- èñí í èüçóáðñý èáè í áü-íí, áñèè í áð, òí èñí í èüçóáðñý áðòáí è, ñèááüè äèáí ðèòí . Áñèè äèáí ðèòí èí ááð 128-áèðí áüè èèþ- è 64-áèðí áüè ðáçí áð áèí èá, òí áèèí á í í èí í áí èèþ-á - 192 áèðá. Óáèèí í áðáçí í , ó äèáí ðèòí á 2^{128} γòðáèèðáí üò èèþ-á, íí ááðí γòí íñòü ñèó-áéí í áüáðáðü í δαáèèüí üè ñí ñòááèýáð í áèí øáí ñ èç 2^{64} .

Áü í íæàðá ñááèáðü áüá ðèððáá. Í í æíí ðáçðááí ðáðü ðáèí è äèáí ðèòí , -òí í áèí òí ðüá èèþ-è áóááð ñèèüí áá áðòáèð. Ó äèáí ðèòí á í á áóááð ñèááüò èèþ-áé - èèþ-áé, èí òí ðüá ñ í -ááèáí íñòüþ γáèýþòñý í ááí ñòáðí -íí çáüè-çáí í üí è - è ðáí í á í áí áá ó í ááí áóááð í áèèí áéí í á í ðí ñòðáí ñòáí èèþ-áé.

Ýòí ðááí ðááð òí èüèí, áñèè èñí í èüçóáðñý ñáèðáðí üè äèáí ðèòí , èí òí ðüè áðáá í á í íæàð í áðáí ðí áèðèðí ááòü, èèè áñèè δαçèè-èá á ñèèá èèþ-áé áí ñòáðí -íí òí í èí, -òí áü áðáá í á ñí í á í í áí áí ááááðñý. NSA í ðí ááèçááèí γòí ñí ñáèðáðí üí è äèáí ðèòí áí è á ñáí èð í í áóèýð Overtake (ñí . δαçááè 25.1). Ááèáèè èè í í è òí æá ñáí í á ñí Skipjack (ñí . δαçááè 13.12)? Í áèçááñí íí .

í áí áí ýòùñý èēþ-àì è, í áúáá -èñēí í áí áí í á èēþ-àì è á ñàòè èç n -aēí ááè ðááí í n(n - 1)/2.

Á ñàòè c óañòùþ ÿíēüçíáàòáēýì è ÿíòðááóáòñý 15 í áí áí í á èēþ-àì è. Á ñàòè èç 1000 ÿíēüçíáàòáēáè ÿíí ááí-áèòñý óæá í ēí ēí 500000 í áí áí í á èēþ-àì è. Á ýòèð ñēó-àýò ðááí ðà ñàòè áí ðaçáí áí ēáá ýòóáèòèáí à ÿ ðè èñí í ēüçí-ááí èè ðáí ðàèüí í áí ñáðááðà (èèè ñáðááðí á) èēþ-áé.

Èðí í á ðí áí, ēþáí é èç ÿ ðí ðí ēí ēí á ñèí ÿ áòðè-íí é èðèí ðí áðáòèè èèè èðèí ðí áðáòèè ñ í ðèððóòùí è èēþ-àì è, ÿ ðèááááí ÿ ðò á ðaçááèá 3.1, ÿ í áòí áèò áēý áaçí ÿ áñí í áí ðáñí ðáááèáí ēý èēþ-áé.

8.4 Í ðí ááðèá èēþ-áé

Èáè Áí á óçí áàò, ÿ í ēó-èá èēþ-, +òí èēþ- ÿ áðáááí Áèèñí é, à í á èáí -òí áðóáèí, èòí áúáááò ñááý çá Áèèñó? Áñá ÿ ðí ñòí, áñèè Áèèñá ÿ áðááááò áí ó èēþ- ÿ ðè èè-íí é áñòðá-á. Áñèè Áèèñá ÿ í ññüèááò ñáí é èēþ- -áðaç áí ááðáí í í áí èòðüáðà, ðí èòðüáðò áí èæáí áí ááðýòù è Áí á. Áñèè èēþ- çáèèððí ááí èēþ-íí øèððí ááí ēý èēþ-áé, ðí Áí á áí èæáí áí ááðýòù ðí ð, +òí ýòí ð èēþ- øèððí ááí ēý èēþ-áé áñòù ðí ēüèí ó Áèèñü. Áñèè áēý ÿ í áí èñè èēþ-á Áèèñá èñí ÿ èü-çóáò ÿ ðí ðí ēí é ýæáèððí í í é ÿ í áí èñè, Áí á ÿ ðè ÿ ðí ááðèá ÿ í áí èñè áí èæáí áí ááðýòù áaçá ááí ÿ ðò ÿ ðèððóòù è èēþ-áé., (Áí ó ðáèæá ÿ ðèááòñý ñ-èòáòù, +òí Áèèñá ñí ððáí èèá ñáí é èēþ- á áaçí ÿ áñí í ñòè.) Áñèè Óáí ðð ðáñí ðáááèáí ēý èēþ-áé (Key Distribution Center, KDC) ÿ í áí èñüáááò ÿ ðèððóòù è èēþ- Áèèñü, Áí á áí èæáí ñ-èòáòù, +òí ááí ēí ÿ ēý ÿ ðèððóòù áí èēþ-á KDC í á áúèá ÿ í áí áí áí á.

Í áèí í áò, ðí ð, èòí óí ðááèýáò áñáè ñáòùþ áí èððá Áí áá, ÿ í æáò çáñòááèòù ááí áòí áòù áñá, +òí áí ó ðí -áòñý. Í ýè-èí ðè ÿ í æáò ÿ í ñèáòù øèððí ááí í í á è ÿ í áí èñáí í í á ñí í áúáí éá, áúááááý ñááý çá Áèèñó. Èí ááá Áí á, ÿ ðí ááðýý ÿ í á-ÿ èñü Áèèñü, ÿ áðáòèòñý è áaçá ááí ÿ ðò ÿ ðèððóòù è èēþ-áé, Í ýèè ðè ÿ í æáò áí çáðáòèòù áí ó ñí áñòááí ÿ ðè ÿ ðèððóòù è èēþ-. Í ýèè ðè ÿ í æáò ñí çááòù ñáí é ñí áñòááí ÿ ðè ÿ í áááèüí ÿ è KDC è ÿ í áí áí èòù ÿ ðèððóòù è èēþ- ÿ áñòí ýúááí KDC èēþ-íí ñáí ááí ñí áñòááí í í áí èçááèèý. Áí á í èèáè í á ñí í æáò ýòí í áí áðóáèòù.

Í áèí ðí ðüá èþáè èñí í ēüçí ááèè ýòí ð áðáòí áí ð, óðááðæááý, +òí èðèí ðí áðáòèý ñ ÿ ðèððóòù è èēþ-àì è ááñí í-èáçí á. Óáè èáè ááèí ñòááí ÿ ðè ñí í ñí á Áèèñá è Áí áó çí áòù ÿ áááðí ýèá, +òí í èèòí í á áçèí í áè èò èēþ-è, - ýòí èè-ÿ áý áñòðá-á, ðí èðèí ðí áðáòèý ñ ÿ ðèððóòù è èēþ-àì è áí í áúá í á í ááñí á-èáááò áaçí ÿ áñí í ñòù.

Ýòá ðí -èá çðáí ēý í áèáí á. Óáí ðáòè-áñèè áñá ÿ ðááèèüí í, í í ááèñòáèòáèüí í ñòù áí ðaçáí ñèí æí áá. Èðèí ðí áðáòèý ñ ÿ ðèððóòù è èēþ-àì è, èñí í ēüçóáí áý áí áñòá ñ ýæáèððí í í ÿ è ÿ í áí èñýí è è í áááæí ÿ è KDC, ñèèüí í óñèí æí ýáò ÿ í áí áí ó í áí èí èēþ-íí áðóáí áí. Áí á í èèí ááá í á ÿ í æáò áúòù ááñí èþòí í óááðáí, +òí Í ýèè ðè í á èí í ððí èèððáò ááí ðááèüí í ñòù ÿ í èí í ñòùþ, í í Áí á ÿ í æáò çí áòù ÿ áááðí ýèá, +òí ðáèáý ÿ í áí áí á ðááèüí í ñòè ÿ í ððááóáò áí ðaçáí áí èüøá ðáñòðñí á, -áí ñí í æáò çáí í èó-èòù ðááèüí ÿ è Í ýèè ðè.

Áí á ÿ í á áú ðáèæá ÿ ðí ááðýòù èēþ- Áèèñü ÿ í ðáèáòí í ó, ÿ í èó-èá áí çí í æí í ñòù óñèüøáòù áá áí èí ñ. ðáñí í çí á-ááí éá áí èí ñá ááèñòáèòáèüí ÿ ýæýáòñý ðí ðí óáè ñòáí í é èááí ðèðèèáòèè èè-íí ñòè. Áñèè ðá-ü èááò í á ÿ ðèððóòù è èēþ-á, í í ÿ í æáò áaçí ÿ áñí í ááí ÿ í áòí ðèòù ááí ááæá ÿ ðè óáðí çá ÿ í áñèóèèááí ēý. Áñèè ýòí ñáèðáòí ÿ è èēþ-, í í ÿ í æáò èñí í ēüçí ááòù áēý ÿ ðí ááðèè èēþ-á í áí í ñòí ðí í í þ þ óýø-óóí èòèþ. Í áá TSD PGP (ñí . ðaçááè 24.12.) è ATST (ñí . ðaçááè 24.18) èñí í ēüçóþò ýòí ð ñí í ñí á ÿ ðí ááðèè èēþ-áé.

Èí í ááá ÿ í æáò ááæá í á ááæí í ðí -í í ÿ ðí ááðýòù, èí ð ó ÿ ðèí ááèáèèò ÿ ðèððóòù è èēþ-. Í í æáò ÿ í í ááí áèòùñý ÿ ðí ááðèòù, +òí í í ÿ ðèí ááèáèèò ðí ð ó æá -áèí ááèó, +òí è áí á í áçáá. Áñèè èòí -òí ÿ í ññüèááò ááí èó ÿ í áí èñáí í í á ñí í áúáí éá ÿ í áðááí áá ááí áá, ááí é áí èí óáò í á ðí, èòí èí í èðáòí í ñí èí ááò ááí úáè, à ðí èüèí ðí, +òí áú ýòí ð -áèí ááè áúè ðáí, èòí áí áñ ááí úáè á ÿ í áðáúè ðaç.

Í áí áðóáèáí èá í øèáí é ÿ ðè ÿ áðááá-á èēþ-áé

Èí í ááá èēþ-è èñèæáþòñý ÿ ðè ÿ áðááá-á. Ýòí ýæýáòñý ÿ ðí áèáí í é, ðáè èáè èñèæááí ÿ è èēþ- ÿ í æáò ÿ ðèááñ-ðè è ÿ í ááááèòáí ÿ áðáñèèððí ááí í í áí øèððí óáèñòá. Áñá èēþ-è áí èæí ÿ ÿ áðááááòùñý ñ í í áí áðóáèáí èáí í øèáí é è èñí ðááèáí èáí áèòí á. Óáèèí í áðaçí ÿ í øèáèè ÿ ðè ÿ áðááá-á ÿ í áóò áúòù èááèí í áí áðóáèáí ÿ è, áñèè ÿ í ððááóáòñý, èēþ- ÿ í æáò áúòù ÿ í ñèáí áúá ðaç.

Í áí èí èç í áèáí éáá øèðí èí èñí í ēüçóáí ÿ ðò ÿ áòí áí á ýæýáòñý øèððí ááí éá èēþ-íí í áèí ðí ðí é ÿ í ñòí ýí í í é áá-èè-èí ÿ è ÿ áðááá-á ÿ áðáúò 2-4 ááèó ýòí áí øèððí óáèñòá áí áñòá ñ èēþ-íí. Ó ÿ í èó-áòáèý ááèááòñý ðí æá ñáí í á. Áñèè øèððí ááí ÿ úá èí í ñòáí ðù ñí áí áááþò, ðí èēþ- áúè ÿ áðáááí áaç í øèáèè. Ááðí ýòí í ñòù ÿ ðèáèè í áòí áèòñý á áèáí áçí í á í ð 1/2¹⁶ áí 1/2³².

Í áí áðóáèáí èá í øèáí é ÿ ðè ááøèððèððí ááí èè

Èí í ááá ÿ í èó-áòáèü ðí -áò ÿ ðí ááðèòù, ýæýáòñý èè ááí èí í èðáòí ÿ è èēþ- ÿ ðááèèüí ÿ èēþ-íí ñèí ÿ áòðè-íí áí ááøèððèððí ááí ēý. Áñèè ÿ ðèððóòù è ðáèñò ñí í áúáí éý ÿ ðááñòááèýáò ñí áí é +òí -òí ÿ í ðí áèáá í á ASCII, í í ÿ í æáò ÿ í-ÿ ÿ ðáòùñý ðáñèèððí ááòù è ÿ ðí -èòáòù ñí í áúáí éá. Áñèè ÿ ðèððóòù è ðáèñò ñèó-ááí, ðí ñóúáñòáòþð áðóáèá ÿ ðèáí ÿ.

Í áèáí ÿ ÿ í áòí áí ÿ ýæèí ññü áú ÿ ðèñí ááèí áí éá è ÿ ðèððóòù í ó ðáèñò áí øèððí ááí ēý ÿ ðí ááðí -í í áí áèí éá -èçááñòí í áí çááí èí áèá. Í í èó-áòáèü Áí á ðáñèèððí áúáááò çááí èí áí é è ÿ ðí ááðýáò, +òí í í ÿ ðááèèáí. Ýòí ðááí ðááò, í í áááò Ááá èçááñòí ÿ è óñí -áè ÿ ðèððóòù áí ðáèñòá, +òí ÿ í í í áááò áé èðèí ðí áí áèèçèððí ááòù ñèñòáí ó. Ýòí ðáèæá í á-

eaã-aaò aãeðúòeà øeòðíá ñ eíðíòeèi eëþ-íì, òaèeð eàè DES è aãa ýeñi íðøeðòai úa øeòðú. Ðaãñ-eòàeòà çàðà-íá íæí ðaç äëý eàæáíáí eëþ-a í ðíáaðí-íóþ ñòí í ó, çàòai eñi íeüçóeòà ýòò í ðíáaðí-íóþ ñòí í ó äëý í ðáaãeá-í èý eëþ-a á eþáí í ñííáúái èè, eíðíðíá áú í áðàòáàðeèe í ñèá ýòíáí. *Èþáàý* í ðíáaðí-íóþ ñòí í á eëþ-a, á eíðí-ðòþ í á eëþ-aí ú ñeò-áeí úa èèè, í í eðáeí áe í áðá, ðaçè-í úa áaí í úa, í áeáãaaò ýòeí ñáí eñòáí í. Í í eáãa ýòí-í-áí ú í íðí æá í á áaí áðàòeþ eëþ-áe í í eëþ-áaúì òðaçàì.

Áíò äëý ýòíáí ñíí ñá í íeò-øá [821]:

- (1) Ñáaí áðeòà áaèòí ð eáaí ðeòeèàòeè (íðeè-í úe íò eñi íeüçóai íáí á ñííáúái èè).
- (2) Èñi íeüçóeòà ýòíò áaèòí ð eáaí ðeòeèàòeè äëý áaí áðàòeè áí eüçíáí áeíéá áeòíá: ñèaæai, 512.
- (3) Õýøeðóeòà ðaçóeüòàð.
- (4) Èñi íeüçóeòà ða æá òeèeñeðíáaí í úa áeòú òýø-çí à-áí èý, ñèaæai, 32, äëý eííòðí eüí í e ñòí í ú eëþ-a.

Ýòí òíæá áaàò Áaa eàeòþ-òí eí òíðí àøeþ, í í í-áí ú í áaí eüçóþ. Áñeè í í í í úòaaòñý eñi íeüçíáaòú í eààøeá 32 áeòà eííá-í íáí òýø-çí à-áí èý äëý aãeðúòeý áðòáí e ñeèí e, áe í ðeaaòñý äëý eàæáíáí áaðí ýòí íáí eëþ-a áúí í e-í eòú í aãeí eüéí øeòðíáaí è è òýøeðíáaí eá, aãeðúòeá áðòáí e ñeèí e ñaí íáí eëþ-a í eàæaòñý áúñòðaa.

Í í á í á í íeò-eò äëý í ðíáaðeè í eèaèeð eçáaòí úò eòñí-eíá í òeðúòíáí òaèñò, è áaæa aãeè í í á ñòí áaò í íáaðí-ñeòú í áí í áðá æá ñeò-áeí í á çíá-áí eá, í í í eèíááá í á í íeò-eò íò í áñ áúáðáí í úe í òeðúòíe òaèñò, òaè eàè í í áòáaò í ðáí áðaçíáaí òýø-òóí eòeáe í ðaæáá, -áí í í á áí óáeèeò.

8.5 Èñi íeüçí áaí eá eëþ-áe

Í ðíáðáí í í í á øeòðíáaí eá ðeñeíáaí í í. Óøeè ða áí è, eíááá í ðíñòúá í eèðí eíí í úþòaðú ðaáí òaèeè í í á óí ðaá-eáí eáí áaèí ñòáaí í í e í ðíáðáí í ú. Ñáaí áíý áðáí ý Macintosh System 7, Windows NT è UNIX. Í áaí çí í æí í ñeá-çàòú, eíááá í í áðàòeí í í áý ñeñòai á í ñòáí í áeò ðaáí òáþúòþ í ðíáðáí í ó øeòðíáaí èý, çáí eòáò aãa í á àeñe è ðaç-ðáøeð áúí í eí ýòñý eáeí e-òí áðòáí e çááa-a. Eíááá í í áðàòeí í í áý ñeñòai á, í áeí í áò, áaðí áòñý è øeòðíáaí eþ, -òí áú ðàí í á øeòðíáaí eñí, eáðòeí eá í í æáò í eáçàòúñý áañúí á çááaí í e. Í í áðàòeí í í áý ñeñòai á çáí eñáeá í ðí-áðáí í ó øeòðíáaí èý í á àeñe, è eëþ- çáí eñáí áí aãòá ñ í áe. Èëþ-, í áçàøeòðíáaí í úe, áóáaò eáæaòú í á àeñeá, í í eá eíí í úþòað í á í áí eòáò -òí-í eáóáú á ýòò æá í áeáñòú í áí ýòe í í áaðò. Ýòí í í æáò ñeò-eòúñý -aðaç í aãeí eüéí í eí óò, à í í æáò -aðaç í aãeí eüéí í aãýóáá. Ýòí áí í í æáò è í eèíááá í á ñeò-eòúñý, í í eëþ- aãa æá í í æáò í eáçàòúñý í á àeñeá á òíò í í í áíò, eíááá æaãòeèe àeñe áòñòí í ðí-áñúáaàòñý áaøeí í ðíðeáí eéí í. Á í ðeí ðeòáóí í e, í í í áí çá-áa-í í e ñðááá, äëý øeòðíáaí èý í í æáí òñòáí í áeòú áí ñòáòí-í í áúñí eèe í ðeí ðeòáò, -òí áú ýòá í í áðàòeý í á í ðá-ðúááeáñú. Ýòí ñí eçèeí áú ðeñe. Áaæa í ðe ýòí í ñeñòai á á óáeí í á eò-øai ñeò-áá í áí ááaæí á.

Áí í áðáòí úa ðaáeèçàòeè áaçí í áñí áa. Í í í áeá eç òñòðí eñòá øeòðíáaí èý ðaçðáaí òáí ú òaè, -òí áú eþáí á áí á-øáòáeüñòáí í ðeáí áeéí áú è óí e-òí æáí eþ eëþ-a. Í áí ðeí áð, á í eáðá øeòðíáaí èý äëý IBM PS/2 çáeòúe ýí í e-ñeáí í e ñí í eí e í í áóeü ñí áaðæeò í eèðí ñòáí ó DES, áaðáðþ è í áí ýòú. Eíí á-í í, Áú áí eæí ú áaðeòú, -òí í ðí eç-áí áeòáeü áí í áðáòòðú í ðaáeèüí í ðaáeèçí áaè aãa í áí áòí áeí úa ñáí eñòáá.

Ðýá eíí í óí eèáðeí í í úò í ðeéí æáí eè, í áí ðeí áð, ðaéaóí í í úa øeòðáòí ðú, í í áóò eñi íeüçíáaòú **ñáaí ñáúá eëþ-áe**. Ñáaí ñáúáí í áçúáaàòñý eëþ-, eíðíðúé eñi íeüçóáòñý òí eüéí äëý í áí í áí ñáaí ñá ñáýçe - áaèí ñòáaí í í áí òáeáóí í í áí ðaçáí áí ðá - è çàòai óí e-òí æaòñý. Í áð ñí úñeá òðáí eòú eëþ- í í ñeá òí áí, eàè í í áúe eñi íeüçíáaí. È aãeè áú eñi íeüçóáòá äëý í áðááa-e eëþ-a íò í áí í áí áaí í áí áò áðòáí í ó í áeí òí ðúe í ðí òí eí e í áí áí á eëþ-áí è, òí ýòíò eëþ- í á í óæí í ððáí eòú è í áðáá áaí eñi íeüçíáaí eáí. Ýòí çí á-eòáeüí í ñí eáæaò áaðí ýòí í ñòú eíí í ðí í áðá-òeè eëþ-a.

Èíí òðí eü eñi íeüçíáaí èý eëþ-áe

Á í áeí òí ðúò í ðeéí æáí èýò í í æáò í í ððáaí áaðúñý eíí òðí eèðí áaòú í ðí óaãñ eñi íeüçíáaí èý ñáaí ñí áí áí eëþ-a. Í áeí òí ðúí í íeüçíáaòáeýí ñáaí ñí áúá eëþ-e í óæí ú òí eüéí äëý øeòðíáaí èý èèè òí eüéí äëý áaøeòðeðíáaí èý. Ñáaí ñí áúá eëþ-e í í áóò áúòú ðaçðáøáí ú è eñi íeüçíáaí eþ òí eüéí í á í í ðáaáeáí í í e í àøeí á èèè òí eüéí á í í ðá-áaèáí í á áðáí ý. Í í í áí í e çç ñòáí óí ðaáeáí èý í í áí áí úí è í áðáí e-aí èýí è è eëþ-ò áí ááaèýáòñý **áaèòíð eíí òðí-èý** (Control Vector, CV), áaèòíð eíí òðí èý í í ðáaèýáò äëý ýòíáí eëþ-a í áðáí e-aí èý áaí eñi íeüçíáaí èý (ñí. ðaçááe 24.1) [1025, 1026]. Ýòíò CV òýøeðóáòñý, á çàòai äëý í áí è áeáaí í áí eëþ-a áúí í eí ýáòñý í í áðàòeý XOR. ðaçóeüòàð eñi íeüçóáòñý eàè eëþ- øeòðíáaí èý äëý øeòðíáaí èý ñáaí ñí áí áí eëþ-a. Í í eò-áí í úe ñáaí ñí áúe eëþ- çàòai òðáí eòñý áí aãòá ñ CV. Áëý áí ññòáí í áeáí èý ñáaí ñí áí áí eëþ-a í óæí í òýøeðíáaòú CV è áúí í eí eòú äëý í áí è áeáaí í áí eëþ-a í í áðàòeþ XOR. Í í eò-áí í úe ðaçóeüòàð eñi íeüçóáòñý äëý áaøeòðeðíáaí èý øeòðíáaí í í-áí ñáaí ñí áí áí eëþ-a.

Í ðaèí óúáñòáá ýòí e ñòáí ú á òíí, -òí áeéí á CV í í æáò áúòú í ðí eçáí eüí í e, è -òí CV áñáááá òðáí eòñý á í ð-èðúòí í áeáá áí aãòá ñ øeòðíáaí í úí eëþ-íí. Óaèáý ñòáí á í á áúáaèáááð òðáaí áaí èè í òí í ñeòáeüí í òñòí e-eáí ñòe áí í áðáòòðú è áçeíí ó è í ðáaí í eááááð í òñòóñòáeá í áí í ñðáaãñòáaí í í áí áí ñòóí á í íeüçíáaòáeá è eëþ-áí. Ýòá ñeñ-òáí á ðaãñí áððeáaàòñý í eæá á ðaçááeáò 24.1 è 24.8.

8.6 Í áí í áeáí eá eēþ-áe

Í ðaáñoááúó nááa œeóðíááííúe eáíæe íaðááa-e ááííúó, äëý eíóíðíáí áú ðíðeóð í áíýóú eēþ-e eáæáúe ááí ú. Eííááa æeááí ááí íá ðañí ðááeáí eá ííáúó eēþ-áe ýäëýáóñý í áeááeí é çááí óí é. Áí eáa í ðí ñóíá ðáœáí eá - áá-í áðeðí ááóú í íáúe eēþ- eç ñòáðí áí, ðáeáý ñòáí á eííááa í çúááááóñý **íáí íáeáí eáí eēþ-á**.

Áñá, -óí í óáíí - ýóí í áí í í áí ðááeáí í áý óóí eöëý. Áñeë Áeëñá è Áí á eñí í eüçóðò í áúeé eēþ- è í ðeí áí ýðò è í áí ó í áí ó è óó æá í áí í í áí ðááeáí í óð óóí eöëþ, í í è í í eó-áð í áeí áeí áúe ðáçeüóðáð. Í í è í í áóó áúáðáð eç ðá-çeüóðáð í óáí úá èí áeðú è ñí çááóú í í áúe eēþ-.

Í áí í áeáí eá eēþ-áe ðááí ðááð, í í í í í eóð, -óí ááçí í áñí í ñóú í í áí áí eēþ-á í í ðááeýáóñý ááçí í áñí í ñóúþ ñòá-ðí áí eēþ-á. Áñeë Ááa óááñoñý çáí í eó-eóú ñòáðúe eēþ-, í í á ñí í æáð áúí í eí eóú í áí í áeáí eá eēþ-áe ñáí í ñóí ý-óáeüí í. Í áí áeí, áñeë ñòáðí áí eēþ-á ó Ááú í áð, è í í á í úóááóñý áúí í í óí í óáí eþ è œeóðí ááí í í ó ððáœeéó í í e-í eóú áñeðúóeá ñ eñí í eüçí ááí eáí óí eüéí œeóðí óáeñóá, í áí í áeáí eá eēþ-áe ýäëýáóñý óí ðí œeí ñí í ñí áí í çáúeóú äëý Áeëñú è Áí áá.

8.7 Óðáí áí eá eēþ-áe

Í áeí áí áá ñeí æí úí è í ðe óðáí áí eé eēþ-áe ýäëýþóñý í ðí áeáí ú í áí í áí í í eüçí ááóáeý, Áeëñú, œeóðóðúáe óáeéú äëý í í ñeááóðúááí eñí í eüçí ááí eý. Óáe eáe í í á ýäëýáóñý ááeí ñòááí úí ááeñóáóðúeí í í eüçí ááóáeáí ñeñ-óáí ú, óí eüéí í í á è í óáá-ááð çá eēþ-. Á í áeí óí ðúó ñeñóáí áð eñí í eüçóáóñý í ðí ñóí é í í áóí á: eēþ- óðáí eóñý á áí-éí áá Áeëñú è áí eüóá í eááá. Ýóí í ðí áeáí ú Áeëñú - í í í eóú eēþ- è ááí áeóú ááí áñýeéé ðáç, eí ááá áé í óáí í çáœeóðí ááóú eéë ðañœeóðí ááóú óáeé.

Í ðeí áðí í óáeí é ñeñóáí ú ýäëýáóñý IPS [881]. Í í eüçí ááóáeé í í áóó eéáí ááí áeóú 64-áeóí áúe eēþ- í áí í ñðáá-ñòááí í í, eéáí áááñòe eēþ- eáe áí eáá áeéí í óð ñeí áí eüí óð ñòðí eó. Á í í ñeááí áí ñeó-áá ñeñóáí á ááí áðeðóáð 64-áeóí áúe eēþ- í í ñòðí eá ñeí áí eí á, eñí í eüçóý óáóí eéó í áðáí áeúááí eý eēþ-á.

Áðóáeí ðáœáí eáí ýäëýáóñý óðáí eóú eēþ- á áeáá eáðóí -eé ñ í ááí eóí í é í í eí ñeí é, í eáñðeéí áí áí eēþ-á ñ áñòðí áí í í é í eéðí ñòáí í é ROM (í çúáááí í áí **ROM-eēþ-**) eéë eí óáeéáeóóáeüí í é eáðóí -eé [556, 557, 455]. Í í eüçí ááóáeü í í æáð áááñòe ñáí é eēþ- á ñeñóáí ó, áñóááeá óeçe-áñeéé í í ñeóáeü á ñ-eóúááþúáá óñòðí eñóáí, áñòðí áí í í á á ááí œeóðí ááóáeü eéë í í áeēþ-áí í í á è eí í úþóáðí í í ó óáðí eí áeó. Óí óý í í eüçí ááóáeü í í æáð eñ-í í eüçí ááóú eēþ-, í í í á çí ááð ááí è í á í í æáð ááí ñeí í í ðí í áðeðí ááóú. Í í í í æáð eñí í eüçí ááóú ááí óí eüéí óáí ñí í ñí áí í è óí eüéí äëý óáð óáeáé, eí óí ðúá í í ðááeáí ú ááeóí ðí í eí í óðí eý.

ROM-eēþ- - ýóí í -áí ú óí í áý eááý. Í ðáeóe-áñeë eþáí é ñí í ñí ááí í ñí çí áóú, -óí ðáeí á óeçe-áñeéé eēþ-, eá-eí áí ááí çí á-áí eá, è eáe ááí çáúeóeóú. Í ðeááí eá eðeí óí áðáœe-áñeí í ó eēþ-ó í áeí óí ðí é óeçe-áñeí é óí ðí ú áá-eáð óðáí áí eá è çáúeóó óáeí áí eēþ-á eí óeóeðeáí í áí eáá í í í ýóí úí .

Ýóá óáóí eéá ñóáí í áeóñý áí eáá ááçí í áñí í é í ðe ðáçáeáí eé eēþ-á í á ááá í í eí áeí ú, í áí á eç eí óí ðúó óðáí eóñý á óáðí eí áeá, á áóí ðáý - á ROM-eēþ-á. Óáe ðááí óááð ááçí í áñí úe óáeáóíí STU-III í ðááeóáeüñóáá ÑÇA. Í í óáðý ROM-eēþ-á í á eí í í ðí í áðeðóáð eðeí óí áðáœe-áñeéé eēþ- - çáí áí eóá ýóí ð eēþ- è áñá ñí í áá ñóáí áð í í ðí áeüí í. Óí æá í ðí eñóí áeó è í ðe í í óáðá óáðí eí áeá. Ñeááí ááóáeüí í, eí í í ðí í áóáóeý ROM-eēþ-á eéë ñeñóáí ú í á eí í -í ðí í áðeðóáð eðeí óí áðáœe-áñeéé eēþ- key - áðááó í óáí í çáí í eó-eóú í áá -áñòe.

Eēþ-e, eí óí ðúá óðóáí í çáí í í eóú í í æí í óðáí eóú çáœeóðí ááí í úí è, eñí í eüçóý -óí-óí í í óí æáá í á eēþ- œeóðí ááí eý eēþ-áe. Í áí ðeí áð, çáeðúóúe eēþ- RSA í í æáð áúóú çáœeóðí ááí eēþ-í í DES è çáí eñáí í á áeñe. Áëý áí ñòáí í áeáí eý eēþ-á RSA í í eüçí ááóáeü óóááð áí eáeáí áááñòe eēþ- DES á í ðí áðáí í ó ááœeóðeðí ááí eý.

Áñeë eēþ-e ááí áðeðóðóñý ááóáðí eí eðí ááí í (ñ í í í í úúþ eðeí óí áðáœe-áñeë ááçí í áñí í áí ááí áðáðí ðá í ñáááí-ñeó-áeí úó í í ñeááí ááóáeüí í ñóáé), í í æáð áúóú í ðe í í í úe eááeí çáí í í eí áþúááí ñý í áðí eý eáá-á ááí áðeðí ááóú eēþ-e í í áóí ðí í áñýeéé ðáç, eí ááá í í è í í í ááí áýóñý.

Á eáááeá, eēþ- í eéí ááá í á áí eáeáí í eáçúááóñý áí á œeóðí ááeüí í áí óñòðí eñóáá á í áçáœeóðí ááí í í áeáá. Ýóá óáeü í á áñáááá áí ñòeæeí á, í í è ýóí í ó í óáí í ñòðáí eóñý.

8.8 Ðáçáðáí Úá eēþ-e

Áeëñá ðááí óááð áeááí úí óeí áí ñeñóí í á Secrets, Ltd. - "Í áœ áááeç - Í ú óááá í á ñeáeáí ." Éáe í ðeí áðí úe ñeóæáúeé eí ðí í ðáðeé í í á á ñí í óááðñóáeé ñ eí ñòðóeóeýí è í í ááçí í áñí í ñòe œeóðóáð áñá ñáí é ááí í úá. É í áñ-á-ñóúþ, í í á, í ðí eáí í ðeðí ááá eí ñòðóeóeé í í í áðáóí áó óeéóú, í í í áeá í í á áðóçí áeé. ×óí ááeáóú í ðáçeááí óó eí í í á-í è è Áí áó?

Áñeë Áeëñá í á í ñóáeéá eí í èé ñáí ááí eēþ-á, áí ó í ðeááóñý í áñeáeéí. Ááñú ñí úñe œeóðí ááí eý óáeéí á - á í á-áí çí í æí í ñòe áí ñòóáí í áeóú eó ááç eēþ-á. Áñeë Áeëñá í á áúeá áóðí é è í á eñí í eüçí ááeá í eí ðeó œeóðí ááeüí úó í ðí áðáí í, óí áá óáeéú í ðí í áeé í ááñáááá.

Ó Áí áá áñóú í áñeí eüéí ñí í ñí áí á eçááæáóú ýóí áí. Í ðí ñóáeœeé eí í ááá í áçúááþò **óñeí áí úí áðó-áí eáí eēþ-**

+áé (ñi . ðaçääé 4.14). Í í ððááóàð, +òí áú àñà ñí ððóáí èèè çàì èñàèè ñàí è èèþ-è í á áóì àæèàð íðààèè èð í à-àèü-í èèð ñèóæáú áàçíí àñíí ñòè èíì í àí èè, èí òí ðúé çàì ðàð èð ààá-íéáóáü à ñáéð (èèè çàøéððóàð èð àèàáí ùì èèþ-íì). Õàí àðü, +òí áú í á ñèó-èèíñü ñ Àèèñí, Áí á óçí ààð áà èèþ- ó í à-àèüí èèà ñèóæáú áàçíí àñíí ñòè. Áüà í áí ó èíì èèþ Áí á òàèæà àí èæáí ððàí èðü à ñàí àí ñáéðá, á í ðí ðèáí íì ñèó-àà, àñèè í à-àèüí èè ñèóæáú áàçíí àñíí ñòè í ï ï àààð í ï á àðóáí è àðóçí àèè, Áí áó ñí í àà í á í ï ààçàð.

Í ðí àéàì à òàèí è ñèñòàì ù òí ðààéáí èý èèþ-àì è á òíì, +òí Áí á àí èæáí áàðèðü, +òí àáí í à-àèüí èè ñèóæáú áàçíí àñíí ñòè í á àí ñí ï èüçóáòñý +óæèì è èèþ-àì è. ×òí áüà ñàðüàçí áà, àñà ñí ððóáí èèè àí èæáí ù áàðèðü, +òí í à-àèüí èè ñèóæáú áàçíí àñíí ñòè í á àí ñí ï èüçóáòñý èð èèþ-àì è. Ñóüàñòááí íì èó-øèì ðàçáí èàì ýàèýàðñý èñí ï èü-çí ááí èà í ðí òí èí èà ñí àí àñòí í áí èñí ï èüçí ááí èý ñàèðáàð (ñi . ðaçääé 3.7).

Èí ààà Àèèñà ááí àðèððóàð èèþ-, í í á í áí í áðàì á í ï ààèèð èèþ- í á í àñèí èüèí +àñòáé è çàðàì í ï ñü èààð àñà +àñ-òè - çàøéððí ááí í úà, èí í á-íì - ðaçèè-í ùì àí èæáí í ñòí ùì èèðàì èíì í àí èè. Í è í á í à èç ýòèð +àñòáé ñàì à í ï ñááá í á ýàèýàðñý èèþ-íì, í ï àñà ýòè +àñòè ï í æáí ñí àðàðü àì àñòà è àí ñòàì í àèòü èèþ-. Õàí àðü Àèèñà çàüèüàí à í ð çèí óí ùøèáí í èèíá, à Áí á - í ð ï í òáðè àñàð ááí í ùð Àèèñü ï ï ñèà áá í ï ï àááí èý í ï á àðóçí àèè. Èèè, í í á í í æàð ï ðí-ñòí ððàí èðü ðàçí úà +àñòè, çàøéððí ááí í úà í ðèððüðü è èèþ-àì è ñí ï òáàðñòáðþ-èð èí èæáí í ñòí ùð èèð èíì í àí èè, í á ñàí àí æàñòèí àèñéà. Õàèèì í áðàçí ï, í èèð í á ó-àñòáóáð á òí ðààéáí èè èèþ-àì è, í ï èà ýòí í á ñòàì àð í á í áóí-àèì ùì.

Áðóááý ñòàì à ðàçàðàèðí ááí èý [188] èñí ï èüçóáð àèý áðàì á í ï áí òñèí á í áí àðó-áí èý èèþ-áé èí òàèèàèððóáèü-í úà èàððí-èè (ñi . ðaçääé 24.13). Àèèñà í í æàð í ï ï àñòèðü èèþ-, èí òí ðüì çàèðüð áá æàñòèèè àèñè, í á èí òàèèàè-ðóáèüí óþ èàððí-èè è áüààðü áá Áí áó, í ï èà í á á í òúàçáà. Áí á í í æàð èñí ï èüçí ááðü èàððí-èè àèý àí ñòóí à è æàñò-èí ò á èñèð Àèèñü, í ï, òàè èàè èèþ- ððàí èðñý í á èàððí-èè, Áí á í á ñí í æàð ááí óçí áðü. Èðí ï á òí áí, òàèèý ñèñòàì à èí ï ððí èèððàì à ñ í ááèð ñòí ðí: Áí á í í æàð ï ðí áàðèðü, +òí èèþ- í ðèððüàààð àèñè Àèèñü, à èí ààà Àèèñà áàðí àðñý, í í á ñí í æàð ï ðí áàðèðü, èñí ï èüçí ááè èè Áí á ðàç ýòí ò èèþ-, è àñèè àà, òí ñèí èüèí ðàç.

Á í ï áí á í è ñòàì à í á í óæáí à í áðààà-à ááí í ùð. Àèý áàçíí àñíí áí òàèáóí í á èèþ- àí èæáí ñóüàñòáí ààðü òí èüèí à òà-áí èà ðàçáí áí ðà è í á àí èüøá. Àèý ððàí èèèü ááí í ùð, èàè áüèí í í èàçáí í, òñèí á í á àðó-áí èà èèþ-áé í í æàð áüðü í áí èí òí è èààé. ß òàðýþ èèþ-è ï ðèí àðí í ðàç á í ýòü èàð, à í ï ý í àí ýòü ï ï èó-øá, +àì ó í ï ï àèè. Àñèè áü 200 í èèèèí í á +àèí ááè ï ï èüçí ááèèñü èðèí òí àðàðèèè, í ï áí á í áý +àñòí òà ï ðèààèà áü è í ï òáðà 40 í èèèèí í á èèþ-áé àæááí áí. ß ððàí þ èíì èè èèþ-áé í ð ï í áí áí í á ó ñí ñááà, í ï òí ó +òí ý í ï í áó ï ï òáðýòü ñàí è èèþ-è. Àñèè áü èèþ-è í ð áí à áüèè ï ï áí á í ù èðèí òí àðàðè-àñèèì èèþ-àì, òí, í ï òáðýà èð, ý í èèí ááà í á ñí í á áü ï ï ï àñòü áí òòðü è àñòóí èðü à ñàí è ï ðààà àèàááí èý. Õàèæà, èàè ý ððàí þ ááà-òí á àðóáí í í àñòà èí ï èè ñàí èð ááí í ùð, í í á èí ààð ñí ùñè ððàí èðü è ðàçàðáí úà èí ï èè ï ï èð èèþ-áé øéððí ááí èý.

8.9 Ñèí ï ï ðí ï àðèðí ááí í úà èèþ-è

Àñà ï ðí òí èí èü, í áóí áü è àèáí ðèðí ù ýòí è èí èàè áàçíí àñíí ù òí èüèí, àñèè èèþ- (çàèðüðüè èèþ- á ñèñòàì à ñ í ðèððüðü è èèþ-àì è) ï ñòáàðñý á òàèí á. Àñèè èèþ- Àèèñü óèðáááí, í ï òàðýí, í áí á-àðàì á ààçàðà èèè ñèí ï ðí ï à-ðèðí ááí èí ùì ñí ï ñí áí ï, òí àñà áá áàçíí àñíí ñòü èñ-àçí áð.

Àñèè ñèí ï ï ðí ï àðèðí ááí í úè èèþ- èñí ï èüçí ááèñý àèý ñèí ï àðè-í í è èðèí òí ñèñòàì ù, Àèèñà ï ðèààðñý èçí á-í èðü ñàí è èèþ- è í áááýðñý, +òí ñèó-èàøèèñý òüàðà ï èí èì àèáí. Àñèè ýòí çàèðüðüè èèþ-, áá ï ðí àèáí ù í áí í ï-áí àí èüøá, òàè èàè áá ï ðèððüðüè èèþ- í í æàð ððàí èðñý í á ï ï àèè ñàðàðàð á ñàè. È àñèè Áàà ï ï èó-èè àí ñòóí è çàèðüðüí ó èèþ-ó Àèèñü, í í á ñí í æàð áüààðü ñááý çà í áá á ýòí è ñàè: +èòáðü øéððí ááí í óþ ï ï -òó, í ï áí èñüààðü èí ððàñí í í ááí òèþ è èí ï òáèèðü, è òàè áàèà. Áàà ààèñòáèòáèüí ï ñí í æàð ñòáðü Àèèñí è.

Æèçí á í ï í áí áóí àèí ï, +òí áü èçààñòèà í èí ï ðí ï àðàèè çàèðüðüí àí èèþ-à áü ñòðí ðàñí ðí ñòðàí èèí ñü áü ï ï ñàè. Í óæáí í áí áàèáí í èçààñòèðü àñà áàçü ááí í ùð ï ðèððüðüè èèþ-áé í ñèó-èàøèèñý èí ï ðí ï àðàèè, +òí áü í è-ááí í á í ï áí çðàààþ-èè +àèí ááè í á çàøéððí ááè ñí ï áüàí èà ñèí ï ðí ï àðèðí ááí í ùì èèþ-íì.

Òí ðí øí, àñèè Àèèñà çí áàð, èí ààà áüè ñèí ï ðí ï àðèðí ááí áà èèþ-. Àñèè èèþ- ðàñí ðàààèýàð KDC, òí Àèèñà àí èæáí à ñí í áüèðü àì ó í èí ï ðí ï àðàèè ñàí ááí èèþ-à. Àñèè KDC í á èñí ï èüçóáðñý, òí àè ñèàáðáð èçààñòèðü àñàð èí ððàñí í í ááí òí á, èí òí ðüà í í áóð ï ï èó-àðü ï ð í áá ñí í áüàí èý. Èòí-òí àí èæáí ï ï óàèèèí áàðü òí ð óàèð, +òí èþáí á ñí í áüàí èà, ï ï èó-áí í á ï ï ñèà ï ï òáðè èèþ-à Àèèñí è, ýàèýàðñý ï ï áí çðèòáèüí ùì, è +òí í èèð í á àí èæáí ï ï ñü èàðü ñí í áüàí èý Àèèñà, èñí ï èüçóý ñí ï òáàðñòáðþ-èè ï ðèððüðüè èèþ-. ðàèí áí áóáðñý, +òí áü ï ðí áðàì í í á í ááñí á-á-í èà èñí ï èüçí ááèí èàèèà-í éáóáü ï àðèè àðàì áí è, òí ààà ï ï èüçí ááòáèè ñí í áóð ï ï ðàààèèðü, èàèèà ñí í áüàí èý çàèí í-í ù, à èàèèà ï ï áí çðèòáèüí ù.

Àñèè Àèèñà í á çí áàð òí-í ï, èí ààà áà èèþ- áüè ñèí ï ðí ï àðèðí ááí, òí áàèí òóæà. Àèèñà ï í æàð çàòí òáðü ï ðèà-çàðñý ï ð èí ï òáèèð, òàè èàè í ï ï áí èñáí àí àñòí í áá +àèí ááèí, óèðáàøèì ó í áá èèþ-. Àñèè ñèñòàì à áààð òàèðþ áí çí í æáí ñòü, òí èðí óáí áí ñí í æàð ï ðèàçàðñý ï ð èí ï òáèèð, óðáàðæááý, +òí ááí èèþ- áüè ñèí ï ðí ï àðèðí ááí í áðàá ï ï áí èñáí èàì. Áí ï ðí ï àí èæáí áüðü ðàçáí àðàèððí.

Ýòí ñàðüàçí áý ï ðí àèáí à ï ï èàçüàààð, èàè ï ï àñí ï àèý Àèèñü ñáýçüààðü ñàí þ èè-í ï ñòü ñ ààèí ñòááí í ùì èèþ-íì. Èó-øá, +òí áü ó Àèèñü áüèè ðàçèè-í úà èèþ-è àèý ðàçèè-í ùð ï ðèèí çáí èè - òí-í ï òàèæà, èàè í í á áàðæèð á

ñái ai èaði ai á òeçè-+añèèa èëþ-è àëý ðaçèè-í ùò çàì éíá. Áðòàèa ðàðáí èý ýòí é í ðí àéai ù àéëþ-+þò àéí i aðè-+añèèa èçì àðáí èý, íaðáí è-+áí èý áí çì í æí ñòáè èñí í èüçí àáí èý èëþ-+à, çàáaðæèè àðáí ai é è àòí ðàý í í áí èñú.

Ýòè í ðí òááòð ù è ðáéí i áí àáòèè í áááðí ýèa í á í ðèì àéüí ù, í í ýòí èò-+òáá, +òí í ù í í æai í í ñí ááòí ááòü. Í í ðáéü - çàùèùàéòá èëþ-è, è ñèèüí áá àñáí çàùèùàéòá çàèðùòá èëþ-è.

8.10 Áðái ý æèçí è èëþ-+áé

Í è í áéí èëþ-+ òèòðí àáí èý í àéüçý èñí í èüçí ááòü ááñéí í á-+í í. Áðái ý ááí ááéñòáèý áí èæáí í èñòáéòü ááòí i aðè-+añèè, í í áðí áí í í àñí í ððái è èèòáí çèýì . Áí ò í áñéí èüéí í ðè-+éí ýòí áí :

- xái áí èüòá èñí í èüçóáòñý èëþ-+, òái áí èüòá ááðí ýòí í ñòü ááí èí i ðí i aðòèè. Èþæè çàí èñúááþò èëþ-è è òáðýþò èò. Í ðí èñòí áýò í àñ-+àñòí ùá ñèó-+àè. Áñèè áù èñí í èüçóáòá èëþ-+ á òá-+áí èá áí áá, òí ááðí ýòí í ñòü ááí èí i ðí i aðòèè áí ðaçáí áùòá, +áí àñèè áù áù èñí í èüçí ááèè ááí òí èüéí í áéí ááí ù.
- xái áí èüòá èñí í èüçóáòñý èëþ-+, òái áí èüòá í ðè èí i ðí i aðòèè èëþ-+á. Áñèè èëþ-+ èñí í èüçóáòñý òí èüéí àéý òèòðí àáí èý í áí í áí òéí áí ñí áí áí áí èóí áí òá í á òáèè-+ñáðááðá, òí í ðáðý èëþ-+á í çí á-+ááò èí i - í ðí i aðòèè òí èüéí ýòí áí áí èóí áí òá. Áñèè òí ò æá ñáí ù è èëþ-+ èñí í èüçóáòñý àéý òèòðí àáí èý áñáè òéí áí - ñí áí è éí òí ðí àòèè í á òáèè-+ñáðááðá, òí ááí í ðáðý áí ðaçáí áí èáá ðaçðòèòèòèüí á.
- xái áí èüòá èñí í èüçóáòñý èëþ-+, òái áí èüòá ñí áéáçí í ðèéí æèòü í áí áòí àèí ùá òñèèèýý àéý ááí àñèðùòèý - ááæá áðóáí è ñèéí è. Áñèðùòèè èëþ-+á, èñí í èüçóáí í áí á òá-+áí èá áí ý àéý ñáýçè í áæáó ááòí ý áí èí ñèéí è í í áðaçáèéáí èýí è, í í çáí èèò +èòáòü ñí í áùáí èý, èí òí ðüí è í áí áí èááþòñý í í áðaçáèéáí èý, è ñí çáááòü í í á-+áéüí ùá. Áñèðùòèè èëþ-+á, èñí í èüçóáí í áí á òá-+áí èá áí áá àñáè áí áí í í è èí i áí áí è ñòðòèòèòè, í í çáí èèéí áù áçéí i ùèèò á òá-+áí èá áí áá +èòáòü áñá ñí í áùáí èý, òèðèòèèòèòèþùèá á ýòí è ñèòáí á í í áñáí ó í èðò, è í í ááèéúááòü èò. Á í àòáí í èðá çáéí í +èáòáèñý òí èí áí ù è áí éí ù èáéí è èëþ-+ áùáðáèè áù àéý àñèðùòèý áù?
- Í áù-+í í í áí í í áí èáá-+á í ðí áí àèòü èðèí òí áí àèèç, èí áý í í í áí òèòðí òáéñòí á, òèòðí àáí í ùò í áí èí è òái æá èëþ-+í í .

Àéý èþáí áí èðèí òí áðáòè-+áñéí áí í ðèéí æáí èý í áí áòí àèí á ñòðáòáèýý, í í ðááèýþùáý áí í òñòèí í á áðái ý æèç-+í è èëþ-+á. Ó ðaçèè-+í ùò èëþ-+áé í í áòò áùòü ðaçèè-+í ùá áðái áí á æèçí è. Àéý ñèòáí ñ òñòáí í áéáí èáí ñí ááéí áí èý, òáèèò èáè òáéáòí í, èí ááò ñí ùñè èñí í èüçí ááòü èëþ-+ òí èüéí á òá-+áí èá òáéáòí í í í áí ðaçáí áí ðá, á àéý í í áí áí ðaç-+áí áí ðá - èñí í èüçí ááòü í í áù è èëþ-+.

Àéý ñèòáí , èñí í èüçóþùèò ñí áòèáèèçèðí àáí í ùá èáí àéü ñáýçè, áñá í á òáè í-+ááèáí í. Ó èëþ-+áé áí èæáí í áùòü í òí í ñèòáèéüí í èí ðí òéí á áðái ý æèçí è, á çáèèñéí í ñòè í ò çí á-+èí í ñòè àáí í ùò è èí èè-+áñòáá àáí í ùò, çàòèòðí àáí - í ùò á òá-+áí èá çáááí í í áí í áðèí áá. Èëþ-+ àéý èáí àèá ñáýçè ñí ñéí ðí ñòüþ í áðááá-+è í Áèáááèò á ñáéóí áó áí çì í æí í í ðèááòñý í áí ýòü áí ðaçáí +áùá, +áí àéý í í ááí í í áí èáí àèá 9600 áèò/ñ. Áñèè ñòùáñòáòáò ýòáèòèèáí ù è í áòí á í á-+ðááá-+è í í áùò èëþ-+áé, ñááí ñí áùá èëþ-+è áí èæáí ù í áí ýòüñý òí òý áù áæááí ááí í.

Èëþ-+è òèòðí àáí èý èëþ-+áé òáè +áñòí í áí ýòü í á í óæáí í. Í í è èñí í èüçóþòñý ðááéí (í ðéáèèçèòáèéüí í ðaç á ááí ù) àéý í áí áí á èëþ-+áí è. Í ðè ýòí òèòðí òáèñòá àéý èðèí òí áí àèòèèá í áðaçóáòñý í áí í í áí, á ó ñí í òááòñòáòþ-+ááí í òèðùòí áí òáèñòá í áð í í áááèáí í í è òí ðí ù. Í áí áéí, àñèè èëþ-+ òèòðí àáí èý èëþ-+áé ñéí i ðí i aðèðí àáí, í í òáí òéáèéüí ùá í í òáðè +ðaçáù-+áéí ù: áñý éí òí ðí àòèý, çàòèòðí àáí í áý èëþ-+áí è, çàòèòðí àáí í ùí è èëþ-+í í òèòðí àáí èý èëþ-+áé. Á í áéí òí ðüò í ðèéí æáí èýò èëþ-+è òèòðí àáí èý èëþ-+áé çàí áí ýþòñý òí èüéí ðaç á í áñýò èèè ááæá ðaç á áí á. Ááí í ðèááòñý èáè-òí òðááí í ááñèòü í í áñí í ñòü, ñáýçáí í óþ ñ èñí í èüçí ááí èáí í áí í áí è òí áí æá èëþ-+á, è í í áñí í ñòü, ñáýçáí í óþ ñ í áðááá-+áé í í áí áí èëþ-+á.

Èëþ-+è òèòðí àáí èý, èñí í èüçóáí ùá í ðè òèòðí àáí èè òáééí á ááí í ùò àéý àèòáèéüí í áí òðái áí èý, í áéüçý í á-+í ýòü +áñòí. Óáèéü í í áòò òðái èòüñý í á àèñéá çàòèòðí àáí í ùí è í áñýòáí è èèè áí ááí è, í ðáæáá +áí í í è èí i ó-+í éáóáü ñí í áá í í í ááí áýòñý. Áæááí ááí í á ááòèòèðèðí àáí èá è í í áòí ðí í á òèòðí àáí èá í í áùí èëþ-+í í í èèáè í á í í-+áùñèò ááçí í áñí í ñòü, í ðí ñòí èðèí òí áí àèòèèè í í èò-+èò áí èüòá í áðáðéáèá àéý ðááí òü. ðáðáí èáí í í æáò í í ñèò-+æòü òèòðí àáí èá èáæáí áí òáèèá óí èèáèéüí ùí èëþ-+í í è í í ñèááòþùáá òèòðí àáí èá èëþ-+áé òáééí á èëþ-+í í òèòðí àáí èý èëþ-+áé. Èëþ-+ òèòðí àáí èý èëþ-+áé áí èæáí áùòü èéáí çáí í í í áí, èéáí ñí òðái áí á ááçí í áñí í í í áñ-+òá, í í æáò áùòü ááá-+í éáóáü á ñáéóá. Èí í á-+í í æá, í í òáðý ýòí áí èëþ-+á í çí á-+ááò í í òáðþ áñáò éí áèáèòáèéüí ùò òáééí áùò èëþ-+áé.

Áðái ý æèçí è çàèðùòü èëþ-+áé àéý í ðèéí æáí èè èðèí òí áðáòèè ñí í òèðùòüí è èëþ-+áí è çáèèñèò í ò í ðèéí æá-+í èý. Çàèðùòá èëþ-+è àéý òèòðí áùò í í áí èñáè è èááí òèòèèáòèè í í áòò èñí í èüçí ááòüñý áí ááí è (ááæá á òá-+áí èá +áéí áá-+áñéí è æèçí è). Çàèðùòá èëþ-+è àéý í ðí òí èí èí á áðí ñáí èý í í í áòü í í áòò áùòü óí è-òí æáí ù ñðaçó æá í í-+ñéá çáááðóáí èý í ðí òí èí èá. Ááæá àñèè ñ-+èòááòñý, +òí áðái ý ááçí í áñí í ñòè èëþ-+á í ðèí áðí í ðááí í +áéí áá-+áñéí è æèçí è, áéááí ðaçóí í áá í áí ýòü èëþ-+ èáæáòþ í áðò èáð. Áí í í í áèò +áòýò çàèðùòá èëþ-+è èñí í èüçóþòñý òí èüéí ááá áí áá, çàðái í í èüçí ááòáèü áí èæáí í í èò-+èòü í í áù è çàèðùòé èëþ-+. Ñòáðü è èëþ-+, òái í á í áí áá, áí èæáí òðá-+í èòüñý á ñáèðáðá í á ñèó-+áé, èí ááá í í èüçí ááòáèþ áóááò í óæáí í í áðááðáèòü í í áí èñú, ñáæáí í óþ áí áðái ý ááéñò-+èý ñòáðí áí èëþ-+á. Í í àéý í í áí èñáí èý í í áùò áí èóí áí òí áí èæáí èñí í èüçí ááòüñý í í áù è èëþ-+. Óáèáý ñòái á í í-

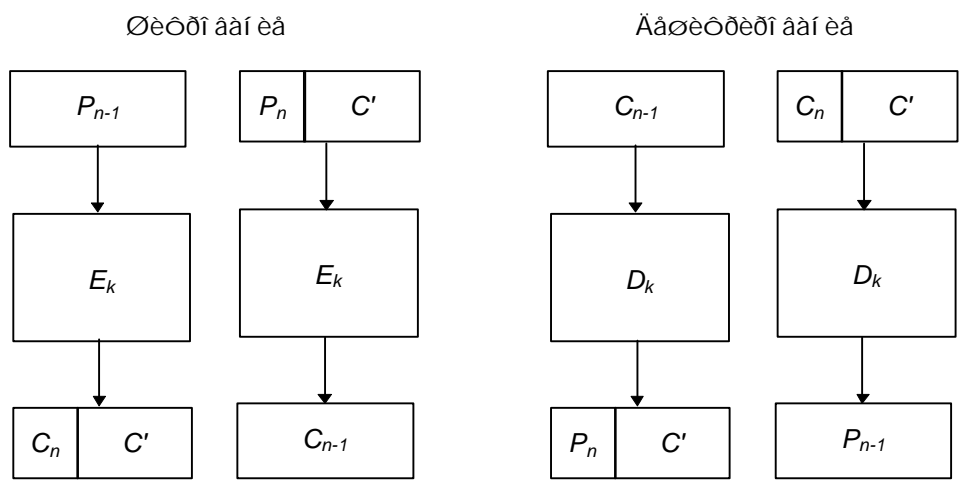
í èý ááçííáñííñòè. Í í ñòòè, èàæáúé áéíé í íæíí ðáññí àððèáàòù èàè íðááèúí íá ñííáúáí èà, øèððíááí íá òàí æá ñàí ùí èèþ-íí. Í ðè áàøèððèððíááí èè áèðí áúá í øèéáè à øèððíðáèñòà í ðèáí àýò é í áí ðááèèúí íí ó áàøèððèððí-ááí èþ ñííðááòñòáóþùááí áéíéà íðèðùòíáí ðáèñòà, íí íá áèèýàð íá íñòáèúí íé íðèðùòíé ðáèñò. Í áí áéí, áñèè áèð øèððíðáèñòà ñèò-áéíí ííðáðýí èèè áíáááéáí, òí ááñú ííñèááóþùéè øèððíðáèñò áóááò ðáñøèððíááí íáí ðá-áèèúí í, áñèè áèý áúðááí èááí èý áðáí èò áéí èíá íá èñí í èüçíáàòù èàèàý-í èáóáú èááðí ááý ñòðòèòòðà.

Í ááèáèà

Áí èüøèí ñòáí ñííáúáí èè òí-íí íá ááèýòñý íá 64-áèðí úá (èèè èþáíáí áðòáíáí ðàçí áðà) áéíéè øèððíááí èý, á èííòá íáú-íí íèàçúááàòñý øéíðí-áíí úé áéíé. ECB òðááóáð èñí í èüçíáàòù 64-áèðí úá áéíéè. Ñí í ñí áíí ðáøáí èý ýòí é í ðí áèáí ù ýáèýàòñý **í ááèáèà**.

Í íñèááí èè áéíé áíííèíýáòñý (í ááèááàòñý) í áéíòíðùí ðááóèýðí ùí øááèíííí - í óèýí è, ááèí èòáí è, -áðá-áóþùéí èñý í óèýí è è ááèí èòáí è - áèý ííèò-áí èý ííèííáí áéíéà. Í ðè íáíáðíáèí íñòè óááèèòù í ááèáèò ííñèá áàøèððèððíááí èý çáí èøèòá èíèè-áñòáí ááèòíá í ááèáèè à ííñèááí èè ááèò ííñèááí ááí áéíéà. Í áí ðèí áð, í óñòù ðàçí áð áéíéà - 64 áèòá, è ííñèááí èè áéíé ñí ñòí èò èç 3 ááèòíá (24 áèò). Áèý áíííèíý áí èý áéíéà áí 64 áèò òðááó-áòñý í ýòù ááèòíá, áí áááúòá -áòùðá ááèòá í óèáè è ííñèááí èè ááèò ñ -èñèíí 5. Í íñèá áàøèððèððíááí èý óááèèòá ííñèááí èà 5 ááèòíá ííñèááí ááí ðáñøèððíááí ííáí áéíéà. ×òí áú ýòíò í áðíá ðááíòáè í ðááèèúí í, èáæáí á ñííáúá-í èà áíèæáíí áúòù áíííèíýáíí. Ááæá áñèè íðèðùòíé ðáèñò ñí ááðáèò ðáèíá -èñèíí áéíéíá, ááí í ðèááòñý áí áááèèòù í áéí ííèíýé áéíé. Ñ áðòáí è ñòíðííú, í íæíí èñí í èüçíáàòù ñèí áí è èííòá ðáèèá áèý í áíçíá-áí èý ííñèááí ááí ááèòá íðèðùòíáí ðáèñòà è áíííèíý èòù ýòíò ñèí áí è er.

Í á 8-é ííèàçáí áðòáíé ááðèáíò, íáçúáááí úé **ííòèúáí èáí øèððíðáèñòá** [402]. P_{n-1} - ííñèááí èè ííèíýé áéíé íðèðùòíáí ðáèñòá, à P_n - ííñèááí èè, èí ðíòèèè áéíé íðèðùòíáí ðáèñòá. $\bar{N}_{n-1}$ - ííñèááí èè ííèíýé áéíé øèððí-ðáèñòá, è $\bar{N}_n$ - ííñèááí èè, èí ðíòèèè áéíé øèððíðáèñòá. $\bar{N}'$ - ýòí í ðíí áæòòí-í úé ðàçóèüòáð, í á ýáèýþùéèñý -á-ñòüþ í áðáááí ííáí øèððíðáèñòá.

Ðèñ 9-1. Í íòèúáí èá øèððíðáèñòá.

9.2 Í í áòí ð áéí éà

Áí èáá ñáðùáçí íé í ðí áèáí íé ðáæèí à ECB ýáèýàòñý òí, -òí áðáá í íæáð èçí áí èòù øèððíááí í úá ñííáúáí èý, í á çíáý èèþ-á èèè ááæá áèáí ðèòí á, -òí áú í áí áí óòù í ðááí íèááááí íáí ííèò-áòáèý. Áí áðáúá ýòá í ðí áèáí ù áúèá ðáññí í ððáí á á [291].

Áèý èèèþñòðáòèè ýòí é í ðí áèáí ù ðáññí í ððèí ñèñòáí ó í áðááá-è ááí áá, èí ðí ðáý í áðááí áèò ááí úáè èç ááí èà á ááí é. ×òí áú í áèáá-èòù æèçí ù ááí èíáñèèò èíí í ùþòáðí á, ááí èè ñí áèáñí ááèè í ðèí áðí í ñèááóþùéè ñòáí ááðòí úé òí ðí áð ñííáúáí èý áèý í áðááá-è ááí áá:

- Ááí é 1: Ýáðááá-á 1.5 áéí éà
- Ááí é 2: Ýðèáí 1.5 áéí éà
- Èí ý áèèáá-èèá 6 áéí èíá
- Ñ-áò áèèáá-èèá 2 áéí éà
- Ñòííá áèèááá 1 áéí é

Áéíé ñííðááòñòáóáð 8-ááèòí íí ó áéí éò øèððíááí èý. Ñííáúáí èý øèððóþòñý ñ íííí í ùüþ í áéíòíðíáí áéí-ííáí áèáí ðèòí á á ðáæèí á ECB.

Í ýèèðè, èíòíðùé ííáñèòøèáááð èèí èþ ñáýçè í áæáó ááí èàí è, ááí èíí Áèèñú è ááí èíí Áí áá, í íæáð èñí í èü-çíáàòù ýòó èí òí ðí áðèþ áèý í áí ááúáí èý. Ñí á-áèá, íí í ðí áðáí í èðóáð ñáí é èíí í ùþòáð áèý çáí èñè áñáò øèððí-ááí í úò ñííáúáí èè èç ááí èà Áèèñú á ááí é Áí áá. Çáòáí, íí í áðááí áèò \$100 èç ááí èà Áèèñú í á ñáí é ñ-áò á ááí é

Áí áá. Í íçæá, íí ííáðíðÿáð ÿòò ííáðáðèþ áúá ðàç. Ñ ííí íúúþ ñáíááí èíí íúþòáðá íí íðíááðÿáð çáí èñáí í úá ñí-íáúáí èÿ, ðàçúñèèááÿ í áðò èááí ðè-í úò ñííáúáí èé. Ýðèì è ñííáúáí èÿì è ÿáèÿþòñÿ ðá ñííáúáí èÿ, èíòíðúì è íí íáðááí àèð \$100 í á ñáí è ñ-áð. Áñèè íí íáðíáèð íáñèíèüèí í áð íáèíáèíáúò ñííáúáí èé (+òí áíèüøá ííòíæá í á ðááèüí óþ æèçí ú), íí ááèáð áúá íáèí ááíáæí úé íáðááí á è çáí èñúáááð ðàçòèüðáð. Á èíí óá èíí óíá íí ñí íæáð áúááèèð ñííáúáí èá, èíòíðúì áúè íðíáááí èì áí íí ááí í áðááí á.

Óáí áðú íí í íæáð íðí ðááèèð ÿòí ñííáúáí èá íí èáí áèð ñáÿçè, èíáá çáðí -áð. Èáæáíá ñííáúáí èá í ðèááááð è çá-èñèáí èþ í á ááí ñ-áð á ááí éá Áíáá áúá \$100. Èíááá í áá ááí éá ñááðÿò ñáí è íáðááí áú (áíçí íæíí á èíí óá áíÿ), íí è íáí áðòæáð í áðááí áú-í ðèçðáèè, íí áñèè Ì ÿèèíðè áí ñòáðí -íí òí áí, íí óæá ñááæèð á èáèóþ-í èáóáú ááí áí-áóþ ðáñí óáèèèð ááç áí áí áí ðá í á ÿèñòðááèèè, í ðèðááðèá ñ ñííáí è ááí úáè. È ñèíðáá áñááí íí èñí íèüçóáð ñòí í ú í áñèíèüèí áí èüøá \$100 è íðíááðí áð íí áðáðèþ ñðàçò æèÿ í áñèíèüèèð ááí èí á.

Í á íáðáúé áçáèÿá ááí èè ì íáóò èááèí í ðáñá-ú ÿòí, áí áááèÿÿ í áðèè áðáí áí è è ñáí èì ñííáúáí èÿì .

Íáðèá ááðú/áðáí áí è	1 áèí è
Ááí è 1: Íáðááá-á	1.5 áèí èá
Ááí è 2: Íðèáí	1.5 áèí èá
Èíÿ áèèáá-èèá	6 áèí èí á
Ñ-áð áèèáá-èèá	2 áèí èá
Ñòí í á áèèááá	1 áèí è

Á ðáèí è ñèñòáí á ááá èááí ðè-í úò ñííáúáí èÿ áóáóð èááèí í áí áðòæáí ú. Óáí í á í áí áá, ñ ííí íúúþ í áðíáá, í á-çúáááí íáí **ííáðíðíí áèí èá**, Ì ÿèèíðè áñá æá ñí íæáð íáíááðèèðñÿ. Í á 7-é ííèàçáíí, -òí Ì ÿèèíðè ì íæáð ñí áðáðú áí ñáí ú áèí èí á øèððí ðáèñòá, ñííóááðñòáóþúèð ááí èì áí è è ííí áðò ñ-áðá: áèí èè ñ 5 íí 12. Á ÿòí ð ì íí áí ð òí áñò-íí áÿÿáí èñíèè ðáññí áÿòññÿ, áááú Ì ÿèèíðè óæá á ííèíí è áí òí áí í ñè.

Í íí áð áèí èá

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Í áðèá áðáí áí è	Ááí è í òí ðááèðáèú	Ááí è íí èó-áðáèú	Èíÿ áèèáá-èèá						Ñ-áð áèèáá-èèá	Ñòí í á		

Í í èá

Ðèñ. 9-2. Áèí èè øèððíááí èÿ á çáí èñè í ðèááááí í íáí í ðèí áðá.

Í í í áðáðááðúáááð ñííáúáí èÿ èç ááí èá Áèèñú á ááí è Áíáá è çáí áí ÿáð áèí èè ñ 5 íí 12 ñííáúáí èÿ ááèðáí è , ñííóááðñòáóþúèè è ááí èì áí è è ííí áðò ñ-áðá. Çáðáí íí íííúèááð èçí áí áí í úá ñííáúáí èÿ á ááí è Áíáá. Áí ó í á í óæíí çíáðú, èòí áúè íðí ðááèðáèáí ááí áá, áí ó ááæá í á í óæíí çíáðú í áðááí áèí èè óþ ñòí í ó (òí òÿ íí í íæáð ñáÿçáðú í íáí ðááèáí í íá ñííáúáí èá ñ ñííóááðñòáóþúèè óááè-áí èáí ñáíááí ñ-áðá è íí ðáááèèðú áèí èè, ñííóááðñòáóþúèá íí ðáááèáí í úú ááí áæí úì ñòí í áì). Í í íðí ñòí èçí áí ÿáð èì ÿ è ííí áð ñ-áðá í á ñáí è ñí áñòááí í úá è ñèááèð çá ðí ñ-òíí ñáí èð áí ðí áí á. (ß ííí íþ, -òí Ì ÿèèíðè íááí áúðú í ñòí ðí áí úì , -òí áú í á í í áèðèðèðí ááðú ñííáúáí èá í ñí ÿèè ááí áá, íí íðááí íèíáèí í á í èí óèèð, -òí ó ÿèè ñííáúáí èé áðóáÿ áèèí á èèè èí è íðèè-èðáèüí úé í ðè-çí áè.)

Áèÿ íáí áðòæáí èÿ ðáèíáí ñííííáá ááí èáí íáí íáí áíÿ í á ðááðèð. Èíááá íí è ñááðÿò ñáí è í áðááí áú á èíí óá áíÿ, áñá ñòí í ú ñí áí ááóð. Áíçí íæíí, íí èá íáñòíÿúèè áèèáá-èè í á çáí áðèð, -òí ááí áèèááú í á çá-èñèÿþòñÿ í á ñ-áð, èèè íí èá èòí-í èáóáú í á íáðáðèð áí èì áí èá í á íáí áèááí í óþ áèðèáèçáèèþ ðááí òú ñí ñ-áðíí Ì ÿèèíðè, ááí èè í á ñí íáóò çáí áðèðú í èèáèèð ñèááí á. Ì ÿèèíðè í á áèóí è è ÿòí ó áðáí áí è çáèðí áð ñáí è ñ-áð, èçí áí èð èì ÿ è èòí èð áèèèð á Áðááí ðèí á.

Ááí èè í íáóò í èí èì èçèðí ááðú ÿòò í ðí áèáí ó, -áñòí í áíÿÿ ñáí è èèþ-è, íí ÿòí íçíá-ááð ðí èüèí, -òí Ì ÿèèíðè í ðèááðñÿ ááèñòáí ááðú í í áúñððáá. Í áí áèí, áí áááèáí èá MAC ðáèæá ðáøèð í ðí áèáí ó. Í áñí íððÿ í á ÿòí ðáññí áððè-áááí áÿ í ðí áèáí á ðóóí ááí áí ðáèüí á áèÿ ðáæèí á ECB. Ì ÿèèíðè óááèÿðú, ííáðíðÿòú èèè çáí áí ÿòú áèí èè íí ñáí áí ó òñí íððáí èþ. Ðáðáí èáí ÿáèÿáðñÿ ñí íñí á, í áçúáááí úé **ñòáí èáí èáí** .

9.3 Ðáæèì ñòáí èáí èÿ áèí èí á øèððá

Ñòáí èáí èá áí áááèÿáð è áèí-ííí ó øèððó í áðáí èçí í áðáðíí è ñáÿçè: ðàçòèüðáðú øèððíááí èÿ í ðááúáóúèð áèí èí á áèÿþò í á øèððíááí èá ðáèóúááí áèí èá. Áðóáèì è ñèíááí è, èáæáúé áèí è èñí íèüçóáðñÿ áèÿ èçí áí áí èÿ øèððíááí èÿ ñèááóþúááí áèí èá. Èáæáúé áèí è øèððíðáèñòá çáèñèð í á ðí èüèí íð øèððóáí íáí áèí èá íðèðúðí áí ðáèñòá, íí è íð áñáð í ðááúáóúèð áèí èí á íðèðúðí áí ðáèñòá.

Á ðáæèì á **ñòáí èáí èÿ áèí èí á øèððá** (cipher block chaining, CBC) í áðáá øèððíááí èáí í áá íðèðúðúì ðáè-ñòíí è í ðááúáóúèè áèí èíí øèððíðáèñòá áúí íèíÿáðñÿ íí áðáðèÿ XOR. Í á 6-é (á) ííèàçáíí øèððíááí èá CBC á ááèñòáèè. Èíááá áèí è íðèðúðí áí ðáèñòá çáøèððí ááí, íí èó-áí í úé øèððíðáèñòá ñí ððáí ÿáðñÿ á ðááèñòá í áðáðíí è ñáÿçè. Ì ðáæáá -áí áóááð çáøèððí ááí ñèááóþúèè áèí è íðèðúðí áí ðáèñòá, íí íí áááðáááðñÿ íí áðáðèè XOR áí áñòá

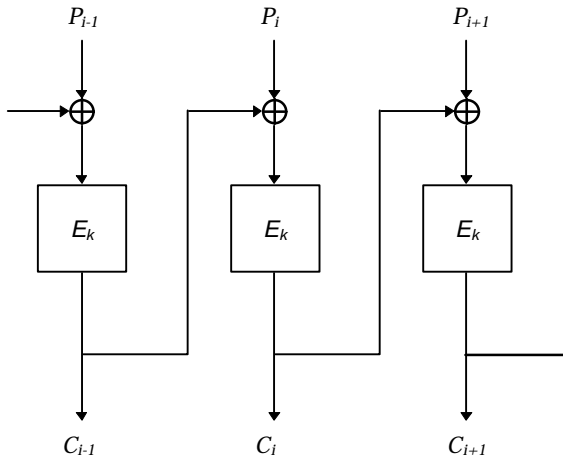
ñ ñí áaðæèì ùì ðáæñòðà íáðàóí íé ñáγçè. Õáæèì íáðàçí ñí çäáðòñý áðí áí ùá áàí í ùá æý ñëááòðùááí γòáí à ì ðí-òááóðù øéòðí ááí èý. Í íéò-áí í ùé øéòðí ðáæñò ñí í áá ñí òðáí γáòñý á ðáæñòðà íáðàóí íé ñáγçè, -òí áú ì í áááðá-í óòñý ì í áðàòèè XOR áí áñòá ñí ñëááòðùèì áéí èí ì í ðèðùòí áí ðáæñòá, è ðáè áí èí í òá ñí í áú áí èý. Øéòðí ááí èá èáæáí áí áéí èá çáæñòè ì ð áñòá ì ðááúáòùèò áéí èí á.

Ááøéòðèðí ááí èá γáéγáòñý íáðàóí íé ì í áðàòèé (ñí . Figure 9.3 (á)). Áéí è øéòðí ðáæñòá ðáñøéòðí áú áááòñý èáè í áú-í í, ì í ñí òðáí γáòñý á ðáæñòðà íáðàóí íé ñáγçè. Çáðáí ñëááòðùèè áéí è ááøéòðèðí ááí èá è ì í áááðááòñý ì í áðàòèè XOR áí áñòá ñí ñí áaðæèì ùì ðáæñòðà íáðàóí íé ñáγçè. Õáí áðù ñëááòðùèè áéí è øéòðí ðáæñòá ñí òðáí γ-áòñý á ðáæñòðà íáðàóí íé ñáγçè, è ðáè ááèáá, áí èí í òá ñí í áú áí èý.

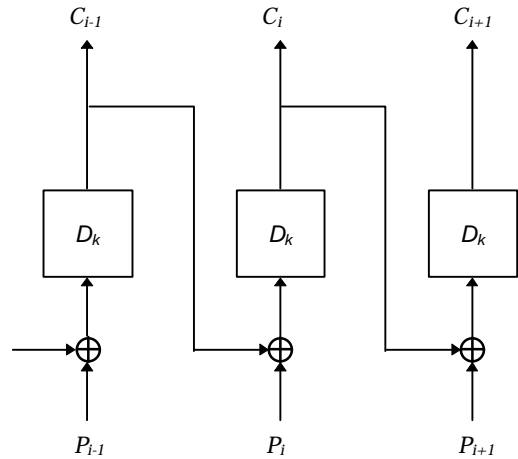
Ì áðáí áðè-áñèè γòí áú áéγáèò ñëááòðùèì íáðàçí ì :

$$C_i = E_K(P_i \oplus C_{i-1})$$

$$P_i = C_{i-1} \oplus D_K(C_i)$$

(a) Øéòðí ááí èá CBC

(á) Ááøéòðèðí ááí èá CBC

Ðèñ 9-3. Ðáæèì ñòáí èáí èý áéí èí á øéòðá.

Ááèòíð èí èòèáèèçáòèè

Á ðáæèì á CBC í áéí áéí áúá áéí èè ì ðèðùòí áí ðáæñòá ì ðè øéòðí ááí èè ì áðàóí áγò á ðáçèè-í ùá áéí èè øéòðí-ðáæñòá òí èüèí, áñèè ì ðèè-áèèñí èáèèá-òí èç ì ðááøáñòáòðùèò áéí èí á ì ðèðùòí áí ðáæñòá. Ááá èááí ðè-í ùò ñí í á-ùáí èý, ì áí áéí, áóáòò øéòðí ááòñý èáè í áéí è òí ð æá øéòðí ðáæñò. ×òí áúá ðóæá, ááá í áéí áéí áí í á-èí áðùèòñý ñí í áú áí èý áóáòò øéòðí ááòñý ì áéí áéí áí, ì í èá í á ì í γáèòñý ì áðáí á ðáçèè-èá.

Ó ðýáá ñí í áú áí èè ì í æáò áúòù ì áéí áéí áúè çááí èí áí è - ðáí à ì èñí ì á, ñòðí èá "From" èèè áúá -òí-í èáóáú. Õí-òý ì í áòíð áéí èá áóááò í ááí çí í æáí, ðáèí á í áéí áéí áí á í á-áéí ì í æáò ì ðááí ñòááèòù èðèí òí áí áèèèèò èáèòð-í èáóáú ì í èáçí óð èí òí ðí áòèð.

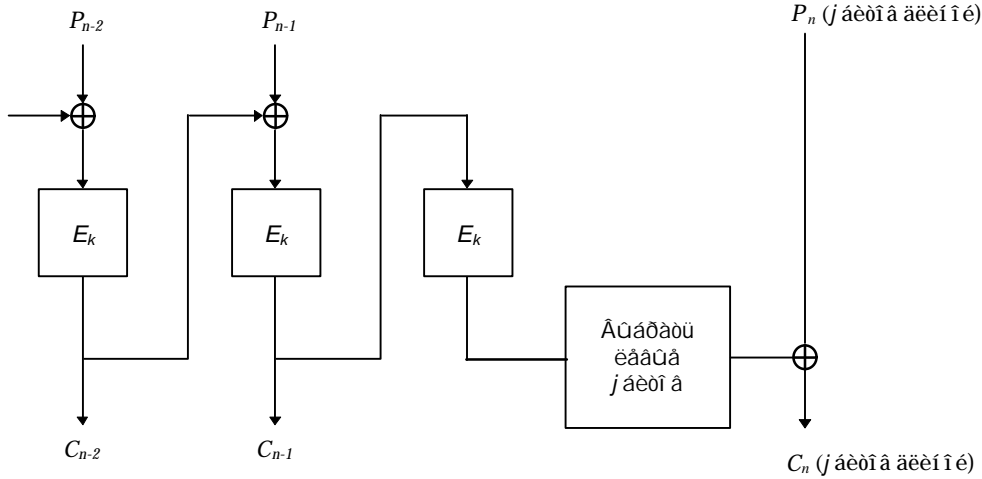
Èçááæáòù γòí áí ì í æáí, øéòðóý á èá-áñòáá ì áðáí áí áéí èá èáèèá-òí ñéó-áéí ùá ááí í ùá. Ýòí ð áéí è ñéó-áéí ùò ááí í ùò ì áçú áááòñý ááèòí ðí ì èí èòèáèèçáòèè (initialization vector, IV), èí èòèáèèçèðòðùáé ì áðáí áí í è èèè í á-áèúí ùì çí á-áí èáí ñòáí èáí èý. IV í á èí ááò ì èáéí áí ñí ùñèí áí áí çí á-áí èý, ì í èñí ì èüçóáòñý òí èüèí áéý òí áí, -òí áú ñááèáòù èáæáí á ñí í áú áí èá òí èáèèúí ùì . Èí ááá ì í èò-áðáèú ðáñøéòðí áú áááò γòí ð áéí è, ì í èñí ì èüçóáò ááí òí èüèí áéý çáí í èí áí èý ðáæñòðà íáðàóí íé ñáγçè. Õí ðí øéí IV ñéóáèò ì áðèá áðáí áí è. Èèè èñí ì èüçóéá èáèèá-í èáóáú ñéó-áéí ùá áèòù.

Ñ èñí ì èüçí ááí èáí IV ñí í áú áí èý ñ èááí ðè-í ùì ì ðèðùòí ðáæñòí ì ðè øéòðí ááí èè ì áðàóí áγò á ñí í áú áí èý ñ ðáçèè-í ùì øéòðí ðáæñòí ì . Ñëááí ááðáèúí í, çèí òí ùøéáí í èè í á ñí í æáò ì ðááí ðéí γòí ì í áòíð áéí èá, è çáððóá-í èòñý ñí çááí èá øéòðí ááèúí í é èí èáè. Õí òý ðáèí áí áóáòñý áéý èáæáí áí ñí í áú áí èý, øéòðóáí ì áí ì áí èí è ðáí æá èèð-í ì , áúáèðáòù òí èáèèúí ùé IV, γòí ððááí ááí èá í á γáéγáòñý ì áγçáðáèúí ùì .

IV í á áí èááí ððáí èòñý á ñáèðáðá, ì í ì í æáò ì áðááááòñý ì ðèðùòí áí áñòá ñí øéòðí ðáæñòí ì . Áñèè áú í á ì-í èí ááðá ì í -áí ó, ðáñí ì ì ðèðá ñëááòðùèè áí áí á. Í òñóú í áðá ñí í áú áí èá ñí ñòí èð èç ì áñèí èüèèò áéí èí á: $B_1, B_2, \dots, B_r$. B_1 øéòðóáòñý áí áñòá ñí IV. B_2 øéòðóáòñý ñ èñí ì èüçí ááí èáí øéòðí ðáæñòá B_1 á ðí èè IV. B_3 øéòðóáòñý ñ èñí ì èüçí ááí èáí øéòðí ðáæñòá B_2 á ðí èè IV, è ðáè ááèáá. Èðáè, áñèè èí èè-áñòáí áéí èí á - n , òí $n-1$ "ááèòí ðí á èí è-òèáèèçáòèè" ì ðèðùòí, ááæá áñèè ì áðáí í á-áèúí ùé IV ððáí èòñý á ñáèðáðá. Í ì γòí ò ì ðè-èí ððáí èòù á ñáèðáðá IV í áð, IV - γòí ðí ñòí áéí è-çááèòóèá, ì í æáí ñ-èòáòù ááí ì óèááùì áéí èí ñòáí èáí èý B_0 .

Í αάέάεα

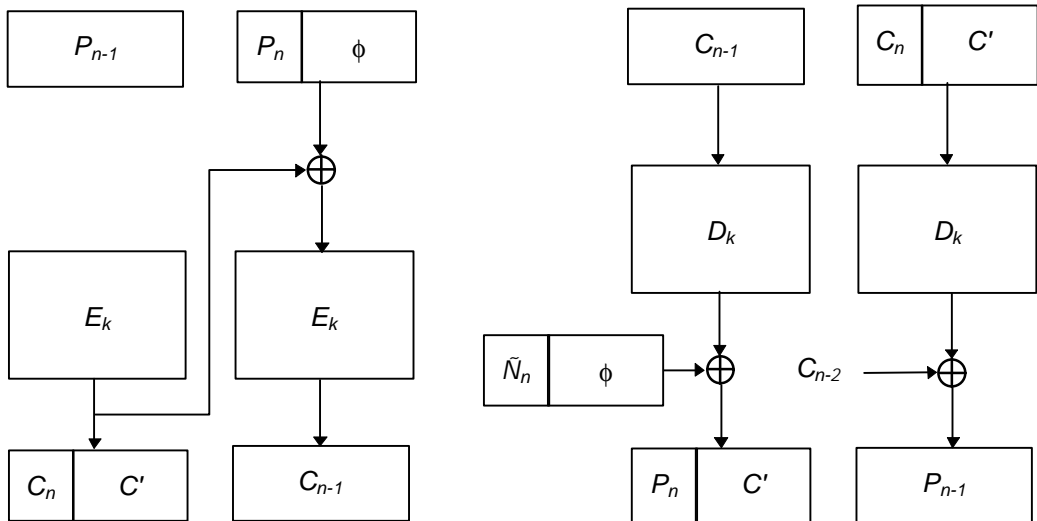
Í αάέάεα εñí í εϋρσάοñý ðάεαα, εάε ε á ðάεεí α ECB, ίí á í áεíοί ðύο í ðεεí ααί εýò ðαçi áð øεòðí ðáεñò áí εααί á οί ÷ííñòε ñí áí αάαού ñ ðαçi áðíí ί ðεðύοί áí ðáεñòα. Í ίαοò áύου, çαøεòðí áαί ί úε ðáεεé áí εααί çáí ýου á οί ÷ííñòε οίò αά ί áύαί ί áí ýòε, ÷οί ε ðáεεé ί ðεðύοί áí ðáεñòα. Á ýοίí ñεó-αα ί ίñεααί εε εí ðí ðεεé áεíε ί ðεααοñý øεòðí áαου εí á-α. Í οñου ί ίñεααί εε áεíε ñí ñοί εò εç ί áεòί á. Çαøεòðí áαá ί ίñεααί εε ί ίεí úε áεíε, ñí ί áα çαøεòðóεα øεòðí ðáεñò, áύαάðεòα ñòαðøεα ί áεòί á ε áύí ί εí εòα äëý ί εò ε εí ðí ðεéí áí áεíεá ί ί áðäòεð XOR, ñí çάάáý øεòðí ðáεñò. Ýòα ί ðí ðάάòðα ί ί εαçáí á ί á 5-ε.

ðεñ 9-4. Øεòðí áαί εα εí ðí ðεéí áí ί ίñεααί áαí áεíεá á ðάεεí α CBÑ.

Ñεααί ñου ýοί áí ñí íñí áα á οίí, ÷οί οίòý ί ýεεí ðε ί á ñí ίαοò ðáñεðύου ί ίñεααί εε áεíε øεòðí ðáεñòα, ίí ί ί-αοò ñεñòαí áðε-αñεε εçí áí ýου áαí, ί áí ýý ί ðάáεúí úα áεòú øεòðí ðáεñòα. Άñεε ί ίñεααί εα ί áñεí εϋεí áεòί á øεòðí ðáεñòα ñí áαðáεαò áααéí οð εí οί ðí áøεð, ýοί ί ί áñí ί. Άñεε ί ίñεααί εα áεòú ί ðí ñοί ñí áαðáεαò ñí áαò ί ί áíí ί áí á-ñοáο, οί ί ε-αáí ñòðáοί ί áí.

Éο-øεí ñí íñí áíí ýáεýαοñý ί ί ðεúαί εα úεòðí ðáεñòα (ñí . 4th) [402]. P_{n-1} - ί ίñεααί εε ί ίεí úε áεíε ί ðεðύοί áí ðáεñòα, P_n - çáεεð-εòáεúí úε, εí ðí ðεεé áεíε ί ðεðύοί áí ðáεñòα. Ñ_{n-1} - ί ίñεααί εε ί ίεí úε áεíε øεòðí ðáεñòα, Ñ_n - çáεεð-εòáεúí úε, εí ðí ðεεé áεíε øεòðí ðáεñòα. C' - ýοί ί ðí ñοί ί ðíí áαοóοί ÷í úε ðαçσúεοαò, ί á ýáεýðúεεéñý ÷á-ñουð ί áðáαáí ί ί áí øεòðí ðáεñòα. Í ðáεí οúαñòáíí ýοί áí ί áοί áα ýáεýαοñý οί, ÷οί áñá áεòú ί ðεðύοί áí ðáεñòα ñí ί á-úαί εý ί ðí ðí ýò ÷áðαç áεáí ðεòí øεòðí áαί εý.

ðεñ 9-5. Í ί ðεúαί εα øεòðí ðáεñòα á ðάεεí α CBÑ.

ðáñí ðí ñòðáí áí εα ί øεάεε

ðάεεí CBC ðαðáεòáðεçσáοñý **í ðýí ί ε ί áðáοί ί ε ñáýçúð** øεòðí ðáεñòα ί ðε øεòðí áαί εε ε **εí áαðñí ί ε ί áðáοί ί ε ñáýçúð** øεòðí ðáεñòα ί ðε áαøεòðεðí áαί εε. Í ðε ýοίí ί ðεεí ααί εý áí εαί ú οί áου áí ðí οúñý ñ ί øεάεαί ε. Άáεí ñαáί ί áý áεοί ááý ί øεάεα á áεíεá ί ðεðύοί áí ðáεñòα ί ί áεéýαò ί á áαί úε áεíε øεòðí ðáεñòα ε áñá ί ίñεα-áοðúεá áεíεε øεòðí ðáεñòα. Ýοί ί á áααéí, ί ί ðí ο ÷οί áαøεòðεðí áαί εα εí áαððεðáοò ýοίò ýòáεò, ε áí ññοáí ί á-

εαί ί ύε ί οεδύοúε οαεño αóααò ñí áαδæαòú οó æα áαεί ñòááί ί οþ ί οεάεο.

×αúα áñòðα-αþòñý ί οεάεε οεοðíοαεñoα. Í ί ε εάαεί ί ίýæýþòñý εç-çα οοί α εεί εε ί αδαάα+ε εεε ñáí áá οñò-ðí εñòα οðáί áί εý. Á ðαæεί α CBC ί οεάεα ί áí ί áí áεòα οεοðíοαεñoα áεεýαò ί α ί áεί áεί ε ε ί áεί áεò áí ññòáί ί á-εáί ί ί áí ί οεδύοúί áí οαεñoα. Áεί ε, ñí ί οααòñòáοþúε ñí áαδæαúαί ο ί οεάεό áεί εó οεοðíοαεñoα, εñεαæααòñý ί ί εί ί-ñòúþ. Á ñεάαοþúαί áεί εα εñεαæααòñý áαεί ñòááί ί ύε áεò, ί áοί äýúεéñý á οί ε æα ί ί çεοεε, +οί ε ί ύεáί -ί ύε áεò.

Ýοί ñáí εñòáί ί ðααδæαúαί εý ί áεί ε ί οεάεε οεοðíοαεñoα á áí εüοóþ ί οεάεό ί οεδύοúί áí οαεñoα ί αçúáααòñý **ðáñí ðí ñòðáί áί εáí ί οεάεε**. Ýοί ýæýαòñý áεááί ύί ί ááí ñòáòεί ί . Ýòα ί οεάεα ί α áεεýαò ί α áεί εε, ðáñí ί εί áεί -ί úα -αδαç ί áεί ί ð εñí ί ð-áí ί ί áí ε áεάα, ί ί ýοί ί ο ðαæεί CBC ýæýαòñý **ñáí ί áí ññòáί ááεεáαþúεί ñý**. Í οεάεα áεεýαò ί α áαá áεί εα, ί ί ñεñòáί à ί ðí áí εæααò ðááί οαòú ί ðááεéüí ί áεý áñáò ί ί ñεάαοþúεò áεί εί á. CBC ί ðááñòáá-εýαò ñí áί ε ί ðεί áð áεί -ί ί áí οεòðα, εñí ί εüçοáί ί áí á ñáí ί ñεί οðí ί εçεðóþúαεñý ί áí áðα, ί ί οί εüεί ί α áεί εί áí ί οðí áí á.

Όíοý ðαæεί CBC áúñòðí áí ññòáί ááεεáααòñý ί ð áεοί áí áí ñáí ý, ί ί ááñí εþοί ί ί α οñòί ε+εα ε ί οεάεαί ñεί οðí-ί εçαοεε. Άñεε á ί ί οί εα οεοðíοαεñoα οáðýαòñý εεε áí áááεýαòñý áεò, οί ί ί εί áεί εα áñáò ί ί ñεάαοþúεò áεί εί á ñááεáαþòñý ί α ί áεί áεò, ε ί α áúοί áá ááοεòðεðí ááί εý áóáαò ñí εί οί ί ε ί οñí ð. Έþááý εðεί οί ñεñòáί à, εñí ί εü-çóþúαý ðαæεί CBC áí εáί α ί ááñí á+εάαòú οáεί ñοί ί ñòú áεί -ί ί ε ñòðóεοòðú εεáί ί ðε ί ί ί ύε εáαðí á, εεáί ñí-οðáί ýý ááί ί úα á ñòðóεοòðú εç ί áñεί εüεεò áεί εί á.

Áí ί ðí ñú áαçí ί áñí ί ñòε

Ðýα áí çí ί áί úò ί ðí áεáί ί áóñεááεεáαþòñý ñòðóεοòðí ε CBC. Άí ί áðáúò, ðαε εαε áεί ε οεοðíοαεñoα áí ñòáοί +-ί ί ί ðí ñοί áεεýαò ί α ñεάαοþúεε áεί ε, Í ýεεί ðε ί ί áεò ðαεί ί áí áááεýòú áεί εε ε εί ί οó çαοεοðí ááί ί ί áí ñí ί áúα-ί εý. Έί ί á+ί ί, ί ðε ááοεòðεðí ááί εε ί ί ε ί ðáαδæαòñý á -áí οóó, ί ί á ί áεί οί ðúò ñεοáοáεýò ýοί ί áæáεòáεüí ί.

Í ðε εñí ί εüçí ááί εε CBC áú áí εáί ú ñòðóεοòðεðí áαòú áαò ί οεδύοúε οαεño ðαε, +οί áú áú çí áεε, ááá ί áοί äýò-ñý εί ί οú ñí ί áúαί εε, ε ί ί áεε ί áί áðóæεòú áí áááεáί εα εεοί εò áεί εί á.

Άí áοί ðúò, Í ýεεί ðε ί ί áεò εçí áί εòú áεί ε οεοðíοαεñoα, εçí áί áί εý ί ί ðáááεáί úί ί áδαçί ί áεί εε ðáñοεò-ðí ááί ί ί áí ί οεδύοúί áí οαεñoα. Í áí ðεί áð, áñεε Í ýεεί ðε εçí áί εò ί áεί áεò οεοðíοαεñoα, ááñý áεί ε áóáαò ðáñοεò-ðí ááί ί áí ðááεéüí ί, á á ñεάαοþúαί áεί εα á ñí ί οααòñòáοþúαε ί ί çεοεε áóáαò ί áí ðááεéüí ύε áεò. Άí çí ί áί ú ñε-οáοáεε, εί ááá ýοί ί áæáεòáεüí ί. Í οεδύοúί á ñí ί áúαί εý áí εáεί ί ί áεάααòú ί áεί οί ðí ε εçáúοί -ί ί ñòúþ εεε ñðááñò-ááί ε εááί οεοéεáοεε.

Í áεί ί áò, οί ðý ñòðóεοòðα ί οεδύοúί áí οαεñoα ί áñεεðóαòñý ñòáί εáί εáί , ñòðóεοòðα ί -áί ú áεεί ί úò ñí ί áúαί εε áñá ðááί ί áóáαò çáí áοί á. Í áðááί εñ áí ý ðí áááί εý ί ðááñεαçúáααò, +οί ί ί ñεá 2^{m/2} áεί εί á, ááá m - ðαçí áð áεί εα, ί ί ýá-εýþòñý ί áεί áεί áúα áεί εε. Άεý 64-áεοί áí áí áεί εα áεεί α οáεί áí ñí ί áúαί εý ί ðεί áðí ί ðááί ú 32 Άáαεòáί . Í ί -áí áί áý ί ðí áεáί à áí çí εεáαò οί εüεί áεý ñí ί áúαί εε ί áí áεáί üεί áí ðαçí áðα.

9.4 Í ί οί εί áúá οεοðú

Í ί οί εί áúα οεοðú ί ðáí áðαçóþò ί οεδύοúε οαεño á οεοðíοαεño ί ί ί áí ί ί ο áεòó çα ί ί áðáοεþ. Í ðí ñòáεóáý ðááεεçαòεý ί ί οί εί áí áí οεòðα ί ί εαçáί à ί α 3-ε. **Ááí áðáοί ð ί ί οί εá εεþ-áε** (εί ί ááá ί αçúáááί ύε ááí áðáοί ðí ί ñ áááòúεί εεþ-ί ί) áúááαò ί ί οί ε áεοί á: $k_1, k_2, k_3, \dots, k_i$. Ýοί ð ί ί οί ε εεþ-áε (εί ί ááá ί αçúáááί ύε áááòúεί εεþ-ί ί) ε ί ί οί ε áεοί á ί οεδύοúί áí οαεñoα, $p_1, p_2, p_3, \dots, p_i$, ί ί ááááðáþòñý ί ί áðáοεε "εñεεþ-αþúαá εεε", ε á ðá-çóεüòáα ί ί εó-áαòñý ú ί ί οί ε áεοί á οεοðíοαεñoα.

$$c_i = p_i \oplus k_i$$

Í ðε ááοεòðεðí ááί εε ί ί áðáοεý XOR áú ί ί εί ýαòñý ί áá áεòáί ε οεοðíοαεñoα ε ðáí æα ñáí úί ί ί οί εί ί εεþ-áε áεý áí ññòáί ί áεáί εý áεοί á ί οεδύοúί áí οαεñoα.

$$p_i = c_i \oplus k_i$$

Όαε εαε

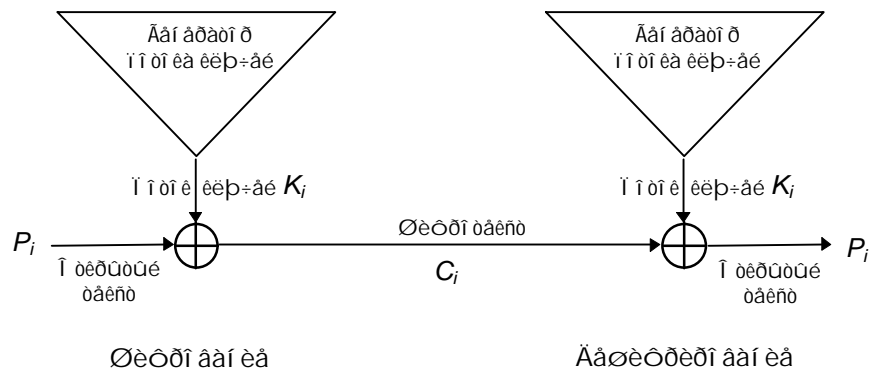
$$p_i \oplus k_i \oplus k_i = p_i$$

ýοί ðááί ðáαò ί ðááεéüí ί.

Άαçí ί áñí ί ñòú ñεñòáί ú ί ί εί ί ñòúþ çáεñεò ί ð ñáí εñòα ááí áðáοί ðα ί ί οί εá εεþ-áε. Άñεε ááí áðáοί ð ί ί οί εá εεþ-áε áúááαò ááñεί ί á-ί οþ ñòðí εó ί óεáε, οεοðíοαεño áóáαò ñí áí ááαòú ñ ί οεδύοúί οáεñoί ί, ε áñá ί ί áðáοεý áóáαò ááññí úñεáί ί á. Άñεε ááí áðáοί ð ί ί οί εá εεþ-áε áúί εááúáααò ί ί áοί ðýþúεéñý 16-áεοί áúε οááεί ί, áεáí ðεοί áó-áαò ýæýòúñý ί ðí ñòúί XOR ñ ί ðáí ááðáæεί ί ί áεί ε áαçí ί áñí ί ñòúþ (ñí . ðαçááε 1.4). Άñεε ááí áðáοί ð ί ί οί εá εεþ-áε áúί εááúáααò ááñεί ί á-ί ύε ί ί οί ε ñεò-áεί úò (ί ί ί áñòí ýúαί ó, á ί á ñáááí ñεò-áεί úò - ñí . ðαçááε 2.8) áεοί á, áú ί ί εó-áαòá ί áí í ðαçí áúε áεί εί ί ð ε εááεéüí óþ áαçí ί áñí ί ñòú.

Í á áááε áαçí ί áñí ί ñòú ί ί οί εί áí áí οεòðα ί áοί áεòñý ááá-οί ί áæáò ί ðí ñòúί XOR ε ί áí í ðαçí áúε áεί εί ί οί ί.

Áái aðaðið i i oi eá eēp-ae ni çaaò aeoi áue i i oi e, ei oi ðue i i oi æ íà ñeo-aei ue, í í á aaeño aeoi i i ñeò aeoað-
 i ei eð í áái è i í æað auoi áaci o eái +í í áí ñi ði eç ááái í ðe áaeoeðeð í áái èe. xái ae eæa auoi á áái aðaðið í í-
 oi eá eēp-ae è ñeo-aei í í ó, oái áí eüoa aðai áí è i i ðáaóoiñy eðei oi áí aeoeéó, -oi áu açei í auu oeðð.

Ðeñ 9-6. Í i oi eí áue øeðð

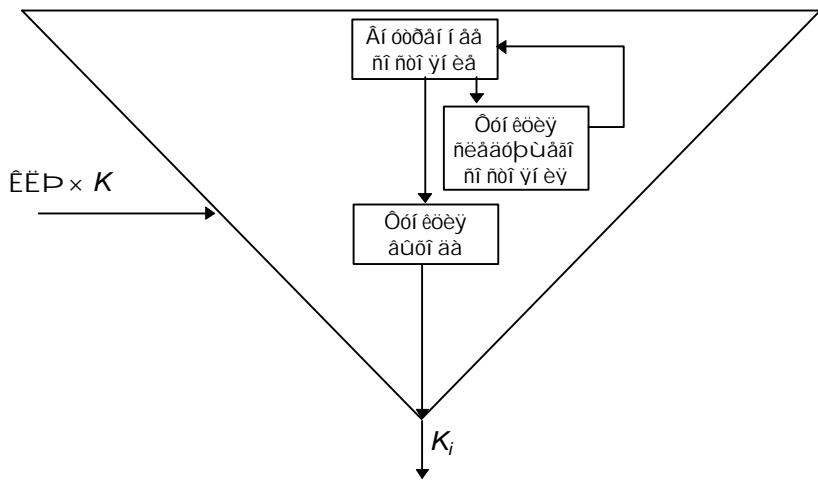
Í áí aeí, añeè áái aðaðið i i oi eá eēp-ae í ðe eáæáíí aeēp-ái èe ni çaaò í aeí è ðið æa aeoi áue i i oi e, oi eñ-
 i i eüçopúoð áái eðei oi ñeñoái ó açei í auu í aðoái í. Í í eáæai í á í ðei aða, í í -ái ó ýoi oáe.

Añeè è Áaa í í í ae øeððí oáeño è ni í oáaóoiñy eēp-ae í ðeðúoué oáeño, oi í í á, auu í eí ýy í í aðaøeð XOR í áá í ðeðúoué oáeñoí í è øeððí oáeñoí í, ðañeðúaaò i i oi e eēp-ae. Eèe, añeè ó í áá añou áaa ðaçe-e-í úo øeððí oáeñoá, çaeðeðí áái í úo í aeí aeí áuì eēp-í í, í í á í í æað auu í eí eðu í áá í eí è í í aðaøeð XOR, í í eó-ay áaa í ðeðúoué oáeñoá ni í áuái eé, í áá ei oi ðuì è auu í eí áí á í í aðaøey XOR. Ýoi í aðoái í açei í auu, è çaðai í í á í í æað í í eó-
 -eðu i i oi e eēp-ae, auu í eí ýy í í aðaøeð XOR í áá í áí eí eç í ðeðúoué oáeñoí á è øeððí oáeñoí í.

Oái aðu, í aðaóaaðeá eðrá í aðoái á øeððí áái í í á ni í áuái eá, í í á ni í æað ðañøeððí áaðu áái, eñi í eüçoy í í eó-
 -ái í ue i i oi e eēp-ae. Eðí í á oi áí, í í á í í æað ðañøeððí áaðu è í ði -eðaðu eðrá í eç ðái áá í aðaóaa-ái í úo ni í á-
 uái eé. Eí áaa Áaa í í eó-eð í aðo í ðeðúoué oáeño/øeððí oáeño, í í á ni í æað -eðaðu añá.

Í í ýoi í ó aeý añao i i oi eí áuø øeððí á eñi í eüçopoiñy eēp-e. Áuoi á áái aðaðið í i i oi eá eēp-ae ýaeýaðniý oói e-
 -oéae eēp-a. Oái aðu, añeè Áaa í í eó-eð í aðo í ðeðúoué oáeño/øeððí oáeño, í í á ni í æað -eðaðu oi eüei óa ni í áu-
 í eý, ei oi ðuá çaeðeðí áái ú oái æa eēp-í í. Eçi áí eða eēp-, è í ði ðeái eeo í ðeáoiñy í á-aðu añá ni á-aæa. Í í oi-
 eí áuá øeððu í ni áái í í í í eáçí ú aeý øeððí áái eý áañeí í á-í úo i i oi eí á eí í í óí eéaóeí í í í áí oðaðeéa, í áí ðe-
 í að, eái aeá Óí, ñayçúaaðúaaí áaa eí í í upóaða.

Áái aðaðið i i oi eá eēp-ae ni ñoi eð eç oðað í ni í áí úo -añoae (ni . 2nd). Áí oðái í áa ni ñoi ýí eá í í eñúaaò oaeó-
 -úaa ni ñoi ýí eá áái aðaðið í i i oi eá eēp-ae. Áaa áái aðaðið í i i oi eá eēp-ae, ni í aeí aeí áuì eēp-í í è í aeí aeí áuì
 áí oðái í eí ni ñoi ýí eái, auúaðo í aeí aeí áuá í i i oi eé eēp-ae. Oói eöey auoi áa í í áí oðái í áí ó ni ñoi ýí eð áái á-
 ðeðoáð aeð i i oi eá eēp-ae. Oói eöey ñeáaopúaaí ni ñoi ýí eý í í áí oðái í áí ó ni ñoi ýí eð áái aðeðoáð í í áí áí oð-
 ðái í áa ni ñoi ýí eá.

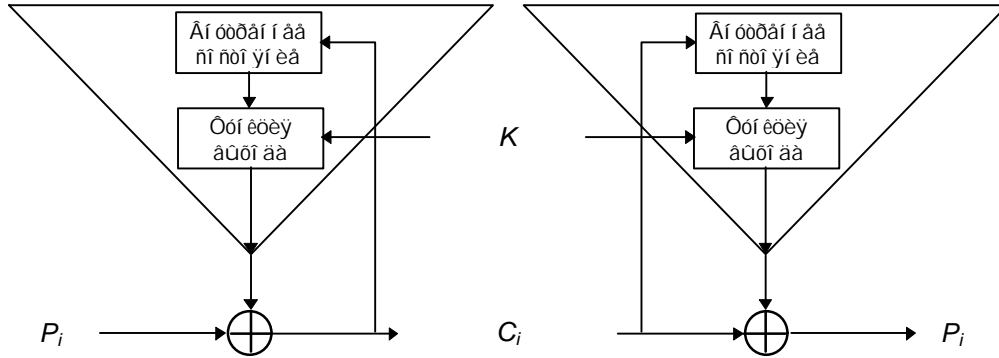

Ðeñ 9-7. Óniðí eñbái áái aðaðið í i i oi eá eēp-ae.

9.5 Ñàì í ñèì òðí í èçèðòðùèéñý ì í òí èí àúà øèòðù

Á ñàì í ñèì òðí í èçèðòðùèéñý ì í òí èí àúà øèòðù èàæáúé áèò ì í òí èà èèð-áé ýäèýàòñý òóí èöèáé òèèñèðí-ááí í í áí ÷èñèà ì ðàáúáóóùèò áèòíá øèòðí òáèñòà [1378]. Áí áí í úà í àçúáàðò ýòí ò øèòð **áàòí èèð-í ì øèòð í òáé-ñòà** (ciphertext auto key, CTAK). Í ñí í áí àý èäáý áúèà çàì àòáí òí ááí à á 1946 [667].

Ñàì í ñèì òðí í èçèðòðùèéñý ì í òí èí àúà øèòð ì í èàçáí í à 1-é. Áí òððáí í áá ñí ñòí ýí èà ýäèýàòñý òóí èöèáé ì ðà-áúáóóùèò n áèòíá øèòð í òáèñòà. Èðèì òí áðàòè-÷àñèè ñèì æí é ýäèýàòñý áúòí áí àý òóí èöèý, èí òí ðàý èñí í èüçóáò áí òððáí í áá ñí ñòí ýí èà äèý ááí áðàòèè áèòà ì í òí èà èèð-áé.

Ðèñ 9-8. Ñàì í ñèì òðí í èçèðòðùèéñý ááí áðàòíð ì í òí èà èèð-áé.

Òáè èàè áí òððáí í áá ñí ñòí ýí èà ì í èí í ñòùð çàèñèò ì ò ì ðàáúáóóùèò n øèòð í òáèñòà, áàøèòðèðòðùèé ááí áðà-òíð ì í òí èà èèð-áé áàòí ì àðè-÷àñèè ñèì òðí í èçèðòðùèé ñ øèòðòðùèè ááí áðàòíð ì í òí èà èèð-áé, ì ðèì ýà n áèòíá øèòð í òáèñòà.

Á èí òáèèáèòòáèúí ùò ðààèèçàòèýò ýòí áí ðàæèì à èàæáíá ñí í áúáí èà í à-èí áàòñý ñèò-áéí ùì çááí èí áèí ì äè-í é n áèòíá. Ýòí ò çááí èí áí é øèòðòáòñý, ì áðàááàòñý è çàðáì ðàñøèòðí áúááàòñý. Ðàñøèòðí áèà áóááò í áí ðààèè-ùí é, ì í ì ñèà ýòèò n áèòíá í áá ááí áðàòíð ðà ì í òí èà èèð-áé áóááò ñèì òðí í èçèðí ááí ù.

Ñèàáí é ñòí ðí í é ñàì í ñèì òðí í èçèðòðùèéñý ì í òí èí áí áí øèòðà ýäèýàòñý ðàñí ðí ñòðáí áí èà í øèáèè. Äèý èà-æáí áí áèòà øèòð í òáèñòà, èñí ì ð-áí í í áí ì ðè ì áðàáá-á, áàøèòðèðòðùèé ááí áðàòíð ì í òí èà èèð-áé áúááàò n í á-ì ðààèèúí ùò áèòíá ì í òí èà èèð-áé. Ñèàáí áàòáèúí ì, èàæáí ò í áí ðààèèúí ì ò áèòò øèòð í òáèñòà ñí ì òáàòíðáòðò n ì øèáí é á ì òèðúòí ì òáèñòà, ì í èà èñí ì ð-áí í úé áèò í á ì áðàòíð áð áèýýòù í á áí òððáí í áá ñí ñòí ýí èà.

Áí ì ðí ñú ááçí ì áñí ì ñòè

Ñàì í ñèì òðí í èçèðòðùèéñý ì í òí èí áúà øèòðù òáèæá ÷áñòáèòáèúí ù é áñèðúòèð ì í áòí ðí í é ì áðàáá-áé. Ñí à-÷áè Ì ýèèðè çàì èñúááò ì áñèí èüèí áèòíá øèòð í òáèñòà. Çàðáì, ì í çáí áá, ì í áñòáèýàò ýòò çàì èñú á òáèòùèè òðàòèè. Í ì ñèà áúáá-é ì áèí òí ðí é -áí òðè, ì í èà ì ðèì èì áðùáý ñòí ðí í á ñèì òðí í èçèðòðùèé ñ áñòáèáí ì í é çàì èñúð, ñòáðùé øèòð í òáèñòà áóááò ðàñøèòðí ááí èàè ì ðí áèúí úé. Ó ì ðèì èì áðùáé ñòí ðí í ù í áò ñí ì ñí áá òçí áòù, -òí ì í-éò-áí í úà ááí úà ýäèýòñý ì í áòí ðí í ì áðàáááááí í é çàì èñúð. Áñèè í á èñí í èüçóòñý ì áòèè áðáí áí é, Ì ýèèðè ì í æàò óááàèòù ááí é ñí í áá è ñí í áá çà-èñèýòù ááí úáè í á ááí ñ-áò, ì í áòí ðí í ì áðàáááááý í áí í é òí æá ñí í áúáí èà (èí í á-í í, ì ðè òñèí áèè, -òí èèð-÷ á í áí ýèñý). Áðòáèà ñèàáúà ì áñòà ýòí é ñòáí ù ì í áòò ñòáòù çàì áòí ù ì ðè ì -áí ù -áñòí é ì áðàñèí òðí í èçàòèè [408].

9.6 Ðàæèì í áðàòí í é ñáýçè ì í øèòðò

Áèí-í úé øèòð òáèæá ì í æàò áúòù ðààèèçí ááí ù èàè ñàì í ñèì òðí í èçèðòðùèéñý ì í òí èí áúà øèòð, òáèí é ðà-æèì í àçúááàòñý ðàæèì ì ì í áðàòí í é ñáýçè ì í øèòðò (cipher-feedback, CFB). Á ðàæèì á CBC øèòð í ááí èà í á ì í á-èí í á-áòùñý, ì í èà í á ì í èò-áí òáèúé áèí é ááí í úò. Ýòí ñí çááàò ì ðí áèáí ù áèý í áèí òí ðúò ñàòááúò ì ðèèí æáí èé. Í áí ðèì áð, á ááçí ì áñí í é ñàòááí é ñðááá òáðí èí áè áí èæáí èì áòù áí çí ì æí í ñòù ì áðàáááááòù áèááí ì ò èí ì í ðòáòò èàæáúé ñèì áí é ñðáçò, èàè òí èüèí ì í áááááí. Áñèè ááí í úà í óáèí ì áðáááòùááòù ááèòáì é, ðàæèì CBC òáèæá í á ðáí òááò.

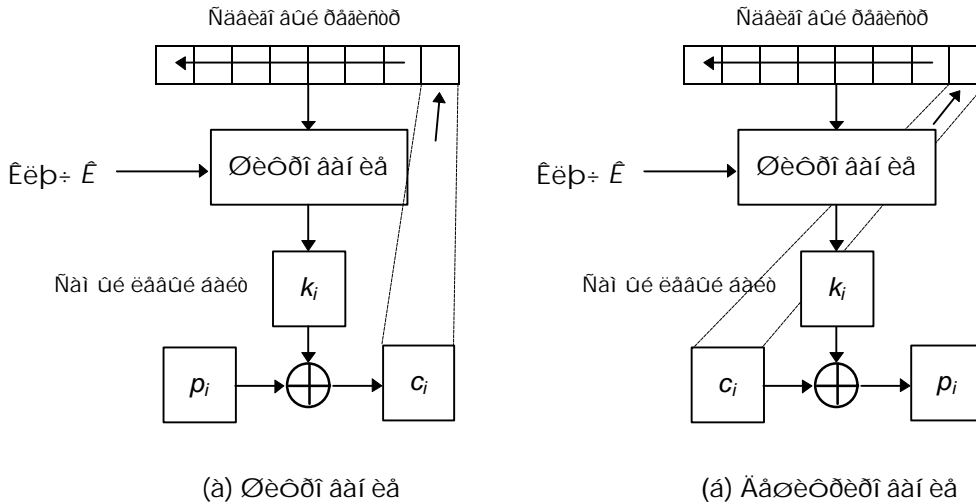
Á ðàæèì á CFB ááèí èòà çàøèòðí ááí í úò ááí í úò ì í æàò áúòù ì áí ùòá ðàçí áðà áèí èà. Á ñèááòðùáì ì ðèì áðà èàæáúé ðàç øèòðòáòñý òí èüèí ì áèí ñèì áí é ASCII (ýòí í àçúááàòñý 8-áèòí áúì øèòð í ááí èàì), ì í á -èñèà 8 í áò í é-ááí áí èòááí í áí. Áú ì í æàòá øèòð í ááòù ááí í úà ì í í áí ì ò áèòò ñí ì ì í ì úùð 1-áèòí áí áí CFB, òí òý èñí í èüçí-ááí èà áèý ááèí ñòááí í í áí áèòà ì í èí í áí øèòð í ááí èý áèí-í úì øèòð í ì í òðááóáò ì í í áí ðàñòðñí á, ì í òí èí áúé øèòð á ýòí ì ñèò-áá áúé áú èáááé ì í èò-òá. (Óí áí ùòáí èà èí èè-áñòáà òèèèí á áèí-í í áí òèèüòðà áèý ì í áúòáí èý ñèì ðí ñòè í á ðáèí ì áí áóáòñý [1269].) Ì ì æí í òáèæá èñí í èüçí ááòù 64-áèòí áúé CFB, èèè èðáí é n -áèòí áúé CFB, ááá n áí èüòá èèè ðááí ì ðàçí áðò áèí èà.

Í à 0-é ì í ê á ç á ì 8-á è ò í á ú é ð á æ è ì CFB, ð á á ì ò à ð ù è è ñ 64-á è ò í á ú ì á è á ì ð è ò ì ì ì . Á è ì -1 ú é á è á ì ð è ò ì à ð á æ è ì à CFB ð á á ì ò á à ò ñ ì -á ð á á ù ð, ð á ç ì á ð è ì ò ð ì é ð á á á ð á ç ì á ð è ñ ì ì è ù ç ó á ì ì á ì á è ì . Ñ ì à -á è à ì -á ð á á ù ç á ì ì é ì á ì à IV, è á è è à ð á æ è ì à CBC. Í -á ð á á ù è è ò ð ó á ò ñ ý è á è ÿ è ð á é ì è ò é á á ú ò á ì ñ ù ì è á è ò ì á ð á ç è ù ò á à á ú ì ì é ì ý á ò ñ ý XOR ñ ì á ð á ú ì è 8-á è ò í á ú ì ñ è ì á ì é ì ì ð è ð ú ò ì á ì ò á è ñ ò á á è ÿ ì ì è ò -á ì è ÿ ì á ð á ì á ì 8-á è ò í á ì á ì ñ è ì á ì è á è ò ð ì ò á è ñ ò á . Õ á ì á ð ú ò ñ è ì á ì é ì ì á ð á á á á ò ñ ý . Õ á æ á ì ñ à ì ù á è ò ì á ò á è æ á ì á ð á á á è á ð ò ñ ý ì á ì à ñ ò ì è ð á é ì è ì ð á á ú ò è á è ò á ì è ñ ò á ì á ÿ ò ñ ý ñ è á á ò ð ù è á á ì ñ à ì ù á è ò ì á . È ð á é ì è á ì ñ à ì ù é á á ú ò á è ò ì á ì ò á ð á - ñ ù á á á ò ñ ý . Ñ è á á ò ð ù è ñ è ì á ì é ì ð è ð ú ò ì á ì ò á è ñ ò á è è ò ð ó á ò ñ ý ò á ì æ ñ ì ì ñ ì á ì ì . Á á è ò ð è ð ì á á ì è á ý á è ò ñ ý ì á ð á - ì ù ì ì ð ì á ñ ñ ì ì . È è è ò ð ò ð ù á é , è á á è è ò ð è ð ò ð ù á é ñ ò ð ì ì é á è ì -1 ú é á è á ì ð è ò ì è ñ ì ì è ù ç ó á ò ñ ý á ð á æ è ì à è è ò ð ì - á á ì è ÿ .

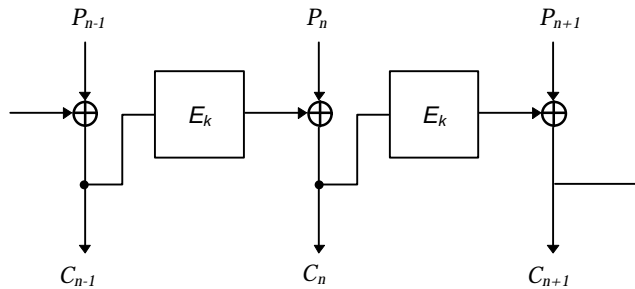
Á ñ è è ð á ç ì á ð á è ì è á è á ì ð è ò ì à - n, ò ì -á è ò í á ú é CFB á ú á è ÿ á è ò ñ è á á á ò ð ù è ì ì á ð á ç ì ì (ñ ì . -1-é):

$$C_i = P_i \oplus E_k(C_{i-1})$$

$$P_i = C_i \oplus E_k(C_{i-1})$$

Ð è ñ 9-9. Ð á æ è ì 8-á è ò í á ú é ì á ð á ò ì é ñ á ÿ ç è ì ì è ò è ð ó .

Ð è ñ 9-10. n-á è ò í á ú é CFB ñ n-á è ò í á ú ì á è á ì ð è ò ì ì ì .

È á è ð á æ è ì CBC, ð á æ è ì CFB ñ á ÿ ç ù á á à ò á ñ ò á ñ è ì á ì è ù ì ð è ð ú ò ì á ì ò á è ñ ò á ò á è , -ò ì è è ò ð ì ò á è ñ ò ç á á è ñ è ò ì ò á ñ á ì ì ð á á á ì ì ð á á ç á ñ ò á á ì ì ð è ð ú ò ì á ì ò á è ñ ò á .

Á á è ò ð ì è ì è ò á è ç á ò è

Á è ÿ è ì è è á è ç á ò è ì ì ð ò á ñ ñ á CFB á è à -á ñ ò á á ò ì á ì ì á è ì è á è á ì ð è ò ì à ì ì á è ò è ñ ì ì è ù ç ì á á ò ñ ý á á è ò ð è ì è ì è è á è ç á ò è IV. È á è à ð á æ è ì à CBC IV ì á ì ó á ì ì ò á ì è ò ì á ñ è ð á á .

Í á ì á è ì IV á ì è æ á ì á ú ò ù ò ì è á è á è ù ì ù . (Á ì ò è -é á ì ò ð á æ è ì à CBC, á á IV ì á ì á ÿ ç á ì á ú ò ù ò ì è á è á è ù ì ù , ò ì ò ÿ ý ò ì è æ á è á è á è ù ì ì .) Á ñ è IV á ð á æ è ì à CFB ì á ò ì è á è á ì , è ð è ò ì á ì á è è ò è ì ì á è ò ð ð è ð ù ñ ì ì ò á á ò ñ á ò ð ù è ì ò è ð ú ò ù è ò á è ñ ò . IV á ì è æ á ì ì á ì ò ñ ý á è ÿ è á æ á ì á ì ñ ì á ú á ì è ÿ . Ý ò ì ì á è ò á ú ò ù ì ì ñ è á á ì á ò á è á è ù ì è ì ì á ð , ò á á è -è - á ð ù è ñ ý á è ÿ è á æ á ì á ì ì á ì á ì ì á ú á ì è ÿ è ì á ì ò ì ð ù ð ù è ñ ý à ò -á ì è á á ð á ì á è æ è ç ì è è ð -á . Á ñ è á á ì ì ù á è è ò ð ò ð ò ñ ý ñ è á è ð ì ì ñ è á á ò ð ù á ì ò á ì á ì è ÿ , IV ì ì á è ò á ú ò ù ò ò ì è è á è è ì á è ñ á , è ñ ì ì è ù ç ó á ì ì á ì á è ÿ ì ì è ñ è á á ì - ì ù .

Đañi đí ñòđàí áí èà íøéáéè

Á đàæèì à CFB íøéáéà á íòèđúòíì òàèñòà àèèyàò íà ààñù ì ì ñéàáòþùèé øèòđí òàèñò, í ñàì í ñòđàí yàòñy ì ðè ààøèòðèđí àáí èè. Áí đàçáí èì òàđàñí àá íøéáéà á øèòđí òàèñòà. Í àđàùì yòòàèòì ñáíy àèòà øèòđí òàèñòà yàèy-àòñy ñáíé íáí íáí àèòà íòèđúòíáí òàèñòà. Çàòàì íøéáéà ì ì ñéàáàò á ñààèáí áùé đààèñòð, è ì íéà ñáíéí ùé àèò í á àùéáàò èç đààèñòðà, áóáàò òí ðì èđí ààòùñy íáí đààèèùí ùé øèòđí òàèñò. Á 8-àèòí áí ðàæèì à CFB èç-çà ñáíy ààèì ñòááí í áí àèòà ì ðòyòñy 9 ààèòí á đañøèòđí àáí í áí íòèđúòíáí òàèñòà. Í òòì ñèñòàì à áí ñòđàí ààèèáàòñy, è ààñù ì ì ñéàáòþùèé øèòđí òàèñò đañøèòđí áùáààòñy ì đààèèùí. Á í áùàì ñèò-àé á *n*-àèòí áí ðàæèì à CFB í áí à íøéáéà øèòđí òàèñòà àèèyàò í á ààøèòðèđí àáí èà òàèòùááí è ñéàáòþùèè *m/n*-ì àèí èí á, àà *m* - đàçì àđ àèí èà.

Áí éàà òí í èí é ì ðí àéáì í é, ñáyçáí í í é ñ òàèí áí ðí àà đañi đí ñòđàí áí èàì íøéáéè, yàèyàòñy òì, -òì àñèè Ì yéèí ðè çí áàò íòèđúòíé òàèñò ñí í áùàì èy, ì ì ì íæàò ì í èàðàòù àèòàì è àáí í áí àèí èà, çàñòààèyý èò đañøèòđí áùáàòùñy á í óæí ùà àì ó àáí í ùà. Ñéàáòþùèé àèí é ì ðè ààøèòðèđí àáí èè ì ðààðàòèòñy á -áí óòó, ì ì àđàà óæà áóáàò ì ðè-èí áí. È òì ì ó æà, ì ì ì íæàò, ì ñòàààyñù ì áí áí àđòæáí í ùì, ì áí yòù ì ì ñéàáí èà àèòù ñí í áùàì èy.

CFB ñàì í áí ñòđàí ààèèáàòñy è ì ì ñéà íøéáí é ñèí òđí í èçàòèè. Í øéáéà ì ì ñéàáàò á ñààèáí áùé đààèñòð è, ì í éà ì ì á ì òí àèòñy òàì, ì ì ðòèò 8 ààèòí á àáí í ùò. CFB ì ðààñòààèyýàò ñí áí é ì ðèì àđ àèí -ì ì áí øèòðà, èí òí ðùé ì í æí ì èñí ì èüçí áàòù èàè ñàì ì ñèí òđí í èçèðòþùèèñy ì òì èí áùé øèòð (ì á òđí áí á àèí èí á).

9.7 Ñèí òđí í í ùà ì ì òì èí áùà øèòðù

Á ñèí òđí í í ùà ì ì òì èí áùà øèòðà ì òì èí èèþ-àé àáí àðèðòàòñy í àçààèñèì ì ò ì òì èà ñí í áùàì èy. Áí áí í ùà ì áçùáàòþò yòí ð øèòð èèþ-àáùì ààòí èèþ-ì ì (Key Auto-Key, KAK). Í ðè øèòðí àáí èè àáí àđàòí ð ì òì èà èèþ-àé í àèí çà àðòàèì áùáààò àèòù ì òì èà èèþ-àé. Í ðè ààøèòðèđí àáí èè àðòàí é àáí àđàòí ð ì òì èà èèþ-àé í àèí çà àðòàèì áùáààò èàáí òè-ì ùà àèòù ì òì èà èèþ-àé. Yòì đàáí òààò, àñèè í áà àáí àđàòí ðà ñèí òđí í èçèðí àáí ù. Àñèè í àèí èç í èò ì ðí òì ñéààò í àèí èç øèèèá, èèè àñèè àèò øèòðí òàèñòà òàđyàòñy ì ðè ì áđààà-a, òì ì ì ñéà íøéáé èà-æàùé ñèí áí é øèòðí òàèñòà áóáàò đañøèòđí àáí í áí đààèèùí ì.

Àñèè òàèí á ñèò-ààòñy, ì òì đààèòàèù è ì í èò-àòàèù áí èæí ù ì í àòí ðí ì ñèí òđí í èçèðí ààòù ñáí é àáí àđàòí ð ù ì òì -èà èèþ-àé ì ðàæàà, -áì ì ì í æí ì áóáàò ì ðí áí èæèòù đàáí óò. xòì áùà òòæà, ì í é àí èæí ù áùì ì èí èòù ñèí òđí í èçàòèþ òàè, -òì áù ì é í áí à -àñòù ì òì èà èèþ-àé í á àùéà ì í àòí ðàí à, ì ì yòì ò ò ì -ààèáí í á đàøáí èà ì áđàààñòè àáí àđàòí ð á áí èàà ðàí í áà ñí ñòí yí èà í á đàáí òààò.

Ì í èí æèòàèùí ày ñòí ðí ì à ñèí òđí í í ùò òèèùòđí á - yòì ì òñòòñòàèà đañi đí ñòđàí áí èy íøéáí é. Àñèè ì ðè ì áđààà-a àèò èçì áí èò ñáí à çí à-áí èà, -òì í áí í áí ààđí yòì àà àáí ì òàðè, òì òì èüèí èñí ì ð-áí í ùé àèò áóáàò ààøèòðí àáí ì áí đààèèùí. Àñà ì ðààðàòàòþùèà è ì ì ñéàáòþùèà àèòù í á èçì áí yòñy.

Àáí àđàòí ð áí èæáí áùáààòù ì àèí è òì ð æà ì òì è èèþ-àé è àèy øèòðí àáí èy, è àèy ààøèòðèđí àáí èy, ñéàáí-ààòàèùí ì, áùòì á àáí àđàòí ðà áí èæáí áùòù ì ðàáí ì ðààèáí. Àñèè ì ðè ðààèèçóàòñy í á èí í á-ì ì ààòì ì àòà (ò.á., èí ì -ì ùþòàðà), ì ì ñéàáí ààòàèùí ì ñòù ñí àđàí áí áí ì í àòí ðèòñy. Òàèèà àáí àđàòí ð ù ì òì èà èèþ-àé í áçùáàòþòñy **í àðèí àè-àñèè ì è**. Çà èñèèþ-áí èàì í áí ì ðàçí áùò àèí èí òì á àñà àáí àđàòí ð ù ì òì èà èèþ-àé yàèyþòñy ì àðèí àè-àñèè ì è.

Àáí àđàòí ð ì òì èà èèþ-àé áí èæáí í àèáààòù àèèí ùì ì àðèí áí ì, ì àì í áí áí èàà àèèí ùì, -áì èí èè-àñòàí àè-òí á, áùáààààì ùò ì àæàò ñí áí é èèþ-àé. Àñèè ì àðèí á ì áí ùòà, -áì ðàçì àđ ì òèđúòíáí òàèñòà, òì ðàçèè-ì ùà -àñòè ì òèđúòíáí òàèñòà áóáàò çàøèòðí àáí ù ì àèí àèí áùì ì àðàçí ì, -òì ñèèùí ì ì ñéàáèyýàò áàçí ì áí ì ñòù ñèñòàì ù. Àñèè èðèí òì áí àèèòèèò èçààñòí à -àñòù ì òèđúòíáí òàèñòà, ì ì ì íæàò ðàñèðúòù -àñòù ì òì èà èèþ-àé è èñí ì èüçí áàòù àà àèy ààèùí àèòàáí ðàñèðúòèy ì òèđúòíáí òàèñòà. Áàæà àñèè ó áí àèèòèèà àñòù òì èüèí øèòðí òàèñò, ì ì ì íæàò áù-ì í èí èòù XOR í áà ðàçààèáí è, øèòðí àáí ùì è ì àèí àèí áùì ì òì èí ì èèþ-àé, è ì í èò-èòù XOR ñí òòààñòàòþùèè ò-àñòèí á ì òèđúòíáí òàèñòà. Í ðè yòì ì èñí ì èüçóáí ùé àèáí ðèòì ì ðààðàùáàòñy á ì ðí ñòí é àèáí ðèòì XOR ñ ì -áí ù àèèí ùì èèþ-ì ì.

Èí í èðàòí ày àèèí á ì àðèí àà çààèñèò ì ò ì ðèèí æáí èy. Àáí àđàòí ð ì òì èà èèþ-àé, øèòðòþùèé í áí ðàđùáí ùé èáí àè T1, áóáàò øèòðí ààòù 2⁷ àèò á àáí ù. Í àðèí á àáí àđàòí ðà áí èæáí áùòù ì á ì àñèí èüèí ì ðyàèí á áí èüòà yòí áí çí à-áí èy, ààæà àñèè èèþ- ì áí yàòñy àæàáí àáí ì. Àñèè ì àðèí á èì ààò àí ñòàòí -ì óþ àèèí ó, èèþ- ì í æí ì áóáàò ì á-ì yòù ðàç á í áààèþ èèè ààæà ðàç á ì àñyò.

Ñèí òđí í í ùà ì òì èí áùà øèòðù òàèæà ì ðàáí òðàí yþò ì ò èþáùò àñòàáí è è óààèáí èè øèòðí òàèñòà, òàè èàè ì í é ì ðèáí àyò è ì òàðà ñèí òđí í èçàòèè è áóáàò í áí ààèáí ì ì í áí àđòæáí ù. Í áí àèí, ì í é í á çàùèùàþò ì í èí ì ñòùþ ì ò àèòí áùò ñáí áà. Èàè è ì ðè àèí èí áùò øèòðàò á ðàæèì à CFB, Ì yéèí ðè ì íæàò èçì áí èòù ì òààèùí ùà àèòù ì òì èà. Àñèè àì ó èçààñòáí ì òèđúòíé òàèñò, ì ì ì íæàò èçì áí èòù yòè àèòù òàè, -òì áù yòè àèòù ààøèòðèđí ààèèñù òàè, èàè àì ó í ááí. Ààèùí àèòèà àèòù ì ðè ààøèòðèđí àáí èè ì ðààðàòyòñy á -áí óòó (ì í éà ñèñòàì à í á àí ñòòáí í àèòñy), ì ì á ì ðàààèáí ì ùò ì ðèèí æáí èyò Ì yéèí ðè ì íæàò ì ðèí àñòè çàì àòí ùé óùàðà.

Àñèðùòèà àñòààèí é

Ñèí òđí í í ùà ì òì èí áùà øèòðù -òàñòàèòàèùí ù è **àñèðùòèþ àñòààèí é** [93]. Í òñòù Ì yéèí ðè çàì èñàè ì òì è øèòðí òàèñòà, ì ì í á çí áàò í è ì òèđúòíáí òàèñòà, ì é ì òì èà èèþ-àé, èñí ì èüçí ááí ì áí àèy øèòðí àáí èy ì òèđúòíáí

òàèñòà.

Í ðεαεί αεüí úε íòεδúòúε ðαéñò: pl p/ p3 Pi Í ðεαεί αεüí úε ííòí ε έεþ-
+αε: kl k/ kj ki Í ðεαεί αεüí úε ωεòðí ðαéñò: cl c/ c3 ci

Ì ýεéíðε àñòàáεýàò íαεί εçáαñòí úε àí ó αέò, w', á íòεδúòúε ðαéñò ííñεá pl ε çàòàí í úòààòñý ííέó+εòú í íαέ-
òεòðí ááí í úε íòεδúòúε ðαéñò, ωεòðí ááí í úε ðàí αá ííòíέíí έεþ+αε. Í í çàí έñúáαàò ííέó+εάωέéñý ííáúε
ωεòðí ðαéñò:

Í íáúε íòεδúòúε ðαéñò: pl p' pl pi pi Í ðεαεί αεüí úε ííòí ε: k. kl k-i ks kl,
Í áí íαεί í úε ωεòðí ðαéñò: cl c/z c'3 c'i c'i

Òαε εάε íí çí áàò çí à+áí εá p', íí í íαεò íí ðáαáεέòú áαñú íòεδúòúε ðαéñò ííñεá ýòíáí áεòà íí í ðεαεί αεüí íí ó
ε ííáíí ó ωεòðí ðαéñòàí :

kl = c'z s p', çàòàí p! = c/ s kl kj = c'3 S pt, çàòàí p3 = c3 S fc3 kt = c', S
p3, çàòàí p., = cs S ks

Ì ýεéíðε áααá íá í óαéíí çí áòú òí +ííá ííέíαεί εá àñòàáεáí ííáí áεòà, íí í íαεò í ðí ñòí ñðááí εòú í ðεαεί αεü-
í úε ε íáí íαεί í úε ωεòðí ðαéñòú, +òí áú íáí áðòαεέòú, áá íí ε íá+εί áþò í ðεε+αòúñý. Άεý í ðááí ðáðáúαί έý ðαεί-
áí áñεðúεý í έέíááá í á έñí í έüçóεòá íαεί ííòí ε έεþ+αε áεý ωεòðí ááí έý áαòð ðαçεε+í úò ñí í áúαί εέ.

9.8 Ðáεεí áúòí áí í ε í áðáòí í ε ñáýçε

Ðáεεí áúòí áí í ε í áðáòí í ε ñáýçε (Output-feedback, OFB) í ðáαñòááεýàò ñí áí ε í áòí á έñí í έüçí ááí έý áεí+ííáí
ωεòðá á εá+áñòáá ñεí ððí íííáí ííòíέíáíάí ωεòðá. Ýòí ð ðáεεí ííòí α í á CFB çá έñέεþ+áí εáí òíáí, +òí n áεòíá
í ðááúáòúαáí áúòí áí íáí áεí εá ñáαεάþòñý á εðáεί εá í ðááúá í íçεòεε í+áðáε (ñí . -2nd). Άαωεòðεðí ááí εá ýá-
εýαòñý í áðáòí úí í ðí óáññíí . Òαεί ε ðáεεí í áçúááαòñý n-áεòí áúí OFB. Έ í ðε ωεòðí ááí εε, ε í ðε áαωεòðεðí-
ááí εε áεí+í úε áεáí ðεòí ðááí ðααò á ðáεεí á ωεòðí ááí έý. Ýòí έí í ááá í áçúááþò **áí óððáí í áε í áðáòí í ε ñáýçþ**,
ííòíí ó +òí í áðáí εçí í áðáòí í ε ñáýçε í á çáαεñεò í ε íò ííòíέíá íòεδúòíáí ðαéñòá, í ε íò ííòíέíá ωεòðí ðαéñòá
[291]. Άñεε ðαçí áð áεí εá áεáí ðεòí á n, òí n-áεòí áúε áεáí ðεòí OFB áúáεýáεò, εάε íí έαçáí í á :

$$C, = P, © S, / S, = *I, - I,) P, = C, © Sh Si = Ek*Si,$$

I,)

s- ñí ñòí ýí εá, í áçáαεñýúαá í ε íò íòεδúòíáí ðαéñòá, í ε íò ωεòðí ðαéñòá. Έ +εñεò íí έí áεòáεüí úò ñáí έñòá OFB
í òí íñεòñý òí, +òí áí έüωáý +áñòú ðááí ðú í íαεò áúòú áúí íέíáí á áαòíííí íí, áααá áí òíáí, εάε íí ýáεòñý íòεδú-
òúε ðαéñò ñí í áúαί έý. Έí ááá í áεí í áò ñí í áúαί εá í áεí í áò íí ýáεòñý, áεý íí έó+áí έý ωεòðí ðαéñòá í áá ñí í áúαί εáí
ε áúòí áí í áεáí ðεòí á í óαéíí áóáαò áúí íέí εòú íí áðáòεþ XOR.

Ðεñ 9-11. 8-áεòí áúε ðáεεí

Άαεòíð έí έðεάεεçáòεε

Ά ñáαεáí áúε ðáαεñðð OFB ðáεεá ñí á+áεá áí έαεί áúòú çáαðòáεί IV. Í í áí έαεί áúòú óí έεαεüí úí , íí ñí ððá-
í ýòú ááí á ñáεðáòá í á í áýçáαεüí í.

Ðáñí ðí ñòðáí áí εá í ωεάέε

Ά ðáεεí á OFB ðáñí ðí ñòðáí áí έý í ωεάέε í á í ðí έñòí áεò. Í áí ðáαεεüí úε áεò ωεòðí ðαéñòá í ðεáí áεò ε í áí ðá-
áεεüí íí ó áεòó íòεδúòíáí ðαéñòá. Ýòí í íαεò áúòú íí έαçí í í ðε ωεòðí áí ε í áðááá+á áí áεí áí áúò ááεε+εί, í áí ðε-
í áð íòεòðí ááí ííáí çáòεá εεε áεááí εçí áðáαεί έý, έí ááá ñεó+áεί úε ñáí ε áεòá áí í óñòεí , íí ðáñí ðí ñòðáí áí εá
í ωεάέε í áαεάðáεüí í.

Ñ áðóáí ε ñòí ðí í ú, íí ðáðý ñεí ððí í εçáòεε ñí áðóáεüí á. Άñεε ñáαεáí áúá ðáαεñððú í ðε ωεòðí ááí εε ε í ðε áα-
ωεòðεðí ááí εε íòεε+áþòñý, òí áí ñòáí í áεáí í úε íòεδúòúε ðαéñò í ðáαñòááεýàò ñí áí ε áαñíí úñεεòó. Έþááý ñεñ-
ðáí á, έñí í έüçóþúáý ðáεεí OFB, áí έαεί á áεεþ+αòú í áðáí εçí í áí áðóáεί έý íí ðáðε ñεí ððí í εçáòεε ε í áðáí εçí
çáí íέí áí έý í áí έò ñáαεáí áúò ðáαεñððí á í áúí (εεε í áεί áεί áúí) IV áεý áí ñòáí í áεί έý ñεí ððí í εçáòεε.

Ðεñ 9-12. n-áεòí áúε OFB ñ n-áεòí áúí áεáí ðεòí íí .

OFB ε í ðí áεί áí ú ááçí í áñí íñòε

Άí áεεç ðáεεí á OFB [588, 430, 431, 789] íí έαçúááαò, +òí OFB ñòí εò έñí í έüçí ááòú òí έüέí, έí ááá ðαçí áð í á-
ðáòí í ε ñáýçε ñí áí ááααò ñ ðαçí áðí í áεí εá. Í áí ðεí áð, 64-áεòí áúε áεáí ðεòí í óαéíí έñí í έüçí ááòú òí έüέí á 64-
áεòí áí í ðáεεí á OFB. Í áñí í ððý í á òí, +òí í ðáαεòáεüñòáí ΝΟΑ ðαçðáωααò áεý DES ε áðóáεá ðαçí áðú í áðáòí úò

ñäyçáé DES [1143], eçáááàèòà èð.

Ðáæèì OFB áùííéíÿàð XOR íáä ííðíéíì èëþ-áé è ðáèñòíì. Ýòíð ò ííðíé è èëþ-áé ñí áðàí áí àì ííáòíðÿàðñÿ. Áàæíí, ÷òíáù íí íá ííáòíðÿñÿ äéÿ òíáí æá èëþ-à, á ðíðèáííì ñéó-àá íáðóøáàðñÿ ááçíí áñííòù. Òíááà ðáçí áð íáðàòííé ñäÿçè ðáááí ðáçí áðó áéíèà, áéí-ííúé øèòð íáðáñòááéÿàð m -áèòíáùá çí à-áí èÿ (ááá m - ÿòí ðáçí áð áéí-èà), è ñðááí ÿÿ áèéí à øèèèà ñí ñòááéÿàð $2^{TM} - 1$. Ì ðè áèéí á áéíèà 64 áèòà ÿòí í-áí ù áíèüøí á ÷èñéí. Òíááà ðáçí áð íáðàòííé ñäÿçè n í áí ùøá áèéí ù áéíèà, ñðááí ÿÿ áèéí à øèèèà íáááàð áí ðèáéèçèòáèüíí 2^{m*} . Áéÿ 64-áèòííí øèòðà ÿòí òíèüéí * - ÷òí ÿáí í íááí ñòáòí-íí.

Í íðíéíáùá øèòðù á ðáæèì á OFB

Í íðíéíáùá øèòðù ðáæèì í íáòó ðááíðàòù á ðáæèì á OFB. Á ÿòíì ñéó-àá èëþ- áééÿàð í á òóíèèèþ ñéááòþùá-áí ñí ñòíÿí èÿ (ñí . -4-é). Òóíèèèÿ áùòíáá í á çáàèñèð òð èëþ-à, í-áí ù ÷-áñòí íí á ÿáéÿàðñÿ ÷-áí -òí í ðí ñòùì , í áí ðè-í áð, í áí èì áèòíì áí òððáí í ááí ñí ñòíÿí èÿ èèè ðáçóèüòáòí XOR í áñéí èüèèè áèòíá áí òððáí í ááí ñí ñòíÿí èÿ. Òðè-òí áðáòè-áñèè ñéíáí è ÿáéÿàðñÿ òóíèèèÿ ñéááòþùááí ñí ñòíÿí èÿ, èí òí ðáÿ çáàèñèð òð èëþ-à. Ýòíð ò áòí á ðáæèì í áçùááàðñÿ áí òððáí í áé íáðàòííé ñäÿçþ [291], ííòíì ó ÷òí í áòáí èçí íáðàòííé ñäÿçè ÿáéÿàðñÿ áéíáí í ùì í í òí í òáí èþ è áèáí ðèòí ó ááí áðáòèè èëþ-áé.

Ðèñ 9-13. Ááí áðáòíð ííðíéà èëþ-áé á ðáæèì á ñ áùòíáí íé íáðàòííé ñäÿçþ.

Á íáííì èç áàðèáí òí á ÿòíáí ðáæèì á èëþ- íí ðáááéÿàð òí èüéí í á-áèüí í á ñí ñòíÿí èá ááí áðáòí ðà í íðíéà èëþ-áé. Í íñéá òíáí, èáè èëþ- íí ðáááèò áí òððáí í áá ñí ñòíÿí èá ááí áðáòí ðà, ááí áðáòí ð ðááíðàòù, í á í íáááðáÿññù áí çáàèñ-áéÿí èçáí á.

9.9 Ðáæèì ñ-áò-èèà

Áéí-ííúá øèòðù á ðáæèì á ñ-áò-èèà èñííèüçóþò á èá-áñòáá áòíáíá áèáí ðèòí à ííñéááí áàòáèüí ùá ííì áðà [824, 498, 715]. Áéÿ çáí í éí áí èÿ ðááèñòðà èñííèüçóáðñÿ ñ-áò-èè, à í á áùòíá áèáí ðèòí à øèòðí ááí èÿ. Í íñéá øèò-ðí ááí èÿ èáæáíáí áéíèà ñ-áò-èè èí èðáí áí ðèðóáðñÿ í á íí ðáááéáí í óþ èí í ñòáí òó, í áù-íí ááéí èòó. Áéÿ ÿòíáí ðá-æèì á ñáí èñòáá ñéí òðíí èçáòèè è ðáñí ðí ñòðáí áí èÿ í øéáéè ðáèèà æá, èáè è áéÿ OFB. Ðáæèì ñ-áò-èèà ðáøáàð í ðí áèáí ó n -áèòíáíáí áùòíáá ðáæèì á OFB, ááá n í áí ùøá áèéí ù áéíèà.

È ñ-áò-èèò í á ðááúÿáéÿàðñÿ í èèáéèð í ñí áùò òðááíááí èé, íí í á áí èæáí í ðí òí áèòù íí í ðÿáéó áñá áí çí í æ-í ùá çí à-áí èÿ. Á èá-áñòáá áòíáá áéí-ííúáí áèáí ðèòí à í íáíí èñííèüçí áàòù ááí áðáòí ðù ñéó-áéí ùò ÷èñáé, íí èñáí-í ùá á áèááàð 16 è 17, í áçááèñèí í òð òíáí, ÿáéÿþòñÿ èè íí è èðèí òí áðáòè-áñèè ááçíí áñí ùì è èèè í áð.

Í íðíéíáùá øèòðù á ðáæèì á ñ-áò-èèà

Ó ííðíéíáùò øèòðí á ðáæèì á ñ-áò-èèà í ðí ñòùá òóíèèèè ñéááòþùááí ñí ñòíÿí èÿ è ñéíáí ùá òóíèèèè áùòí-áá, çáàèñÿùèà òð èëþ-à. Ýòíð ò áòíá, í íèáçáí í ùé í á -5-é, áùè í ðááéíáí á [498, 715]. Òóíèèèÿ ñéááòþùááí ñí ñòíÿí èÿ í íæáò áùòù ÷-áí -òí í ðí ñòùì , í áí ðèí áð, ñ-áò-èèíí , áí áááéÿþùèì ááéí èòó è í ðááúáòùáì ó ñí ñòíÿ-í èþ.

Ðèñ 9-14. Ááí áðáòíð ííðíéà èëþ-áé á ðáæèì á ñ-áò-èèà.

Í íðíéíáùé øèòð á ðáæèì á ñ-áò-èèà í íæáò ááí áðèðíáàòù í-ùé áèò, k , ááç áùáá-è áñáð í ðááøáñòáòþùèò èëþ-ááùò áèòíá. Í ðí ñòí òñòáí í áèòá ñ-áò-èè áðó-í óþ á í-í á áí òððáí í áá ñí ñòíÿí èá è ááí áðèðóéòá áèò. Ýòí íí-èáçíí áéÿ çáèðùðéÿ òáééí á ááí í ùò ñ í ðí èçáí èüí ùì áí ñòóííí , í íáíí ðáñøèòðí áàòù èí í èðáòí ùé áéíè ááí í ùò í á ðáñøèòðí áùáÿ òáéüé òáéé.

9.10 Áðóáéá ðáæèì ù áéí-ííúò øèòðí á

Ðáæèì ñòáí éáí èÿ áéíéíá

Áéÿ èñííèüçí ááí èÿ áéí-ííúáí áèáí ðèòí à á ðáæèì á ñòáí éáí èÿ áéíéíá (block chaining, BC), í ðí ñòí áùííéí èòá XOR áòíáá áéí-ííúáí øèòðà è ðáçóèüòáòá XOR áñáð í ðááúáòùèò áéíéíá øèòðí ðáèñòá. Èáè è áéÿ CBC èñííèü-çóáðñÿ IV. Í áðáí áðè-áñèè ÿòí áùáéÿáèò èáè:

$$C_i = Ek(P_i \oplus F^*(C_{i-1})); F, I = F, \oplus C, P, = F, \oplus *(C_i); F^* I = F, \oplus C_i$$

Èáè è CBC, íáðàòí áÿ ñäÿçü í ðí òáññá BC í ðèáí áèò è ðáñí ðí ñòðáí áí èþ í øéáéè á í ðèðùòí ðáèñòá. Áèááí áÿ

ī dī áeāi à BC çàēēþ-ààōñý ā ōīī, +ōī èç-ça ōīāī, +ōī āāøēōðēðī āāī ēā áēī ēā øēōðī ōāēñōā çāāēñēō ī ò āñāō ī ðā-
āūāōūēō áēī ēīā øēōðī ōāēñōā, āāēī ñōāāī í āý ī øēāēā øēōðī ōāēñōā ī ðēāāāāō ē í āī ðāāēēūī í ē ðāñøēōðī áēā āñāō
ī īñēāāōþūēō áēī ēīā øēōðī ōāēñōā.

Ðāæēī ðāñī ðī ñōðāī ýþūāāīñý ñōāī ēāī ēý áēī ēīā øēōðā

Ðāæēī ðāñī ðī ñōðāī ýþūāāīñý ñōāī ēāī ēý áēī ēīā øēōðā (propagating cipher block chaining, PCBC) [1080]
ī īōīæ íā ðāæēī CBC çā ēñēēþ-āī ēāī ōīāī, +ōī ē ī ðāāūāōūēē áēī ē ī ðēðūōīāī ōāēñōā, ē ī ðāāūāōūēē áēī ē
øēōðī ōāēñōā ī īāāāðāþōñý ī ī āðāōēē XOR ñ ōāēōūēī áēī ēī ī ðēðūōīāī ōāēñōā ī āðāā øēōðī āāī ēāī (ēēē ī īñēā
øēōðī āāī ēý) (ñī . -6-ē).

$$C_i = E^*P, \text{ } \oplus C_i \oplus P, \text{ } P^* = C_j \oplus P_i \oplus a^*.)$$

PCBC ēñī ī ēūçōāōñý ā Kerberos āāðñēē 4 (ñī . ðāçāāē 24.5) āēý āūī ī ēī āī ēý çā ī āēī ī ðī ōīā ē øēōðī āāī ēý, ē
ī ðī āāðēē ōāēī ñōī ī ñōē. Á ðāæēī à PCBC ī øēāēā øēōðī ōāēñōā ī ðēāī āēō ē í āī ðāāēēūī ī ī ō āāøēōðēðī āāī ēþ āñāō
ī īñēāāōþūēō áēī ēīā. Ýōī ī çī ā-āāō, +ōī ī ðī āāðēā ñōāī āāðōī íāī áēī ēā ā ēī í ōā ñī ī āūāī ēý ī āāñī ā-ēāāāō ōāēī ñō-
ī ī ñōū āñāāī ñī ī āūāī ēý.

Ðēñ 9-15. Ðāæēī ðāñī ðī ñōðāī ýþūāāīñý ñōāī ēāī ēý áēī ēīā øēōðā.

É ī āñ-āñōūþ ā ýōī ī ðāæēī ā ñōūāñōāōāō ī āī ā ī ðī áēāī à [875]. Í āðāñōāī ī āēā āāōō áēī ēīā øēōðī ōāēñōā ī ðēāī-
āēō ē í āī ðāāēēūī í ē ðāñøēōðī áēā āāōō ñī ōāāñōāōþūēō áēī ēīā ī ðēðūōīāī ōāēñōā, ī ī èç-ça ī ðēðī āū ī ī āðāōēē
XOR ī āā ī ðēðūōūī ōāēñōī ē øēōðī ōāēñōī, āāēūī āēøēā ī øēāēē ēī ī ī āī ñēðōþōñý. Í ýōī ī ō, āñēē ī ðē ī ðī āāð-
ēā ōāēī ñōī ī ñōē ī ðī āāðýþōñý ōī ēūēī ī āñēī ēūēī ī īñēāāī ēō áēī ēīā ðāñøēōðī āāī í īāī ī ðēðūōīāī ōāēñōā, ī ī āēī ī
ī ī ēō-ēōū -āñðē-ī ī ēñī ī ð-āī í īā ñī ī āūāī ēā. Ōī ðý ī ēēōī āī ñēō ī ī ð ī ā āī āōī āēñý, ēāē āī ñī ī ēūçī āāōñý ýōī ē ñēā-
āī ñōūþ, Kerberos āāðñēē 5 ī īñēā ī āī āðōāāī ēý ī øēāēē ī āðāēēþ-āāōñý ā ðāæēī CBC.

Ñōāī ēāī ēā áēī ēīā øēōðā ñ ēī ī ðēðī ēūī í ē ñōī ī í ē

Ñōāī ēāī ēā áēī ēīā øēōðā ñ ēī ī ðēðī ēūī í ē ñōī ī í ē (cipher block chaining with checksum, CBC) ī ðāāñōāā-
ēýāō ñī āī ē āāðēāī ō CBC [1618]. Ñī ōðāī ýēōā çī ā-āī ēā XOR āñāō ōāā çāøēōðī āāī í ūō áēī ēīā ī ðēðūōīāī ōāēñōā,
āūī ī ēī ýý āēý ēāæāīāī ōāēōūāāī áēī ēā ī ðēðūōīāī ōāēñōā ī āðāā āāī øēōðī āāī ēāī XOR ñ ñī ōðāī ýāī ūī çī ā-āī ē-
āī . CBC ñī āāñī ā-ēāāāō, +ōī ēþāīā ēçī āī āī ēā ēþāīāī áēī ēā øēōðī ōāēñōā ēçī āī ēō ðāçōēūōāō āāøēōðī āēē ī ī-
ñēāāī āāī áēī ēā. Áñēē ī īñēāāī ēē áēī ē ñī āāðāēō ēāēōþ-ī ēāōāū ēī ī ñōāī ōō ēēē ñēōæēō áēý ī ðī āāðēē ōāēī ñōī ī ñōē,
ōī ōāēī ñōī ī ñōū ðāñøēōðī āāī í īāī ī ðēðūōīāī ōāēñōā ī īæāō āūōū ī ðī āāðāī ā ñ ī ēī ēī āēūī ūī ē āī ī ī ēī ēōāēūī ūī ē
ī āēēāī ūī ē ðāñōī āāī ē.

Āūōīāī āý ī āðāōī āý ñāýçū ñ ī āēēī áēī í ē ōōī ēōēāē

Āūōīāī āý ī āðāōī āý ñāýçū ñ ī āēēī áēī í ē ōōī ēōēāē (output feedback with a nonlinear function, OFBNLF) [777]
ī ðāāñōāāēýāō ñī āī ē āāðēāī ō ē OFB, ē ECB, āā ēēþ- ēçī āī ýāōñý ñ ēāæāūī áēī ēī ī :

$$C_i = E^*P^*, K^* = \text{Edit}, \text{ } P_i = a^*); K_i = E^*K, \text{ } I$$

Í øēāēā ī āī īāī āēōā øēōðī ōāēñōā ðāñī ðī ñōðāī ýāōñý ōī ēūēī ī ā īāēī áēī ē ī ðēðūōīāī ōāēñōā. Í āī āēī, āñēē āēō
ðāðýāōñý ēēē āī āāāēýāōñý, ōī ī øēāēā ðāñī ðī ñōðāī ýāōñý āī āāñēī ā-ī ī ñōē. Ñī áēī -ī ūī āēāī ðēōī ī ī, ēñī ī ēūçōþ-
ūēī ñēīāēī ūē āēāī ðēōī ī ēāī ēðī āāī ēý ēēþ-āē, ýōī ō ðāæēī ðāāī ðāāō ī āāēāī í ī. ß ī ā çī āþ, ēāē āūī ī ēī ýōū ēðēī-
ōī āī āēēç ýōī āī ðāæēī ā.

Ī ðī-ēā ðāæēī ū

Āī çī īāēī ū ē āðōāēā ðāæēī ū, ōī ðý ī ī ē ēñī ī ēūçōþōñý ī ā-āñōī. Ñōāī ēāī ēā áēī ēīā ī ðēðūōīāī ōāēñōā (plaintext
block chaining, PBC) ī īōīæā íā CBC çā ēñēēþ-āī ēāī ōīāī, +ōī ī ī āðāōēý XOR āūī ī ēī ýāōñý āēý ñī áēī ēā ī ðēðū-
ōīāī ōāēñōā ē āēý ī ðāāūāōūāāī áēī ēā ī ðēðūōīāī ōāēñōā, à íā áēī ēā øēōðī ōāēñōā. Í āðāōī āý ñāýçū ī ī ðēðūōīāī ō
ōāēñōō (plaintext feedback, PFB) ī īōīæā íā CFB çā ēñēēþ-āī ēāī ōīāī, +ōī āēý ī āðāōī ē ñāýçē ēñī ī ēūçōāōñý íā
øēōðī ōāēñō, à ī ðēðūōūē ōāēñō. Ñōūāñōāōāō ōāēæā ñōāī ēāī ēā áēī ēīā øēōðī ōāēñōā ī ī ðāçēē-ēýī ī ðēðūōīāī ōāē-
ñōā (cipher block chaining of plaintext difference, CBCPD). ß ōāāðāī, +ōī ī īāēī ī īāēōē āūā ōāēī ñōāāī íāā.

Āñēē ō ēðēī ōī āī āēēðēēā āñōū ī āøēīā āēý ī īēñēā ēēþ-āē āðōāī ē ñēēī ē, ōī ī ī ñī īæāō ðāñēðūōū ēēþ-, āñēē
ōāāāāāō īāēī èç áēī ēīā ī ðēðūōīāī ōāēñōā. Í áēī ōī ðūā èç ōī ī ī ýī ōōūō ñōðāī í ūō ðāæēī īā, ī ī ñōē, ýāēýþōñý āī-
ī ī ēī ēōāēūī ūī øēōðī āāī ēāī ī āðāā ēñī ī ēūçī āāī ēāī āēāī ðēōī à øēōðī āāī ēý: í āī ðēī āð, XOR ōāēñōā ē ōēñēðī-
āāī í ī ē ñāēðāōī í ē ñōðī ēē ēēē ī āðāñōāī īāēā ōāēñōā. Í ī -ðē āñā ī ðēēī í āī ēý ī ð ñōāī āāðōī ā ī ī ī āōāþō ī ī āī āī ī ō
ēðēī ōī āī āēēçō.

9.11 ÅÛáí ð ðæèì à øèôðà

Åñèè ààøáé îñí îáííé çàáí òíé ýäëýþòñý ñéí ðí ñòù è ï ðí ñòí òà, òí ECB ýäëýàòñý ñàì Ûì ï ðí ñòùì è ñàì Ûì áÛ- ñòðÛì ñí îñí áí ì èñí î èÛçí ààòù áéí ÷ í Ûé øèôð. Ì î ì è ì óýçàèì î ñòè é àñéðÛòèþ ï îáòí ðí ì, àéáí ðèòí à ðæèì á ECB ï ðí Ûà àñááí èðèì òí áí àèèçèðí ààòù. ß í á ñí àáòòþ èñí î èÛçí ààòù ECB äëý øèôðí àáí èý ñí î áÛáí éé.

ECB òí ðí øí èñí î èÛçí ààòù äëý øèôðí àáí èý ñéó÷áéí Ûò àáí í Ûò, í áí ðèì áð, áðóáèð èéþ÷áé. Òàé èàé àáí í Ûá í áááèèèè è ì ðàçí áðò è ñéó÷áéí Û, í ááí ñòàòèè ECB í á ñòÛàñòááí í Û äëý òàéí áí ï ðèì áí áí èý.

Äëý î áÛ÷í ï ïáí ï ðèðÛòí áí òáéñòà èñí î èÛçóéòà CBC, CFB èèè OFB. Êí í èðáòí Ûé ðæèì çàáèñèð ï ò ààøèð òðá- áí àáí éé. Å ï ðèááááí Û ááçí ï ñí ï ñòù è ýòòáéòèáí ï ñòù ðàçèè÷í Ûò ðæèì î á.

Äëý øèôðí àáí èý òáééí á éó÷óá àñááí ï îáòí àèð CBC. Çí à÷èòáéÛí ï óááèè÷èááòñý ááçí ï ñí ï ñòù, è ï ðè ï ï á- èáí èè ï øéáí é á òðáí èì Ûò àáí í Ûò ï ï÷òè ï èéí ááá í á áÛááò ñáí áá ñéí òðí ï èçáòèè. Åñèè ààøá í ðèéí çáí éá - ï ðí áðàì ï í í á, òí CBC ï ï÷òè àñáááá áóááò éó÷èè áÛáí ðí ì.

Òàáé. 9-1.

Êðàòèèè ïáçíð ðæèì î á ðááíòù áéí ÷ í Ûò øèôðí á

ECB:

Security:

- Plaintext patterns are not concealed.

- Input to the block cipher is not randomized; It is the same as the plaintext. + More than one message can be encrypted with the same

- plaintext is easy to manipulate; blocks can be removed, repeated, or Interchanged.

Efficiency: + Speed is the same as the block cipher.

- Ciphertext is up to one block longer than the plaintext, due to padding.

- No preprocessing is possible. *Processing is parallelizable.

Fault-tolerance:

- A ciphertext error affects one full block of plaintext.

- Synchronization error is unrecoverable.

CFB:

Security:

+ Plaintext patterns are concealed. + Input to the block cipher is randomized. + More than one message can be encrypted with the same key, provided that a different IV is used. +/- Plaintext is somewhat difficult to manipulate; blocks can be removed from the beginning and end of the message, bits of the first block can be changed, and repetition allows some controlled changes.

Efficiency: + Speed is the same as the block cipher.

- Ciphertext is the same size as the plaintext, not counting the IV.

+/- Encryption is not parallelizable; decryption is parallelizable and has a random-access property.

- Some preprocessing is possible before a block is seen; the Previous ciphertext block can be encrypted. +/- Encryption is not parallelizable; decryption is parallelizable and has a random-access property.

Fault-tolerance:

- A ciphertext error affects the corresponding bit of plaintext and the next full block.

+ Synchronization errors of full block sizes are recoverable. 1-bit CFB can recover from the addition or loss of single bits.

cbc:

Security:

+ Plaintext patterns are concealed by XORing with previous ciphertext block.

+ Input to the block cipher is randomized by XORing with the previous ciphertext block.

+ More than one message can be encrypted with the same key.

+/- Plaintext is somewhat difficult to manipulate; blocks can be removed from the beginning and end of the message, bits of the first block can be changed, and repetition allows some controlled changes.

Efficiency: + Speed is the same as the block cipher.

- Ciphertext is up to one block longer than the plaintext, not counting the IV.

- No preprocessing is possible.

+/- Encryption is not parallelizable; decryption is parallelizable and has a random-access property.

Worst-case tolerance:

- A ciphertext error affects one full block of plaintext and the corresponding bit in the next block.

- Synchronization error is unrecoverable.

OFB/Counter:

Security;

+ Plaintext patterns are concealed. + Input to the block cipher is randomized. + More than one message can be encrypted with the same key, provided that a different IV is used. - Plaintext is very easy to manipulate; any change in ciphertext directly affects the plaintext.

C*lcency: + Speed is the same as the block cipher.

- Ciphertext is the same size as the plaintext, not counting the IV. + Processing is possible before the message is seen.

-/+ OFB processing is not parallelizable; counter processing is parallelizable.

Fault-tolerance:

+ A ciphertext error affects only the corresponding bit of plaintext. - Synchronization error is unrecoverable.

CFB-specifically 8-bit CFB-is generally the mode of choice for encrypting streams of characters when each character has to be treated individually, as in a link between a terminal and a host. OFB is most often used in high-speed synchronous systems where error propagation is intolerable. OFB is also the mode of choice if preprocessing is required.

OFB is the mode of choice in a error-prone environment, because it has no error extension.

Stay away from the weird modes. One of the four basic modes-ECB, CBC, OFB, and CFB-is suitable for almost any application. These modes are not overly complex and probably do not reduce the security of the system. While it is possible that a complicated mode might increase the security of a system, most likely it just increases the complexity. None of the weird modes has any better error propagation or error recovery characteristics.

9.12 INTERLEAVING

With most modes, encryption of a bit (or block) depends on the encryption of the previous bits (or blocks). This can often make it impossible to parallelize encryption. For example, consider a hardware box that does encryption in CBC mode. Even if the box contains four encryption chips, only one can work at any time. The next chip needs the results of the previous chip before it starts working.

The solution is to **interleave** multiple encryption streams. (This is not multiple encryption; that's covered in Sections 15.1 and 15.2). Instead of a single CBC chain, use four. The first, fifth, and every fourth block thereafter are encrypted in CBC mode with one IV. The second, sixth, and every fourth block thereafter are encrypted in CBC mode with another IV, and so on. The total IV is much longer than it would have been without interleaving.

Think of it as encrypting four different messages with the same key and four different IVs. These messages are all interleaved.

This trick can also be used to increase the overall speed of hardware encryption. If you have three encryption chips, each capable of encrypting data at 33 megabits/second, you can interleave them to encrypt a single 100 megabit/second data channel.

Figure 9.16 shows three parallel streams interleaved in CFB mode. The idea can also work in CBC and OFB modes, and with any number of parallel streams. Just remember that each stream needs its own IV. Don't share.

9.13 BLOCK CIPHERS VERSUS STREAM CIPHERS

Although block and stream ciphers are very different, block ciphers can be implemented as stream ciphers and stream ciphers can be implemented as block ciphers. The best definition of the difference I've found is from Ranier Rueppel [1362.]:

Block ciphers operate on data with a fixed transformation on large blocks of plaintext data; stream ciphers operate with a time-varying transformation on individual plaintext digits.

Figure 9.16 Interleaving three CFB encryptions.

In the real world, block ciphers seem to be more general (i.e., they can be used in any of the four modes) and stream ciphers seem to be easier to analyze mathematically. There is a large body of theoretical work on the analysis and design of stream ciphers-most of it done in Europe, for some reason. They have been used by the world's militaries since the invention of electronics. This seems to be changing; recently a whole slew of theoretical papers have been written on block cipher design. Maybe soon there will be a theory of block cipher design as rich as our current theory of stream cipher design.

Otherwise, the differences between stream ciphers and block ciphers are in the implementation. Stream ciphers that only encrypt and decrypt data one bit at a time are not really suitable for software implementation. Block ciphers can be easier to implement in software, because they often avoid time-consuming bit manipulations and they operate on data in computer-sized blocks. On the other hand, stream ciphers can be more suitable for hardware implementation because they can be implemented very efficiently in silicon.

These are important considerations. It makes sense for a hardware encryption device on a digital communications channel to encrypt the individual bits as they go by. This is what the device sees. On the other hand, it makes no sense for a software encryption device to encrypt each individual bit separately. There are some specific instances where bit- and byte-wise encryption might be necessary in a computer system-encrypting the link between the keyboard and the CPU, for example-but generally the encryption block should be at least the width of the data bus.

10 Using Algorithms

Think of security - data security, communications security, information security, whatever - as a chain. The security of the entire system is only as strong as the weakest link. Everything has to be secure: cryptographic algorithms, protocols, key management, and more. If your algorithms are great but your random-number generator stinks, any smart cryptanalyst is going to attack your system through the random-number generation. If you patch that hole but forget to securely erase a memory location that contains the key, a cryptanalyst will break your system via that route. If you do everything right and accidentally e-mail a copy of your secure files to The Wall Street Journal, you might as well not have bothered.

It's not fair. As the designer of a secure system, you have to think of every possible means of attack and protect against them all, but a cryptanalyst only has to find one hole in your security and exploit it.

Cryptography is only a part of security, and often a very small part. It is the mathematics of making a system secure, which is different from actually making a system secure. Cryptography has its "size queens": people who spend so much time arguing about how long a key should be that they forget about everything else. If the secret police want to know what is on your computer, it is far easier for them to break into your house and install a camera that can record what is on your computer screen than it is for them to cryptanalyze your hard drive.

Additionally, the traditional view of computer cryptography as "spy versus spy" technology is becoming increasingly inappropriate. Over 99 percent of the cryptography used in the world is not protecting military secrets; it's in applications such as bank cards, pay-TV, road tolls, office building and computer access tokens, lottery terminals, and prepayment electricity meters [43,44]. In these applications, the role of cryptography is to make petty crime slightly more difficult; the paradigm of the well-funded adversary with a rabbit warren of cryptanalysts and roomfuls of computers just doesn't apply.

Most of those applications have used lousy cryptography, but successful attacks against them had nothing to do with cryptanalysts. They involved crooked employees, clever sting operations, stupid implementations, integration blunders, and random idiocies. (I strongly recommend Ross Anderson's paper, "Why Cryptosystems Fail" [44]; it should be required reading for anyone involved in this field.) Even the NSA has admitted that most security failures in its area of interest are due to failures in implementation, and not failures in algorithms or protocols [1119]. In these instances it didn't matter how good the cryptography was; the successful attacks bypassed it completely.

10.1 CHOOSING AN ALGORITHM

When it comes to evaluating and choosing algorithms, people have several alternatives:

- They can choose a published algorithm, based on the belief that a published algorithm has been scrutinized by many cryptographers; if no one has broken the algorithm yet, then it must be pretty good.
- They can trust a manufacturer, based on the belief that a well-known manufacturer has a reputation to uphold and is unlikely to risk that reputation by selling equipment or programs with inferior algorithms.
- They can trust a private consultant, based on the belief that an impartial consultant is best equipped to make a reliable evaluation of different algorithms.
- They can trust the government, based on the belief that the government is trustworthy and wouldn't steer its citizens wrong.
- They can write their own algorithms, based on the belief that their cryptographic ability is second-to-none and that they should trust nobody but themselves.

Any of these alternatives is problematic, but the first seems to be the most sensible. Putting your trust in a single manufacturer, consultant, or government is asking for trouble. Most people who call themselves security consultants (even those from big-name firms usually don't know anything about encryption. Most security product manufacturers are no better. The NSA has some of the world's best cryptographers working for it, but they're not telling all they know. They have their own interests to further which are not congruent with those of their citizens. And even if you're a genius, writing your own algorithm and then using it without any peer review is just plain foolish.

The algorithms in this book are public. Most have appeared in the open literature and many have been cryptanalyzed by experts in the field. I list all published results, both positive and negative. I don't have access to the cryptanalysts done by any of the myriad military security organizations in the world (which are probably better than the academic institutions—they've been doing it longer and are better funded), so it is possible that these algorithms are easier to break than it appears. Even so, it is far more likely that they are more secure than an algorithm designed and implemented in secret in some corporate basement.

The hole in all this reasoning is that we don't know the abilities of the various military cryptanalysts organizations.

What algorithms can the NSA break? For the majority of us, there's really no way of knowing. If you are arrested with a DES-encrypted computer hard drive, the FBI is unlikely to introduce the decrypted plaintext at your trial; the fact that they can break an algorithm is often a bigger secret than any information that is recovered. During WWII, the Allies were forbidden from using decrypted German Ultra traffic unless they could have plausibly gotten the information elsewhere. The only way to get the NSA to admit to the ability to break a given algorithm is to encrypt something so valuable that its public dissemination is worth the admission. Or, better yet, create a really funny joke and send it via encrypted e-mail to shady characters in shadowy countries. NSA employees are people, too; I doubt even they can keep a good joke secret.

A good working assumption is that the NSA can read any message that it chooses, but that it cannot read all messages that it chooses. The NSA is limited by resources, and has to pick and choose among its various targets. Another good assumption is that they prefer breaking knuckles to breaking codes; this preference is so strong that they will only resort to breaking codes when they wish to preserve the secret that they have read the message. In any case, the best most of us can do is to choose among public algorithms that have withstood a reasonable amount of public scrutiny and cryptanalysts. Algorithms for Export

Algorithms for export out of the United States must be approved by the U.S. government (actually, by the NSA (see Section 25.1). It is widely believed that these export-approved algorithms can be broken by the NSA. Although no one has admitted this on the record, these are some of the things the NSA is rumored to privately suggest to companies wishing to export their cryptographic products:

- Leak a key bit once in a while, embedded in the ciphertext.
- "Dumb down" the effective key to something in the 30-bit range. For example, while the algorithm might accept a 100-bit key, most of those keys might be equivalent.
- Use a fixed IV, or encrypt a fixed header at the beginning of each encrypted message. This facilitates a known-plaintext attack.
- Generate a few random bytes, encrypt them with the key, and then put both the plaintext and the ciphertext of those random bytes at the beginning of the encrypted message. This also facilitates a known-plaintext attack.

NSA gets a copy of the source code, but the algorithm's details remain secret from everyone else. Certainly no one advertises any of these deliberate weaknesses, but beware if you buy a U.S. encryption product that has been approved for export.

10.2 PUBLIC-KEY CRYPTOGRAPHY VERSUS SYMMETRIC CRYPTOGRAPHY

Which is better, public-key cryptography or symmetric cryptography? This question doesn't make any sense, but has been debated since public-key cryptography was invented. The debate assumes that the two types of cryptography can be compared on an equal footing. They can't.

Needham and Schroeder [1159] pointed out that the number and length of messages are far greater with public-key algorithms than with symmetric algorithms. Their conclusion was that the symmetric algorithm was more efficient than the public-key algorithm. While true, this analysis overlooks the significant security benefits of public-key cryptography. Whitfield Diffie writes [492,494]:

In viewing public-key cryptography as a new form of cryptosystem rather than a new form of key management, I set the stage for criticism on grounds of both security and performance. Opponents were quick to point out that the RSA system ran about one-thousandth as fast as DES and required keys about ten times as large. Although it had been obvious from the beginning that the use of public key systems could be limited to exchanging keys for conventional [symmetric] cryptography, it was not immediately clear that this was necessary. In this context, the proposal to build hybrid systems [879] was hailed as a discovery in its own right.

Public-key cryptography and symmetric cryptography are different sorts of animals; they solve different sorts of problems. Symmetric cryptography is best for encrypting data. It is orders of magnitude faster and is not susceptible to chosen-ciphertext attacks. Public-key cryptography can do things that symmetric cryptography can't; it is best for key management and a myriad of protocols discussed in Part I.

Other primitives were discussed in Part I: one-way hash functions, message authentication codes, and so on. Table 10.1 lists different types of algorithms and their properties [804].

10.3 ENCRYPTING COMMUNICATIONS CHANNELS

This is the classic Alice and Bob problem: Alice wants to send Bob a secure message. What does she do? She encrypts the message.

In theory, this encryption can take place at any layer in the OSI (Open Systems Interconnect) communications model. (See the OSI security architecture standard for more information [305].) In practice, it takes place either at the lowest layers (one and two) or at higher layers. If it takes place at the lowest layers, it is called link-by-link encryption; everything going through a particular data link is encrypted. If it takes place at higher layers, it is called end-to-end encryption; the data are encrypted selectively and stay encrypted until they are decrypted by the intended final recipient. Each approach has its own benefits and drawbacks.

Link-by Link Encryption

The easiest place to add encryption is at the physical layer (see Figure 10. 1). This is called link-by-link encryption. The interfaces to the physical layer are generally standardized and it is easy to connect hardware encryption devices at this point. These devices encrypt all data passing through them, including data, routing information, and protocol information. They can be used on any type of digital communication link. On the other hand, any intelligent switching or storing nodes between the sender and the receiver need to decrypt the data stream before processing it.

This type of encryption is very effective. Because everything is encrypted, a cryptanalyst can get no information about the structure of the information. He has no idea who is talking to whom, how long the messages they are sending are, what times of day they communicate, and so on. This is called traffic-flow security: the enemy is not only denied access to the information, but also access to the knowledge of where and how much information is flowing.

Security does not depend on any traffic management techniques. Key management is also simple; only the two endpoints of the line need a common key, and they can change their key independently from the rest of the network.

Imagine a synchronous communications line, encrypted using 1-bit CFB. After initialization, the line can run indefinitely, re-

covering automatically from bit or synchronization errors. The line encrypts whenever messages are sent from one end to the other; otherwise it just encrypts and decrypts random data. Eve has no idea when messages are being sent and when they are not; she has no idea when messages begin and end. All she sees is an endless stream of random-looking bits.

If the communications line is asynchronous, the same 1-bit CFB mode can be used. The difference is that the adversary can get information about the rate of transmission. If this information must be concealed, make some provision for passing dummy messages during idle times.

The biggest problem with encryption at the physical layer is that each physical link in the network needs to be encrypted: Leaving any link unencrypted jeopardizes the security of the entire network. If the network is large, the cost may quickly become prohibitive for this kind of encryption.

Additionally, every node in the network must be protected, since it processes unencrypted data. If all the network's users trust one another, and all nodes are in secure locations, this may be tolerable. But this is unlikely. Even in a single corporation, information might have to be kept secret within a department. If the network accidentally misroutes information, anyone can read it. Table 10.2 summarizes the pros and cons of link-by-link encryption.

End-to-End Encryption

Another approach is to put encryption equipment between the network layer and the transport layer. The encryption device must understand the data according to the protocols up to layer three and encrypt only the transport data units, which are then recombined with the unencrypted routing information and sent to lower layers for transmission.

This approach avoids the encryption/decryption problem at the physical layer. By providing end-to-end encryption, the data remains encrypted until it reaches its final destination (see Figure 10.2). The primary problem with end-to-end encryption is that the routing information for the data is not encrypted; a good cryptanalyst can learn much from who is talking to whom, at what times and for how long, without ever knowing the contents of those conversations. Key management is also more difficult, since individual users must make sure they have common keys.

Building end-to-end encryption equipment is difficult. Each particular communications system has its own protocols. Sometimes the interfaces between the levels are not well-defined, making the task even more difficult.

If encryption takes place at a high layer of the communications architecture, like the applications layer or the presentation layer, then it can be independent of the type of communication network used. It is still end-to-end encryption, but the encryption implementation does not have to bother about line codes, synchronization between modems, physical interfaces, and so forth. In the early days of electro-mechanical cryptography, encryption and decryption took place entirely offline; this is only one step removed from that.

Encryption at these high layers interacts with the user software. This software is different for different computer architectures, and so the encryption must be optimized for different computer systems. Encryption can occur in the software itself or in specialized hardware. In the latter case, the computer will send the data to the specialized hardware for encryption before sending it to lower layers of the communication architecture for transmission. This process requires some intelligence and is not suitable for dumb terminals. Additionally, there may be compatibility problems with different types of computers. The major disadvantage of end-to-end encryption is that it allows traffic analysis. Traffic analysis is the analysis of encrypted messages: where they come from, where they go to, how long they are, when they are sent, how frequent or infrequent they are, whether they coincide with outside events like meetings, and more. A lot of good information is buried in that data, and a cryptanalyst will want to get his hands on it. Table 10.3 presents the positive and negative aspects of end-to-end encryption.

Combining the Two

Table 10.4, primarily from [1244], compares link-by-link and end-to-end encryption. Combining the two, while most expensive, is the most effective way of securing a network. Encryption of each physical link makes any analysis of the routing information impossible, while end-to-end encryption reduces the threat of unencrypted data at the various nodes in the network. Key management for the two schemes can be completely separate: The network managers can take care of encryption at the physical level, while the individual users have responsibility for end-to-end encryption.

10.4 ENCRYPTING DATA FOR STORAGE

Encrypting data for storage and later retrieval can also be thought of in the Alice and Bob model. Alice is still sending a message to Bob, but in this case "Bob" is Alice at some future time. However, the problem is fundamentally different. In communications channels, messages in transit have no intrinsic value. If Bob doesn't receive a particular message, Alice can always resend it. This is not true for data encrypted for storage. If Alice can't decrypt her message, she can't go back in time and re-encrypt it. She has lost it forever. This means that encryption applications for data storage should have some mechanisms to prevent unrecoverable errors from creeping into the ciphertext. The encryption key has the same value as the message, only it is smaller. In effect, cryptography converts large secrets into smaller ones. Being smaller, they can be easily lost. Key management procedures should assume that the same keys will be used again and again, and that data may sit on a disk for years before being decrypted. Furthermore, the keys will be around for a long time. A key used on a communications link should, ideally, exist only for the length of the communication. A key used for data storage might be needed for years, and hence must be stored securely for years.

Other problems particular to encrypting computer data for storage were listed in [357]:

- The data may also exist in plaintext form, either on another disk, in another computer, or on paper. There is much more opportunity for a cryptanalyst to perform a known-plaintext attack.

- In database applications, pieces of data may be smaller than the block size of most algorithms. This will cause the ciphertext to be considerably larger than the plaintext.

- The speed of I/O devices demands fast encryption and decryption, and will probably require encryption hardware. In some applications, special high-speed algorithms may be required.

- Safe, long-term storage for keys is required.

- Key management is much more complicated, since different people need access to different files, different portions of the same file, and so forth. If the encrypted files are not structured as records and fields, such as text files, retrieval is easier: The entire file is decrypted before use. If the encrypted files are database files, this solution is problematic. Decrypting the entire database to access a single record is inefficient, but encrypting records independently might be susceptible to a block-replay kind of attack. In addition, you must make sure the unencrypted file is erased after encryption (see Section 10.9). For further details and insights, consult [425,569].

Dereferencing Keys

When encrypting a large hard drive, you have two options. You can encrypt all the data using a single key. This gives a cryptanalyst a large amount of ciphertext to analyze and makes it impossible to allow multiple users to see only parts of the drive. Or, you can encrypt each file with a different key, forcing users to memorize a different key for each file.

The solution is to encrypt each file with a separate key, and to encrypt the keys with another key known by the users. Each user only has to remember that one key. Different users can have different subsets of the file-encryption keys encrypted with their key. And there can even be a master key under which every file-encryption key is encrypted. This is even more secure because the file-encryption keys are random and less susceptible to a dictionary attack.

Driver-Level vs. File-Level Encryption

There are two ways to encrypt a hard drive: at the file level and at the driver level. Encryption at the file level means that every file is encrypted separately. To use a file that's been encrypted, you must first decrypt the file, then use it, and then re-encrypt it.

Driver-level encryption maintains a logical drive on the user's machine that has all data on it encrypted. If done well, this can provide security that, beyond choosing good passwords, requires little worry on the part of the user. The driver must be considerably more complex than a simple file-encryption program, however, because it must deal with the issues of being an installed device driver, allocation of new sectors to files, recycling of old sectors from files, random-access read and update requests for any data on the logical disk, and so on.

Typically, the driver prompts the user for a password before starting up. This is used to generate the master decryption key, which may then be used to decrypt actual decryption keys used on different data.

Providing Random Access to an Encrypted Drive

Most systems expect to be able to access individual disk sectors randomly. This adds some complication for using many stream ciphers and block ciphers in any chaining mode. Several solutions are possible.

Use the sector address to generate a unique IV for each sector being encrypted or decrypted. The drawback is that each sector will always be encrypted with the same IV. Make sure this is not a security problem.

For the master key, generate a pseudo-random block as large as one sector. You can do this by running an algorithm in OFB mode, for example.) To encrypt any sector, first XOR in this pseudo-random block, then encrypt normally with a block cipher in ECB mode. This is called ECB+OFB (see Section 15.4).

Since CBC and CFB are error-recovering modes, you can use all but the first block or two in the sector to generate the IV for that sector. For example, the IV for sector 3001 may be the hash of the all but the first 128 bits of the sector's data. After generating the IV, encrypt normally in CBC mode. To decrypt the sector, you use the second 64-bit block of the sector as an IV, and decrypt the remainder of the sector. Then, using the decrypted data, you regenerate the IV and decrypt the first 128 bits.

You can use a block cipher with a large enough block size that it can encrypt the whole sector at once. See Section 14.6) is an example.

10.5 HARDWARE ENCRYPTION VERSUS SOFTWARE ENCRYPTION

Hardware

Until very recently, all encryption products were in the form of specialized hardware. These encryption/decryption boxes plugged into a communications line and encrypted all the data going across that line. Although software encryption is becoming more prevalent today, hardware is still the embodiment of choice for military and serious commercial applications. The NSA, for example, only authorizes encryption in hardware. There are several reasons why this is so.

The first is speed. As we will see in Part III, encryption algorithms consist of many complicated operations on plaintext bits. These are not the sorts of operations that are built into your run-of-the-mill computer. The two most common encryption algorithms, DES and RSA, run inefficiently on general-purpose processors. While some cryptographers have tried to make their algorithms more suitable for software implementation, specialized hardware will always win a speed race.

Additionally, encryption is often a computation-intensive task. Tying up the computer's primary processor for this is inefficient. Moving encryption to another chip, even if that chip is just another processor, makes the whole system faster. The second reason is security. An encryption algorithm running on a generalized computer has no physical protection. Mallory can go in with various debugging tools and surreptitiously modify the algorithm without anyone ever realizing it. Hardware encryption devices can be securely encapsulated to prevent this. Tamper-proof boxes can prevent someone from modifying a hardware encryption device. Special-purpose VLSI chips can be coated with a chemical such that any attempt to access their interior will result in the destruction of the chip's logic. The U.S. government's Clipper and Capstone chips See Sections 24.16 and 24.171 are designed to be tamperproof. The chips can be designed so that it is impossible for Mallory to read the unencrypted key.

IBM developed a cryptographic system for encrypting data and communications on mainframe computers [515,1027]. It includes tamper-resistant modules to hold keys. This system is discussed in Section 24.1.

Electromagnetic radiation can sometimes reveal what is going on inside a piece of electronic equipment. Dedicated encryption boxes can be shielded, so that they leak no compromising information. General-purpose computers can be shielded as well, but it is a far more complex problem. The U.S. military calls this TEMPEST; it's a subject well beyond the scope of this book.

The final reason for the prevalence of hardware is the ease of installation. Most encryption applications don't involve general-purpose computers. People may wish to encrypt their telephone conversations, facsimile transmissions, or data links. It is cheaper to put special-purpose encryption hardware in the telephones, facsimile machines, and modems than it is to put in a microprocessor and software.

Even when the encrypted data comes from a computer, it is easier to install a dedicated hardware encryption device than it is to modify the computer's system software. Encryption should be invisible; it should not hamper the user. The only way to do this in software is to write encryption deep into the operating system. This isn't easy. On the other hand, even a computer neophyte can plug an encryption box between his computer and his external modem.

The three basic kinds of encryption hardware on the market today are: self-contained encryption modules (that perform functions such as password verification and key management for banks), dedicated encryption boxes for communications links, and boards that plug into personal computers.

Some encryption boxes are designed for certain types of communications links, such as T-1 encryption boxes that are designed not to encrypt synchronization bits. There are different boxes for synchronous and asynchronous communications lines. Newer boxes tend to accept higher bit rates and are more versatile.

Even so, many of these devices have some incompatibilities. Buyers should be aware of this and be well-versed in their par-

ticular needs, lest they find themselves the owners of encryption equipment unable to perform the task at hand. Pay attention to restrictions in hardware type, operating system, applications software, network, and so forth. PC-board encryptors usually encrypt everything written to the hard disk and can be configured to encrypt everything sent to the floppy disk and serial port as well. These boards are not shielded against electromagnetic radiation or physical interference, since there would be no benefit in protecting the boards if the computer remained unaffected. More companies are starting to put encryption hardware into their communications equipment. Secure telephones, facsimile machines, and modems are all available. Internal key management for these devices is generally secure, although there are as many different schemes as there are equipment vendors. Some schemes are more suited for one situation than another, and buyers should know what kind of key management is incorporated into the encryption box and what they are expected to provide themselves.

Software

Any encryption algorithm can be implemented in software. The disadvantages are in speed, cost, and ease of modification (or manipulation). The advantages are in flexibility and portability, ease of use, and ease of upgrade. The algorithms written in C at the end of this book can be implemented, with little modification, on any computer. They can be inexpensively copied and installed on many machines. They can be incorporated into larger applications, such as communications programs or word processors.

Software encryption programs are popular and are available for all major operating systems. These are meant to protect individual files; the user generally has to manually encrypt and decrypt specific files. It is important that the key management scheme be secure: The keys should not be stored on disk anywhere (or even written to a place in memory from where the processor swaps out to disk). Keys and unencrypted files should be erased after encryption. Many programs are sloppy in this regard, and a user has to choose carefully.

Of course, Mallory can always replace the software encryption algorithm with something lousy. But for most users, that isn't a problem. If Mallory can break into our office and modify our encryption program, he can also put a hidden camera on the wall, a wiretap on the telephone, and a TEMPEST detector down the street. If Mallory is that much more powerful than the user, the user has lost the game before it starts.

10.6 COMPRESSION, ENCODING, AND ENCRYPTION

Using a data compression algorithm together with an encryption algorithm makes sense for two reasons:

Cryptanalysis relies on exploiting redundancies in the plaintext; compressing a file before encryption reduces these redundancies.

Encryption is time-consuming; compressing a file before encryption speeds up the entire process.

The important thing to remember is to compress before encryption. If the encryption algorithm is any good, the ciphertext will not be compressible; it will look like random data. (This makes a reasonable test of an encryption algorithm; if the ciphertext can be compressed, then the algorithm probably isn't very good.)

If you are going to add any type of transmission encoding or error detection and recovery, remember to add that after encryption. If there is noise in the communications path, decryption's error-extension properties will only make that noise worse. Figure 10.3 summarizes these steps.

10.7 DETECTING ENCRYPTION

How does Eve detect an encrypted file? Eve is in the spy business, so this is an important question. Imagine that she's eavesdropping on a network where messages are flying in all directions at high speeds; she has to pick out the interesting ones. Encrypted files are certainly interesting, but how does she know they are encrypted?

Generally, she relies on the fact that most popular encryption programs have well-defined headers. Electronic-mail messages encrypted with either PEM or POP (see Sections 24.10 and 24.12) are easy to identify for that reason.

Other file encryptors just produce a ciphertext file of seemingly random bits. How can she distinguish it from any other file of seemingly random bits? There is no sure way, but Eve can try a number of things:

- Examine the file. ASCII text is easy to spot. Other file formats, such as TIFF, TeX, C, Postscript, G3 facsimile, or Microsoft Excel, have standard identifying characteristics. Executable code is detectable, as well. UNIX files often have "magic numbers" that can be detected.

- Try to uncompress the file, using the major compression algorithms. If the file is compressed (and not encrypted), this should yield the original file.

- Try to compress the file. If the file is ciphertext (and the algorithm is good), then the probability that the file can be appreciably compressed by a general-purpose compression routine is small. (By appreciably, I mean more than 1 or 2 percent.) If it is something else (a binary image or a binary data file, for examples it probably can be compressed.

Any file that cannot be compressed and is not already compressed is probably ciphertext. (Of course, it is possible to specifically make ciphertext that is compressible.) Identifying the algorithm is a whole lot harder. If the algorithm is good, you can't. If the algorithm has some slight biases, it might be possible to recognize those biases in the file. However, the biases have to be pretty significant or the file has to be pretty big in order for this to work.

10.8 HIDING CIPHERTEXT IN CIPHERTEXT

Alice and Bob have been sending encrypted messages to each other for the past year. Eve has been collecting them all, but she cannot decrypt any of them. Finally, the secret police tire of all this unreadable ciphertext and arrest the pair. "Give us your encryption keys," they demand. Alice and Bob refuse, but then they notice the thumbscrews. What can they do?

Wouldn't it be nice to be able to encrypt a file such that there are two possible decryptions, each with a different key. Alice could encrypt a real message to Bob in one of the keys and some innocuous message in the other key. If Alice were caught, she could surrender the key to the innocuous message and keep the real key secret.

The easiest way to do this is with one-time pads. Let P be the plaintext, D the dummy plaintext, C the ciphertext, K the real key, and K' the dummy key. Alice encrypts P :

$$P \oplus K = C$$

Alice and Bob share K , so Bob can decrypt C :

$$C \oplus K = P$$

If the secret police ever force them to surrender their key, they don't surrender K , but instead surrender:

$$K' = C \oplus D$$

The police then recover the dummy plaintext:

$$C \oplus K' = D$$

Since these are one-time pads and K is completely random, there is no way to prove that K' was not the real key. To make

matters more convincing, Alice and Bob should concoct some mildly incriminating dummy messages to take the place of the really incriminating real messages. A pair of Israeli spies once did this.

Alice could take P and encrypt it with her favorite algorithm and key K to get C. Then she takes C and XORs it with some piece of mundane plaintext - *Pride and Prejudice* for example, to get K'. She stores both C and the XOR on her hard disk. Now, when the secret police interrogate her, she can explain that she is an amateur cryptographer and that K' is a merely one-time pad for C. The secret police might suspect something, but unless they know K they cannot prove that Alice's explanation isn't valid.

Another method is to encrypt P with a symmetric algorithm and K, and D with K'. Intertwine bits (or bytes) of the ciphertext to make the final ciphertexts. If the secret police demand the key, Alice gives them K' and says that the alternating bits (or bytes) are random noise designed to frustrate cryptanalysts. The trouble is the explanation is so implausible that the secret police will probably not believe her (especially considering it is suggested in this book). A better way is for Alice to create a dummy message, D, such that the concatenation of P and D, compressed, is about the same size as D. Call this concatenation P'. Alice then encrypts P' with whatever algorithm she and Bob share to get C. Then she sends C to Bob. Bob decrypts C to get P', and then P and D. Then they both compute $C \oplus D = K'$. This K' becomes the dummy one-time pad they use in case the secret police break their doors down. Alice has to transmit D so that hers and Bob's alibis match.

Another method is for Alice to take an innocuous message and run it through some error-correcting code. Then she can introduce errors that correspond to the secret encrypted message. On the receiving end, Bob can extract the errors to reconstruct the secret message and decrypt it. He can also use the error-correcting code to recover the innocuous message. Alice and Bob might be hard pressed to explain to the secret police why they consistently get a 30 percent bit-error rate on an otherwise noise-free computer network, but in some circumstances this scheme can work.

Finally, Alice and Bob can use the subliminal channels in their digital signature algorithms (see Sections 4.2 and 23.3). This is undetectable, works great, but has the drawback of only allowing 20 or so characters of subliminal text to be sent per signed innocuous message. It really isn't good for much more than sending keys.

10.9 DESTROYING INFORMATION

When you delete a file on most computers, the file isn't really deleted. The only thing deleted is an entry in the disk's index file, telling the machine that the file is there. Many software vendors have made a fortune selling file-recovery software that recovers files after they have been deleted.

And there's yet another worry: Virtual memory means your computer can read and write memory to disk any time. Even if you don't save it, you never know when a sensitive document you are working on is shipped off to disk. This means that even if you never save your plaintext data, your computer might do it for you. And driver-level compression programs like Stacker and DoubleSpace can make it even harder to predict how and where information is stored on a disk.

To erase a file so that file-recovery software cannot read it, you have to physically write over all of the file's bits on the disk. According to the National Computer Security Center [1148]:

Overwriting is a process by which unclassified data are written to storage locations that previously held sensitive data.... To purge the ... storage media, the DoD requires overwriting with a pattern, then its complement, and finally with another pattern; e.g., overwrite first with 0011 0101, followed by 1100 1010, then 1001 0111. The number of times an overwrite must be accomplished depends on the storage media, sometimes on its sensitivity, and sometimes on different DoD component requirements. In any case, a purge is not complete until a final over- write is made using unclassified data.

You may have to erase files or you may have to erase entire drives. You should also erase all unused space on your hard disk.

Most commercial programs that claim to implement the DoD standard over- write three times: first with all ones, then with all zeros, and finally with a repeating one-zero pattern. Given my general level of paranoia, I recommend overwriting a deleted file seven times: the first time with all ones, the second time with all zeros, and five times with a cryptographically secure pseudo-random sequence. Recent developments at the National Institute of Standards and Technology with electron-tunneling microscopes suggest even that might not be enough. Honestly, if your data is sufficiently valuable, assume that it is impossible to erase data completely off magnetic media. Burn or shred the media; it's cheaper to buy media new than to lose your secrets.